GROEN EN RECREATIE LANSINGERLAND

Visie op samenhangende ontwikkeling
van groen- en recreatiegebieden

Peter Verkade
LANDSCHAPSARCHITECT

GEMEENTE Lansingerland

GROEN EN RECREATIE
LANSINGERLAND

Visie op samenhangende ontwikkeling
van groen- en recreatiegebieden

Opdrachtgever:
Gemeente Lansingerland

Opstellers:
Rob Hogenbijl (gemeente Lansingerland, projectleider)
Anita Stellaard (gemeente Lansingerland)
Monique Huitema (gemeente Lansingerland)
Peter Verkade (Landschapsarchitect)

Datum:
8 juli 2009

Peter Verkade
LANDSCHAPSARCHITECT

Galerij 8
2771 XJ Boskoop
tel: 0172 231801
fax: 0172 231802
mobiel: 06 28885688
e-mail: info@pvla.nl

GEMEENTE Lansingerland

Gemeente Lansingerland
Postbus 1
2650 AA Berkel en Rodenrijs
T (010) 800 40 00
F (010) 800 40 01
info@lansingerland.nl
www.lansingerland.nl

Inhoud

Samenvatting **7**

1. Inleiding **9**
1.1 Aanleiding 9
1.2 Werkopzet 9
1.3 Leeswijzer 9

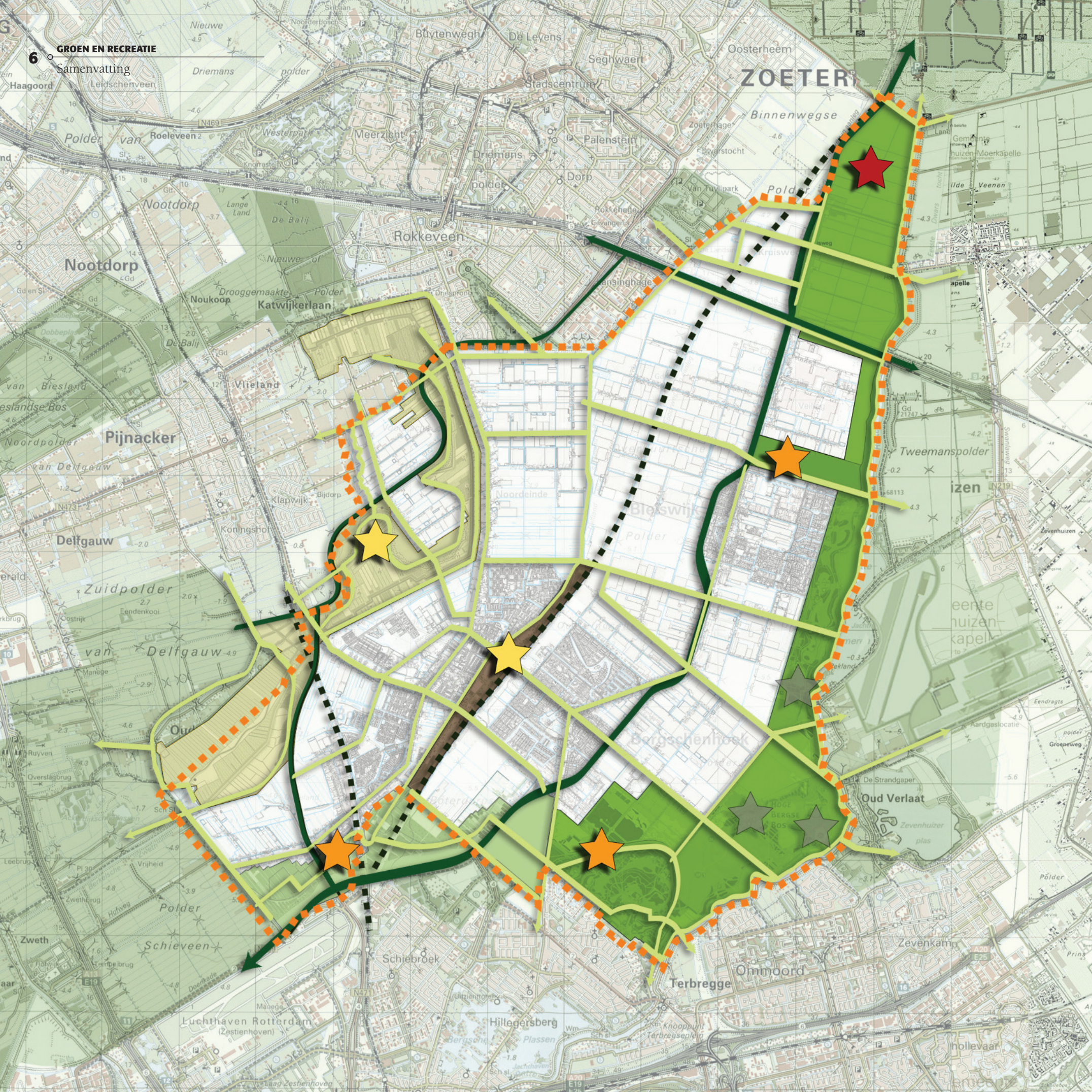
2. Inventarisatie 11
2.1 Inleiding 11
2.2 Ontstaansgeschiedenis 11
2.3 Richtinggevend beleid 11
2.3.1 RR2020 11
2.3.2 Collegeprogramma 2007-2010 15
2.4 Natuur en recreatie rondom Lansingerland 17
2.5 Recreatieve voorzieningen in Lansingerland 19
2.6 Groen- en recreatiegebieden in Lansingerland 21
2.6.1 Landscheidingspark 21
2.6.2 Rottezoom 23
2.6.3 Bleiswijkse zoom-noord 23
2.6.4 Bleiswijkse zoom 23
2.6.5 Hoge Bergse Bos 25
2.6.6 Lage Bergse Bos 25
2.6.7 Hoekse park 25
2.6.8 Bergweg-Zuid 27
2.6.9 Park de Polder 27
2.6.10 Vlinderstrik 29
2.6.11 Groenzone Berkel-Pijnacker 29
2.7 Bewoners- en ondernemersenquête 31
2.8 Landelijke trends 33

3. Probleemverkenning **35**
3.1 Inleiding 35
3.2 Inrichting en beheer 35
3.3 Recreatieve voorzieningen 37
3.4 Recreatief routenetwerk 39

4. Visie en doelstellingen **41**
4.1 Inleiding 41
4.2 Visie op samenhang 41
4.3 Samenhang door onderscheid 43
4.4 Samenhang door verbinden 45

5. Opgaven **47**
5.1 Inleiding 47
5.2 Supervisor Groen en Recreatie 47
5.3 Coördinator evenementenkalender 47
5.4 Fietsknooppuntennetwerk 47
5.5 Groen-recreatief raamwerk 49
5.6 Aanvullende financiering 49
5.7 Recreatieve concentratiepunten 51
5.8 Brug over de Rotte 51
5.9 Presentatie van het aanbod 53
5.10 Zwemwater in Groenzone 53
5.11 Visie op hippische sport 53
5.12 Veehouderij 53
5.13 Overzicht en vervolg 53

Bijlagen
Bijlage 1: opgaven inrichting en beheer
Bijlage 2: opgaven recreatieve voorzieningen
Bijlage 3: opgaven recreatief routenetwerk

ZOETERMEER
Nootdorp
Rokkeveen
Pijnacker
Delfgauw
Zuidpolder
Schieveen
Polder
Vlieland
Katwijkerlaan
Noukoop
Oosterheem
Seghwaert
Stadscentrum
Palenstein
Meerzicht
Driemans
Dorp
Roeleveen
Oud Verlaat
Tweemanspolder
Schiebroek
Terbregge
Ommoord
Zevenkamp
Hillegersberg
Luchthaven Rotterdam
(Zestienhoven)
Zweth
Bleiswijk

Samenvatting

Aanleiding

De gemeente Lansingerland heeft elf grotere groen- en recreatiegebieden waarvan er op dit moment acht in de fase van planvorming en ontwikkeling zijn. Tien van de elf gebieden zijn onderdeel van de stadsregionale groenstructuur, zoals omschreven in het RR2020. De gebieden spelen een belangrijke rol voor de inwoners van Lansingerland en zijn medebepalend voor de identiteit van de gemeente. In het Collegeprogramma 2007-2010 heeft Lansingerland vier relevante thema's benoemd: Parkstad, Greenport, Vrijetijdsgemeente en Stad van maatschappelijke samenhang. De voorliggende visie op een samenhangende ontwikkeling van de groen- en recreatiegebieden in Lansingerland is een uitwerking van de thema's Vrijetijdsgemeente en Parkstad.

Probleemverkenning

Er is een uitgebreide inventarisatie en analyse verricht van vigerend beleid, lopende planvorming, landelijke trends en tevredenheid onder bewoners en ondernemers. Dit resulteert in een breed en gevarieerd palet aan knelpunten. In hoofdlijnen worden drie belangrijke knelpunten gesignaleerd met betrekking tot groen en recreatie in Lansingerland:

1. er is onvoldoende overzicht van en centrale sturing op de uitwerking van de acht groen- en recreatiegebieden die in planvorming/ontwikkeling zijn;
2. er is sprake van disbalans tussen het oosten en westen van Lansingerland in het aanbod van recreatieve voorzieningen;
3. de groen-recreatieve structuur op het niveau van Lansingerland is te grofmazig en relatief onaantrekkelijk.

Visie op samenhang

De elf groen- en recreatiegebieden in Lansingerland zijn terug te brengen tot vier onderscheidende typologieën:
- stadspark 'Landscheidingspark'
- regiopark 'Rottemeren'
- landschapspark 'Berkel-Pijnacker'
- groenzone 'Zuidrand Lansingerland'

De vier typologieën bieden Lansingerland een rijk en afwisselend aanbod. Uitgangspunt is om de onderscheidende karakteristieken te koesteren.

In de gebieden worden recreatieve concentratiepunten gesitueerd. Dit zijn combinaties van meerdere recreatievoorzieningen, voldoende parkeergelegenheid en een goede recreatieve toegankelijkheid van het gebied. De recreatieve concentratiepunten fungeren als trekker voor en uitvalsbasis van de gebieden. De doelgroep voor het concentratiepunt is afhankelijk van de situering in het infrastructurele netwerk: lokaal, regionaal of landelijk. De concrete invulling is afhankelijk van vraag, aanbod en de gewenste gebiedskwaliteit en -identiteit.

De elf groen- en recreatiegebieden vormen een goed netwerk op regionaal niveau. Op lokaal niveau is het netwerk te grofmazig. Wenselijk is een fijnmaziger groen en recreatief raamwerk met goed functionerende en aantrekkelijke recreatieve routes.

Opgaven

Wanneer de probleemverkenning gespiegeld wordt aan de visie resulteert dit in een groot aantal opgaven met betrekking tot groen en recreatie in Lansingerland. Sommige opgaven zijn zeer concreet, andere opgaven meer beleidsmatig. In deze studie is uit een scala aan opgaven een selectie gemaakt van topprioriteiten:
- aanstellen van een gemeentelijke Supervisor Groen en Recreatie om de afstemming van en sturing op de ontwikkeling van de groen- en recreatiegebieden te organiseren;
- aanstellen van een gemeentelijke coördinator die zorgdraagt voor een gevulde en aantrekkelijke evenementenkalender;
- deelname aan het Stadsregionale Fietsknooppuntennetwerk om Lansingerland te verbinden met het regionale, recreatieve fietsroutenetwerk;
- realiseren en opwaarderen van het groen-recreatieve raamwerk zodat voor de inwoners van Lansingerland een aantrekkelijk en fijnmazig recreatief netwerk ontstaat tussen de groen- en recreatiegebieden. Belangrijk aandachtspunt hierin is het maken van toegankelijke, bekende en aantrekkelijke 'entrees' van de gebieden. Voor het opstellen van het groen-recreatieve raamwerk is het wenselijk om zo spoedig mogelijk het Mobiliteitsplan, het Waterplan én een Beleidsplan Groen op te stellen en af te stemmen. Vooruitlopend hierop kan vast gestart worden met het recreatief aantrekkelijker maken van de Anthuriumweg;
- aanvullende financiering voor de groen- en recreatiegebieden die vanwege hun situering een belangrijke recreatieve uitloopfunctie hebben voor de inwoners van Lansingerland. Het betreft de volgende gebieden met bijbehorende prioriteit:
  - prioriteit 1: het Landscheidingspark
  - prioriteit 2: Park de Polder
  - prioriteit 3: de Groenzone Berkel-Pijnacker;
- initiatief nemen voor en sturing geven aan de invulling van recreatieve concentratiepunten, als belangrijke trekkers voor en uitvalsbasis van de groen- en recreatiegebieden (taak Supervisor);
- ondanks dat het onmogelijk lijkt zwemwater in de Groenzone Berkel-Pijnacker te realiseren toch onderzoek verrichten naar de mogelijkheden gezien het recreatieve belang van zwemwater nabij Berkel en Rodenrijs en Pijnacker;
- aanleggen van een extra brug over de Rotte zodat een fijnmaziger recreatief netwerk en een directe en veilige langzaam verkeersroute naar het Zevenhuizerplasgebied ontstaat;
- overzichtelijk en aantrekkelijk presenteren van het recreatieve aanbod aan de inwoners van Lansingerland;
- visie en ambitie formuleren op de hippische sport, Lansingerland heeft de potentie om zich (boven)regionaal te profileren met deze sport in opkomst.

Het ligt voor de hand om de opgavenexcercitie en -prioritering jaarlijks te actualiseren.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Dit rapport is het resultaat van de bestuursopdracht Groen en recreatie van de gemeente Lansingerland. In deze bestuursopdracht werd gevraagd om een visie op te stellen voor een samenhangende ontwikkeling van de elf groen- en recreatiegebieden in de gemeente. Met name werd aandacht gevraagd voor doorlopende fiets- en wandelroutes, uitbreiding en afstemming van recreatie- en vrijetijdsvoorzieningen en het beheer van groen- en recreatiegebieden. Deze bestuursopdracht is één van de uitwerkingen van het collegeprogramma 2007-2010 en wel van de thema's Vrijetijdsgemeente en Parkstad.

1.2 Werkopzet

De werkzaamheden zijn verricht door een projectgroep van de gemeente samen met een extern bureau voor landschapsarchitectuur. In een aantal Stuurgroepbijeenkomsten heeft feedback plaatsgevonden met de verantwoordelijke wethouder en leidinggevenden. Van grote waarde zijn geweest de integrale bijeenkomsten met de diverse gemeentelijke projectleiders.

Vanwege de fusie van Berkel en Rodenrijs, Bergschenhoek en Bleiswijk tot Lansingerland ontbreekt het op het beleidsterrein van groen en recreatie aan overzicht. Vandaar dat gestart is met een uitgebreide inventarisatie van de huidige situatie, vigerend beleid, lopende planvorming en trends. Ook is de tevredenheid getoetst onder bewoners en zijn ondernemers naar hun ideeën gevraagd met behulp van enquêtes.
In een aantal brainstormsessies in de projectgroep is een probleemverkenning opgesteld. Hierin zijn drie thema's onderscheiden: inrichting en beheer, recreatieve voorzieningen en recreatief routenetwerk. Op basis van de inventarisatie en de probleemverkenning is een visie opgesteld met betrekking tot een samenhangende ontwikkeling van groen en recreatie in Lansingerland. Daarna is de probleemverkenning gespiegeld aan deze visie. Dit resulteert in concrete en beleidsmatige opgaven met betrekking tot groen en recreatie voor de korte en middellange termijn.

1.3 Leeswijzer

De resultaten van de inventarisatie zijn weergegeven in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 staat de probleemverkenning beschreven. Vervolgens wordt in hoofdstuk 4 de visie toegelicht. Tenslotte bevat hoofdstuk 5 een overzicht van de opgaven.

Luchtfoto 2005 met gemeentegrenzen

Lansingerland in ca 1850

2. Inventarisatie

2.1 Inleiding

Alle belangrijke aspecten die betrekking hebben op groen en recreatie zijn geïnventariseerd. De inventarisatie is verricht door middel van literatuuronderzoek, internet, interviews met diverse projectleiders en een enquête onder bewoners en ondernemers. Hieronder wordt een beknopt overzicht gegeven van de resultaten.

2.2 Ontstaansgeschiedenis

De geschiedenis van Lansingerland wordt voor een groot deel bepaald door de ontvening van de ondergrond. Het oostelijke deel van Lansingerland, tussen de Rotte en de Rodenrijseweg/ Noordeindseweg, is eerst ontveend en later ingepolderd. Het westelijke deel van Lansingerland is niet ontveend en nog steeds zeer nat. De ontvening heeft plaatsgevonden vanaf de noordzuidgeoriënteerde ontginningslinten en de Rotte. Deze landschappelijke hoofdstructuur is tot op heden bepalend voor de verregaande verstedelijking met grootschalige infrastructuur, bebouwing en bedrijvigheid.

2.3 Richtinggevend beleid

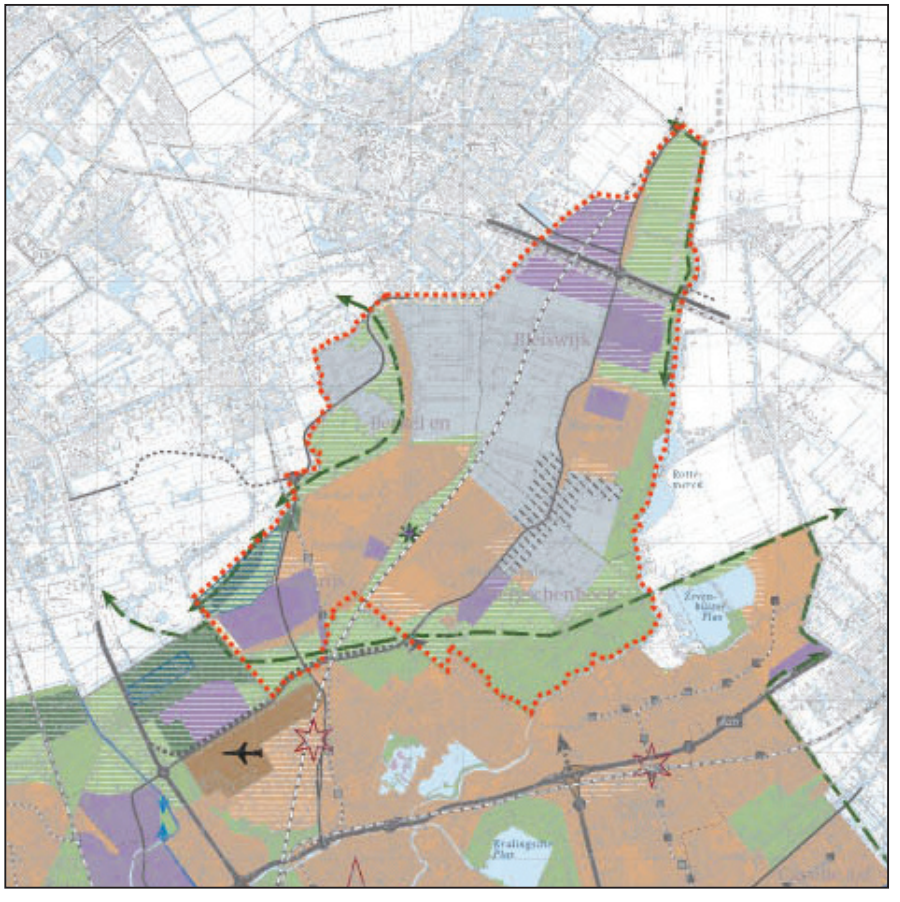
De gemeente Lansingerland valt binnen de plangrenzen van het Ruimtelijk Plan Regio Rotterdam 2020 (RR2020): het streekplan én structuurplan voor de regio Rotterdam. Veel richtinggevende beleidsdocumenten met betrekking tot groen en recreatie in Lansingerland zijn verwerkt in het RR2020. Hieronder worden alle relevante kaartbeelden getoond en voorzien van een beknopte toelichting. Ter oriëntatie is steeds de gemeentegrens van Lansingerland aangegeven met een oranje stippellijn.

2.3.1 RR2020

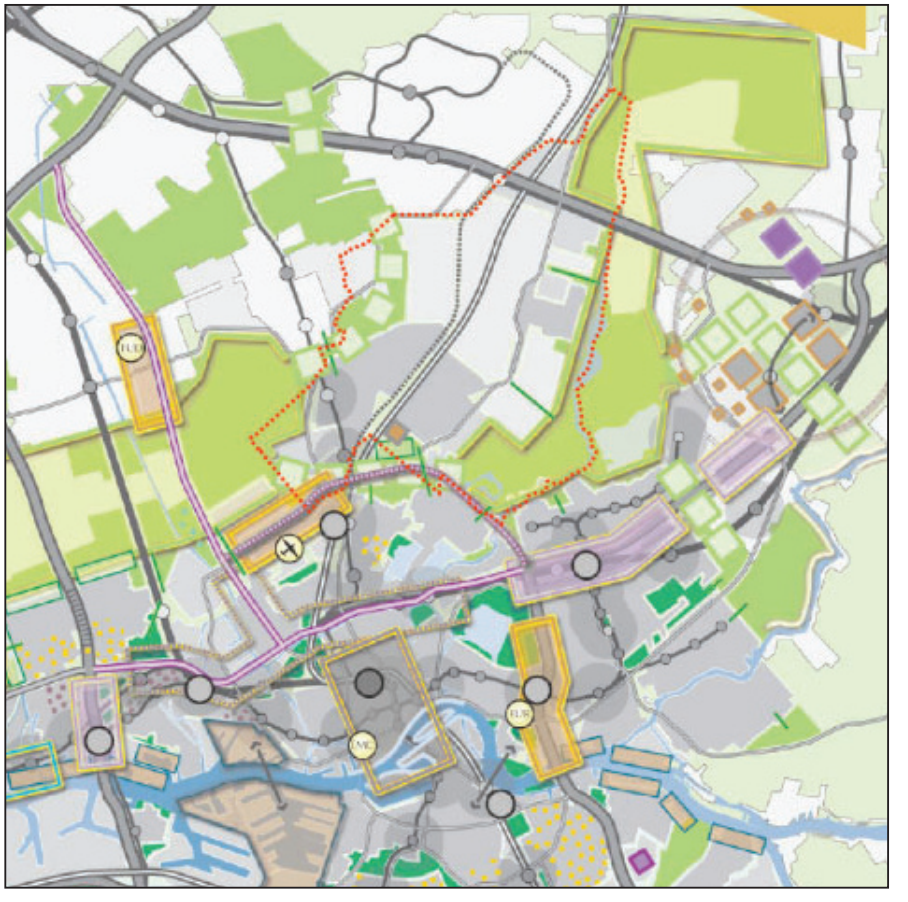
Met betrekking tot groen en recreatie is een aantal aandachtspunten benoemd in de plankaart van het RR2020. Allereerst de 'groene verbindingen' aan de west-, zuid- en noordoostzijde van Lansingerland. In het Landscheidingspark is een 'bedrijfslocatie in het groen' aangewezen. De bestaande en nieuwe 'openluchtrecreatiegebieden' zijn aangewezen, evenals een te ontwikkelen natuurgebied in de Bergboezem.

Ruimtelijke Ontwikkelingsvisie

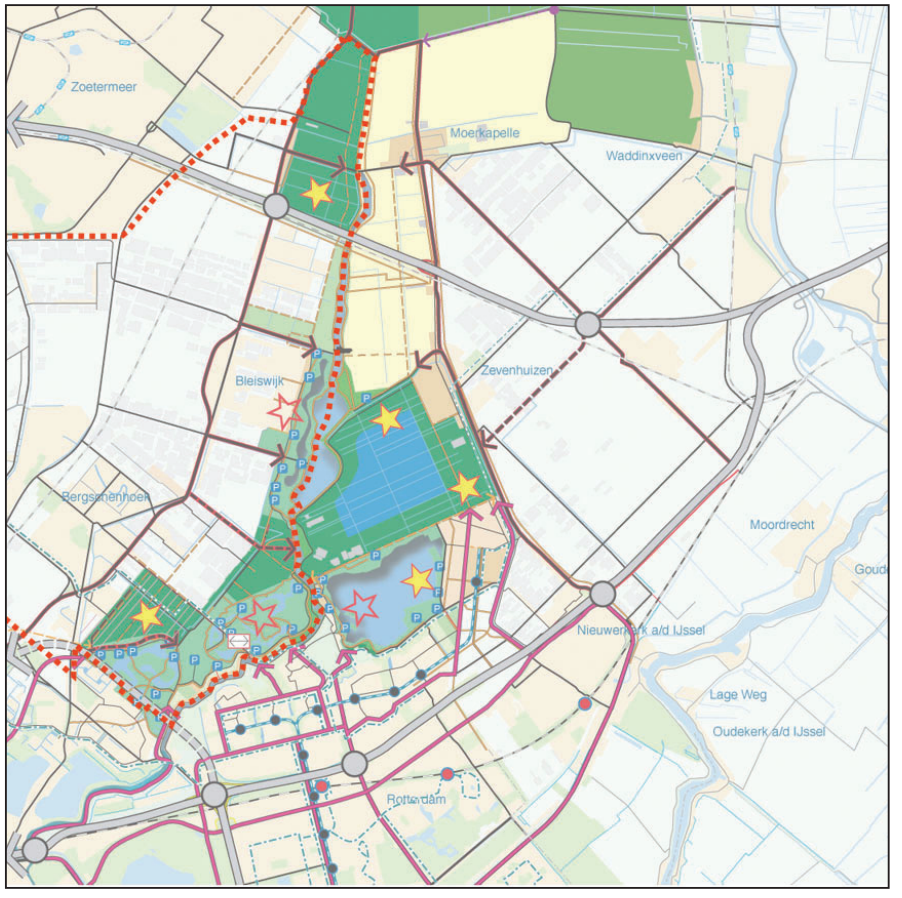
In het RR2020 is ook een Ruimtelijke Ontwikkelingsvisie opgenomen. Hierop is goed te zien dat Lansingerland wordt geflankeerd door twee zogenaamde regioparken: Regiopark Rottemeren en Regiopark Delfland. Vanuit de regionale invalshoek zijn de groenzones aan de zuid- en westzijde 'landschappelijke verbindingszones'.

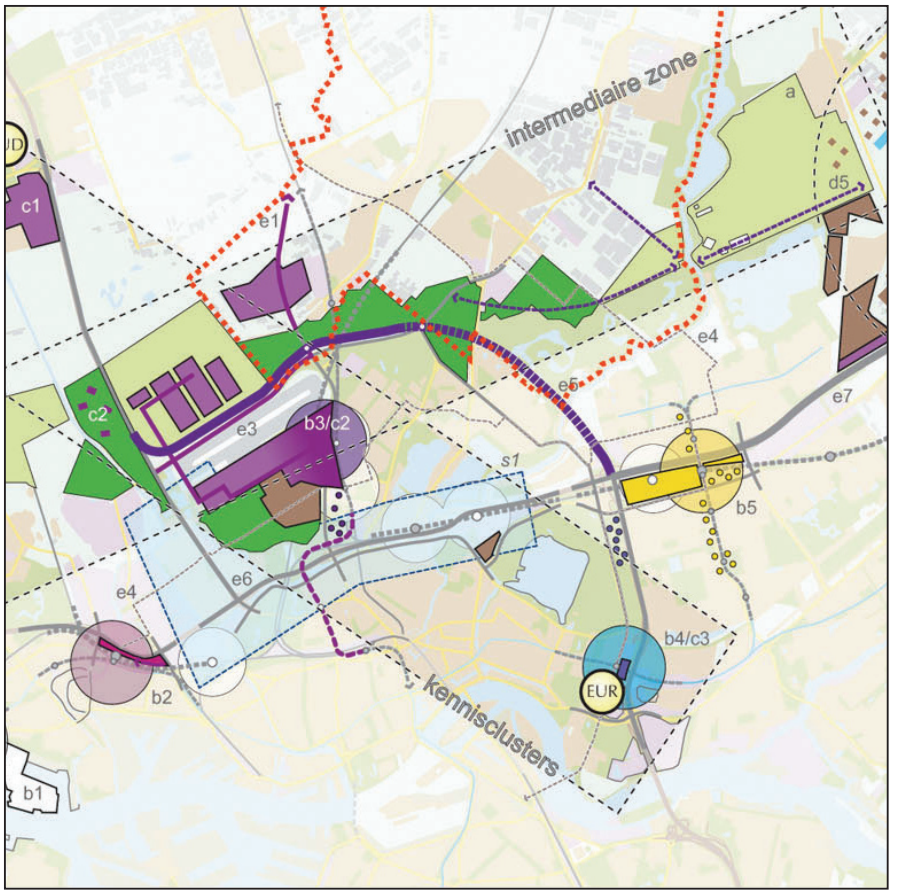
Plankaart RR2020

Ruimtelijke Ontwikkelingsvisie

Streefbeeld Regiopark Rottemeren

Opgavekaart Noordas (= zuidzijde Lansingerland)

Streefbeeld Regiopark Rottemeren

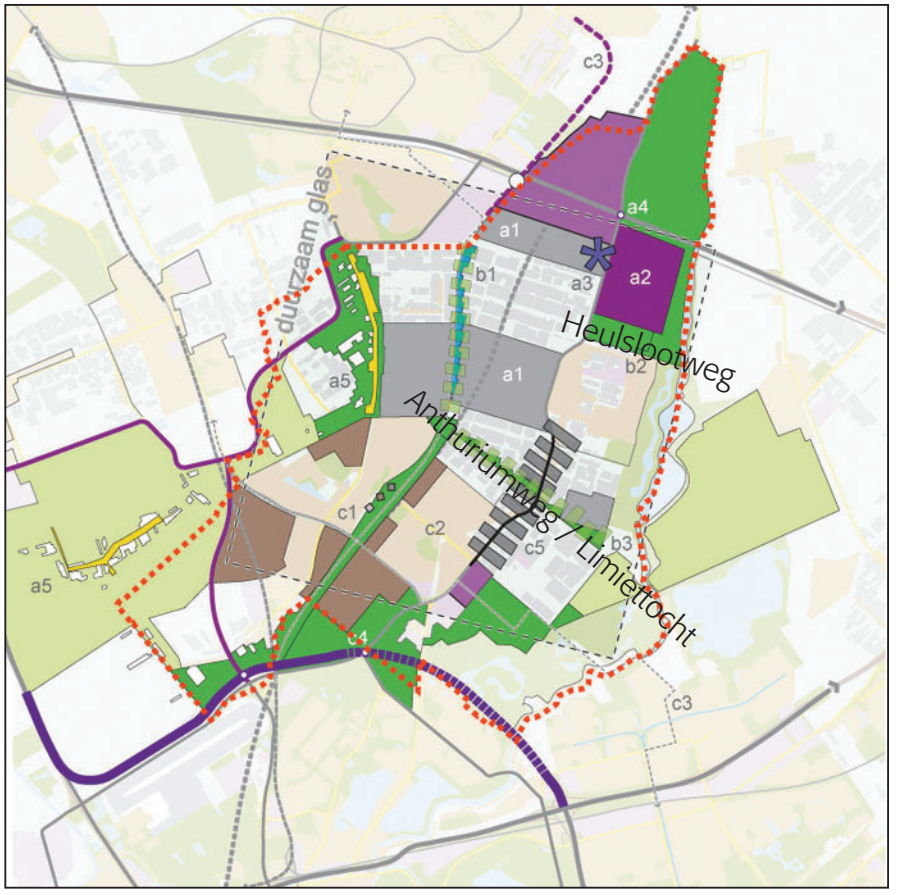
In het RR2020 is een streefbeeld opgenomen van het Regiopark Rottemeren. Opvallend hierin zijn de 'recreatieve concentratiepunten' in het Hoekse Park en de Rottezoom. Een recreatief concentratiepunt bezit meerdere intensieve recreatievoorzieningen en is een belangrijke trekker voor en entree van het betreffende groengebied.

Opgavenkaarten Noordas en Greenport

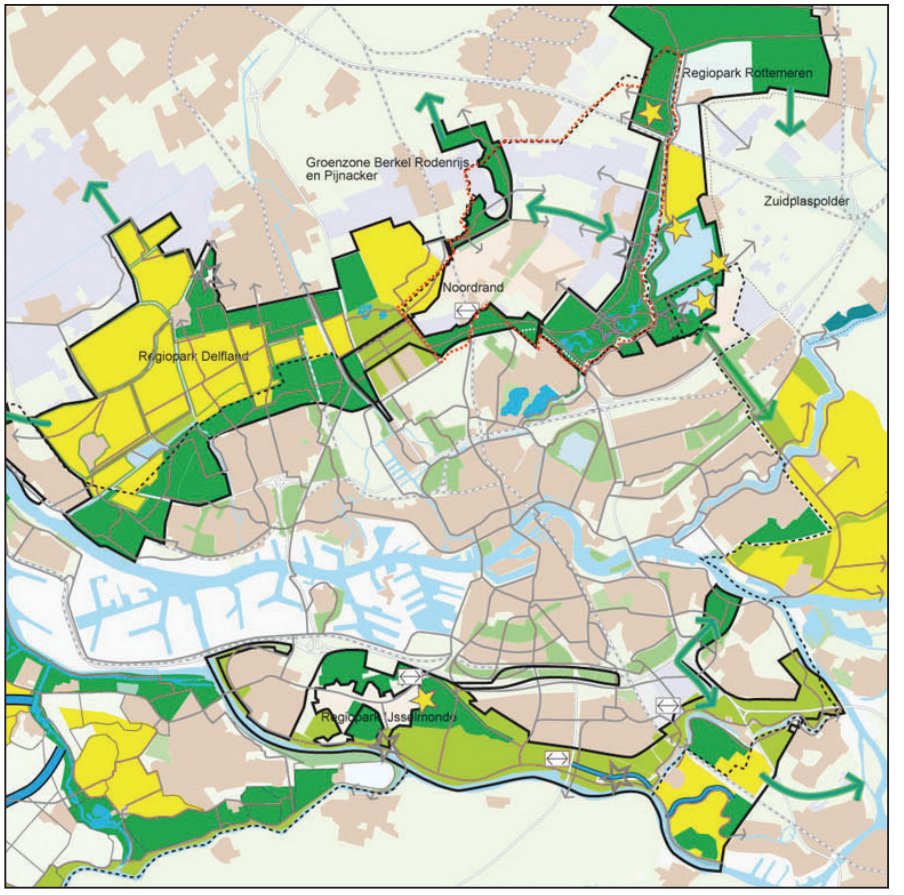
Het groengebied aan de zuidzijde van Lansingerland is onderdeel van de zogenaamde Intermediaire Zone: 'een groenzone die op diverse wijzen met de omgeving is verknoopt'. Zie hiervoor de opgavenkaart Noordas. Ook voor de Greenport B-driehoek is een opgavenkaart voorgesteld. Het doel is een verdere ontwikkeling als een hoogwaardig, duurzaam glascomplex. Opvallend is de ruimtereservering voor een 'groene en recreatieve dooradering' ter plekke van de Landscheiding, de Heulslootweg en de Anthuriumweg/ Limiettocht.

RGSP2

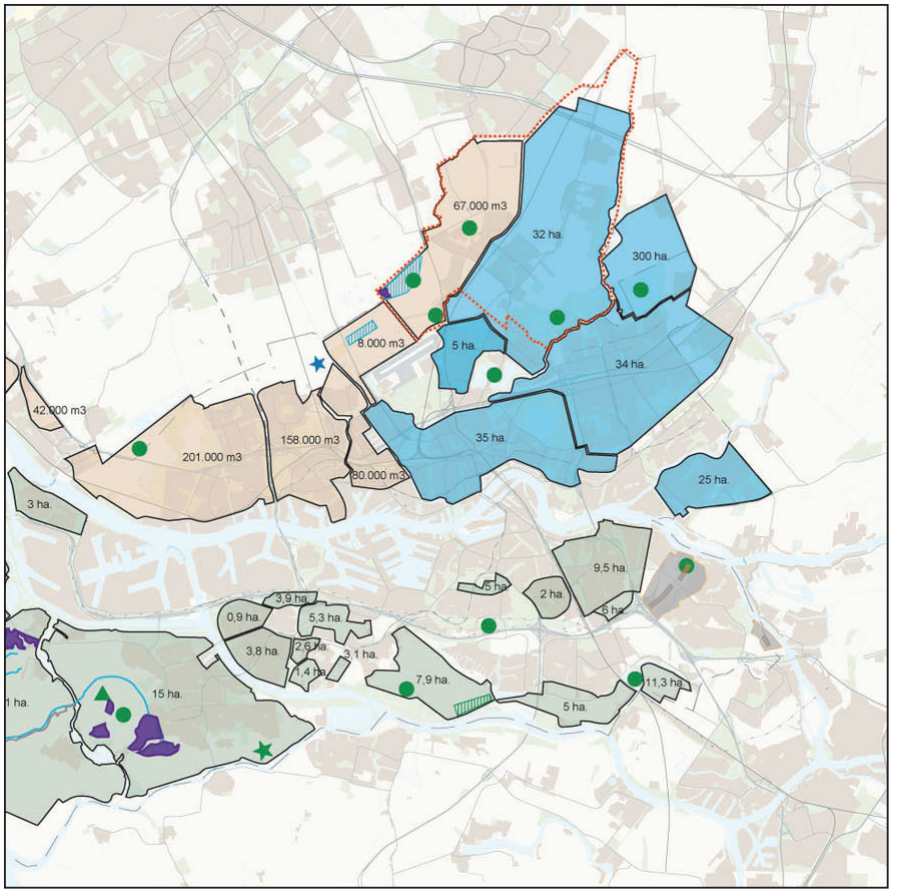
Het Regionaal Groenblauw Structuurplan 2 (RGSP2) is één van de bouwstenen van het RR2020. In het RGSP2 is de visie op de huidige en toekomstige groenblauwe structuur van de regio neergelegd. Aanvullend op de plankaart van het RR2020 is een aanzet tot een 'recreatieve hoofdstructuur' en een 'groenblauwe verbinding' in oostwestrichting midden door Lansingerland.

Opgavekaart Greenport B-driehoek

Regionaal Groenblauw Structuurplan (RGSP2)

Wateropgave in RR2020

Wateropgave

Ook met betrekking tot waterbeheer is een kaartbeeld opgenomen in het RR2020. Voor Lansingerland valt op dat het te maken heeft met twee schappen: het Hoogheemraadschap van Delfland en het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard (respectievelijk westelijk en oostelijk van de Landscheiding). De Bergboezem is benoemd als 'ontwikkeling piekbergingsgebied'.

Provinciaal Ecologische Hoofdstructuur

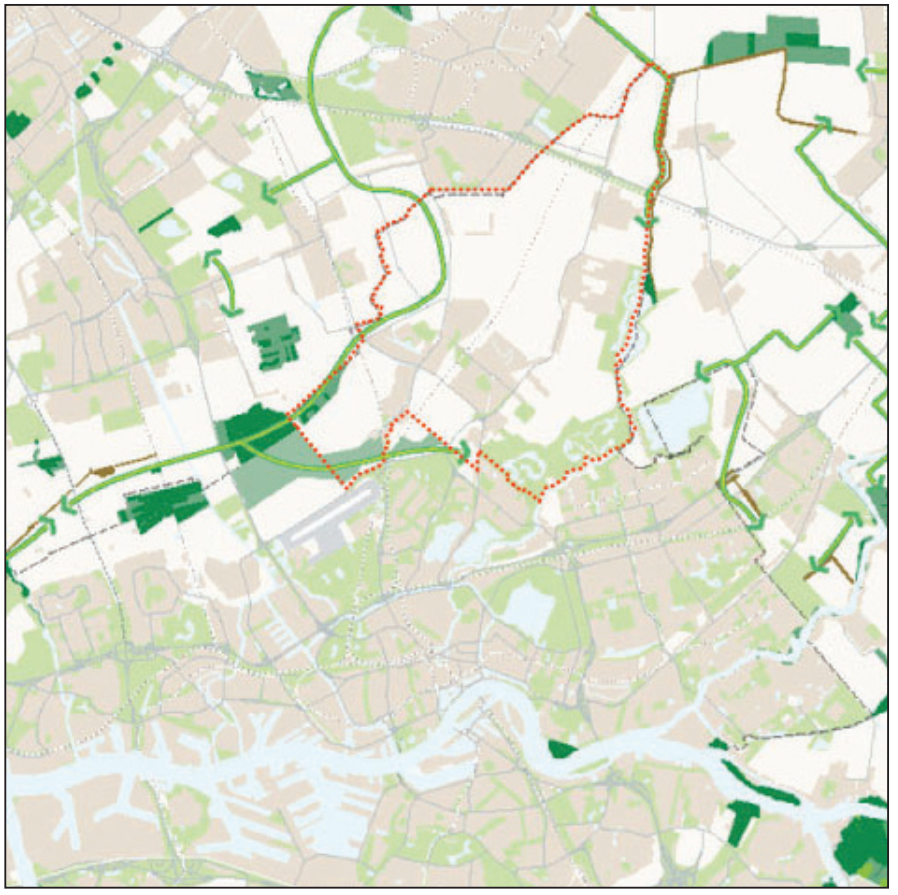
De Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS) heeft als doel om een aaneengesloten ecologische structuur te realiseren met ecologische ontwikkelingsgebieden en verbindingszones. De 'nieuwe natuur' in de Bergboezem en aan de zuidrand van Lansingerland staan hierin aangeduid, alsmede de 'groene verbindingen' aan de west-, zuid- en noordoostzijde.

Provinciaal Ruimtelijke Structuurvisie 2020

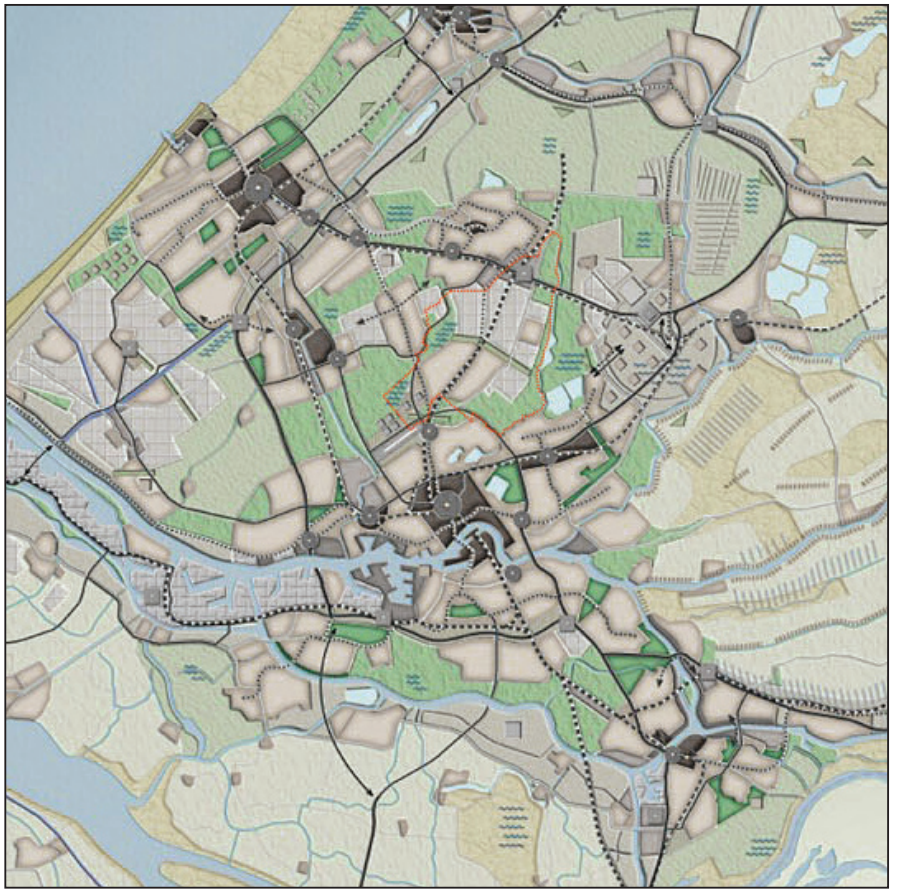
Zoals gezegd is het RR2020 tegelijk streekplan en structuurplan. Daarmee is het RR2020 de richtlijn voor het ruimtelijke beleid. Hiermee overschrijft het RR2020 de Provinciaal Ruimtelijke Structuurvisie 2020. Toch is rechtsonder op deze pagina het kaartbeeld van de Provinciaal Ruimtelijke Structuur 2020 wel opgenomen. Opvallend is namelijk de prominente aanwezigheid van een stevige groene oostwest verbinding door Lansingerland. Deze groenstrook verbindt de Groenzone, het Landscheidingspark en het Regiopark Rottemeren met elkaar.

2.3.2 Collegeprogramma 2007-2010

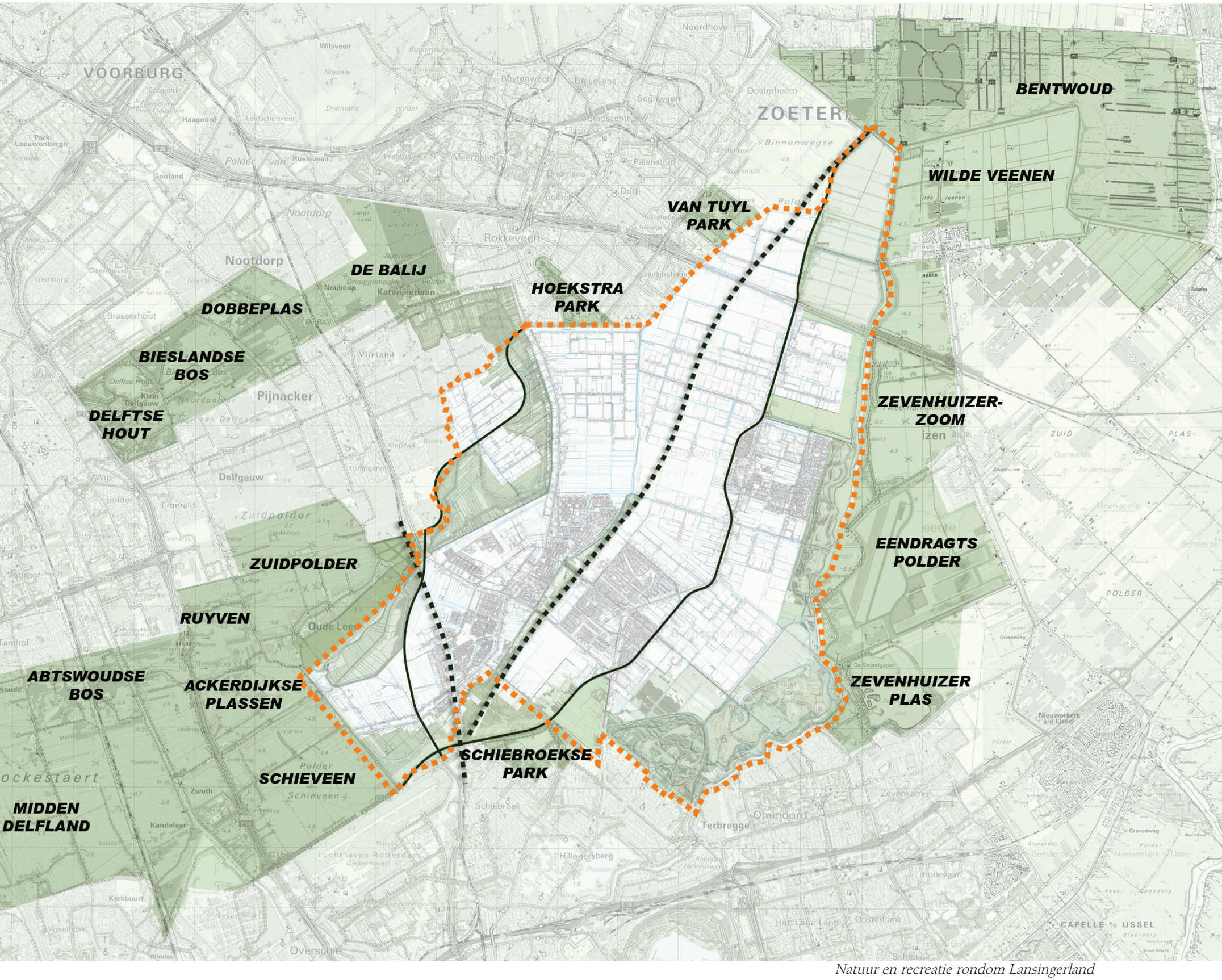
Het collegeprogramma 2007-2010 is een nadere uitwerking van het coalitieakkoord tussen CDA, VVD, PvdA en Christenunie. Voor het ontwikkelen van een gemeentelijke visie voor de langere termijn zijn vier relevante thema's benoemd: Parkstad, Greenport, Ontspannen en actief (vrijetijdsgemeente) en Stad van maatschappelijke samenhang. Vanuit Parkstad en Vrijetijdsgemeente worden richtinggevende uitspraken gedaan met betrekking tot groen en recreatie. Parkstad stelt dat door een verdere ontwikkeling van het groen in de gemeente de aantrekkelijke ligging naast steden nog meer gestalte krijgt. Lansingerland kan een aanvullend aanbod presenteren in wonen, werken en recreëren. Vrijetijdsgemeente zet Lansingerland op de kaart als gemeente waar recreatie en sport in tal van vormen mogelijk is. Vooral de buitenrecreatie- en outdoorsfeer moet versterkt worden waardoor de aantrekkelijkheid voor de eigen inwoners maar ook voor de regio toeneemt. Van belang zijn hierin de groene buitengebieden, maar ook de centra van de drie kernen. Om de genoemde aspecten in evenwicht en in samenhang te ontwikkelen moet een recreatievisie worden opgesteld.

Provinciale Ecologische hoofdstructuur (PEHS)

Provinciale Ruimtelijke Structuurvisie 2020

Natuur en recreatie rondom Lansingerland

2.4 Natuur en recreatie rondom Lansingerland

Lansingerland is omgeven door een aantal bestaande natuur- en recreatiegebieden. Bovendien is een groot aantal gebieden nog in ontwikkeling conform het RR2020. Het groen vormt een cruciaal tegenwicht tegen de sterk verstedelijkte en verstedelijkende regio. De aanwijzing tot natuur- en recreatiegebied biedt enige garantie tegen de verstedelijkingsdruk. Het toekomstperspectief is een stevige regionale groenstructuur met goede recreatieve en ecologische verbindingen en interessante verblijfsmilieus. Voor de inwoners van Lansingerland betekent het dat een ieder nabij een groter groengebied woont.

Het voert te ver om alle recreatieve voorzieningen in de buurgemeenten te gaan benoemen. Hieronder is een selectie gemaakt van de grotere recreatiegebieden die een rol spelen in het recreatieve functioneren van Lansingerland. Goed bereikbare recreatieve voorzieningen bij buurgemeenten hoeven niet (per definitie) ook in Lansingerland ontwikkeld te worden. Het voorzieningenniveau in Lansingerland moet worden afgestemd met de voorzieningen in de buurgemeenten.

Aan de Zevenhuizerplas en de Zevenhuizerzoom kunnen allerlei vormen van waterrecreatie worden beoefend, zoals zwemmen, surfen, zeilen en zonnen. Ook is hier horeca gesitueerd en is de Zevenhuizerplas-wandelroute uitgezet (7 km). Dit gebied is echter matig en indirect bereikbaar vanuit Lansingerland. De autotoegankelijkheid is via een flinke omweg. Op de 'vanzelfsprekende' en directe langzaam verkeersroute naar de Zevenhuizerplas ontbreekt een brug over de Rotte. Het pontje naar de Zevenhuizerzoom vaart alleen in het seizoen.

Vergelijkbare mogelijkheden als de Zevenhuizerplas bevinden zich op afstand van Lansingerland in de recreatiegebieden Delfse Hout ten oosten van Delft en de Noord Aa ten noorden van Zoetermeer. En in de toekomst ook in de Eendragtspolder, inclusief een voor wedstrijden geschikte roei-accommodatie. In de Noord Aa is tevens een kinder- en kaasboerderij gevestigd met mogelijkheden tot verhuur van kano´s en roeiboten. In en rondom de Dobbeplas nabij Nootdorp kan gezwommen en gewandeld worden, maar ook dat is ver weg van Lansingerland.

In het Van Tuylpark in Zoetermeer zijn enkele grotere leisurevoorzieningen gerealiseerd als de Silver Dome (ijsbaan) en het Dutch Water Dreams (o.a. wildwaterkano).

Ackerdijkse Plassen

Zevenhuizerplas

De Balij

ontspannend!

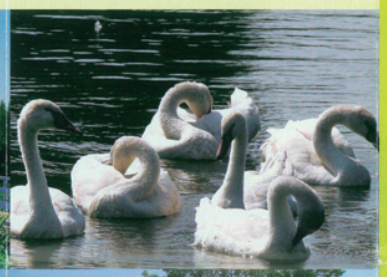
Deelgebieden

Recreatiegebied Rottemeren bestaat uit zes verschillende deelgebieden met ieder een eigen karakter.

Bleiswijkse Zoom
Groene waterkant om te spelen, lulieren en uit te rusten
De Bleiswijkse Zoom is een schaduwrijke bosstrook langs de oever van de Rotte. Een ideale plek om in een groene omgeving van het water te genieten. In het noordelijke deel zijn overal voorzieningen om actief of juist lekker lui te ontspannen. Je kunt er pootjebaden aan het strand, spelevaren in de kanovijver, ravotten op de grasvelden, picknicken op de dagkampeerterreinen, hengelen in de visvijvers en nog veel meer. In het zuidelijke deel vind je meer rust. Hier liggen ook de meeste ruiter- en wandelpaden.

Hoge Bergse Bos
Skiën, klimmen en golfen en beeldende kunst
Het Hoge Bergse Bos is 'het dak' van het Rottemerengebied. Op een voormalige puinstortplaats is dit recreatiegebied volledig ingericht voor de sportieve recreant en kunstliefhebber. Grote evenementen worden gehouden op het speciaal daarvoor bestemde terrein op de Rottebanheuvel. Niet te missen is het 33 meter hoge klimcentrum Monte Cervino. Een kopie van de top van de Matterhorn, die zowel aan de buitenzijde als van binnen te beklimmen is. In het Hoge Bergse Bos zijn verder volop mogelijkheden voor mountainbiking, rolskiën, skiën, skaten, survival en golf.

Lage Bergse Bos
Boswandelingen en natuurbeleving
Het Lage Bergse Bos is een parkachtig recreatiebos waar u heerlijk kunt wandelen. Een groot aantal wegen en paden leiden u langs de mooiste plekjes in het gebied. Vanuit het centrale ontmoetingsplein heeft u een mooi uitzicht op de speelvijver die dwars door het gebied slingert. Een bijzondere attractie vormen de Schotse Hooglanders op het eiland. Met hun gegraas, geschuur en mest zorgen ze voor open plekken met fris groen. Ondanks de woeste aanblik zijn Schotse Hooglanders niet agressief. Alleen als ze kalfjes hebben kun je beter uit de buurt blijven.

Zevenhuizerzoom
Molens, havens, campings en een befaamd natuurreservaat
De Zevenhuizerzoom is een groene strook langs de oostelijke oever van de Rotte. Dit is het meest oorspronkelijke deel van de Rottemeren. Hier kwaken de kikkers nog steeds luid en jubelen de rietzangers op hun wuivende rietpluimen. Vanaf het fietspad heeft u vaak een mooi uitzicht over de rivier waar op mooie dagen veel watersporters te zien zijn. Iets noordelijker ligt het natuurreservaat het Koornmolengat, een bijzonder vogelparadijs waar kenners elk jaar zo'n 220 vogelsoorten observeren.

Nessebos
Natuurgerichte recreatie
Het Nessebos is ingericht voor natuurgerichte recreatie. Het gebied is daarom alleen toegankelijk voor wandelaars. Het gebied ontwikkelt zich als een afwisselend geheel van bos, water, moeras en graslanden. Om het natuurlijke karakter van het bos te versterken én om te zorgen dat het bos niet dichtgroeit wordt het gebied begraasd door dieren. In dit gebied geldt overigens een hondenverbod.

Zevenhuizerplas
Het domein van surfers, zwemmers en zonaanbidders
Bijna anderhalve kilometer lang en 1,7 kilometer breed is het water van de Zevenhuizerplas. De plas is ontstaan door zandwinningen. De Zevenhuizerplas wordt druk bezocht door zonaanbidders, surfers, zeilers, roeiers en kanoërs. De uitbreiding van de plas zorgt voor meer watersportmogelijkheden. Aan de in 2005 gereedgekomen Noordoever is, evenals op de eilanden die voor de oever zijn aangelegd, ruimte voor natuurbeleving.

Legenda

- Boothelling
- Botenverhuur
- Camping
- Dagcamping
- Golfterrein
- Horeca
- Jachthaven/aanlegsteiger
- Kinderboerderij
- Kunstwerk
- Manege
- Molen
- Metrostation
- Parkeerplaats
- Ruiterpad
- Strand
- Surfgelegenheid
- Toilet
- Vissteiger
- Zwemgelegenheid
- Ligweide
- Grasweide
- Bos
- Water
- Moeras
- Bebouwing
- Ontwikkelingsgebied
- Snelweg
- (Provinciale) weg
- Fietspad
- Mountainbikeroute
- Wandelpad
- Wandelroute
- Ruiterpad
- Spoorlijn
- Metrolijn

Schaal plattegrond 1: 33.000

2.5 Recreatieve voorzieningen in Lansingerland

De vrijetijdsvoorzieningen in Lansingerland concentreren zich in de drie bestaande recreatiegebieden de Bleiswijkse Zoom, het Hoge Bergse Bos en het Lage Bergse Bos. In de drie gebieden bevinden zich zeven horecagelegenheden en diverse commerciële recreatieve voorzieningen (leisure). In de gebieden is een aantal wandelingen uitgezet. Er zijn geen fietsroutes uitgezet. Wel gaan drie langere afstandsfietsroutes door Lansingerland: route Rotterdam-noord (35 km), de Zuidplaspolderroute (45 km, via Rotte) en de Rotterdamse plassenroute (35 km, via Rodenrijseweg).

In de drie recreatiegebieden zijn ruiterpaden aanwezig. Vanzelfsprekend is aan en langs de Rotte veel gelegenheid tot waterrecreatie.

Een goed overzicht van de voorzieningen is te krijgen op de overzichtskaart van het Recreatieschap van het Rottemerengebied (zie linkerpagina). In de opsomming hiernaast wordt een aantal voorzieningen uitgelicht; de codes verwijzen naar het kaartbeeld op de rechterpagina. Opvallend aan het kaartbeeld is de disbalans tussen het aanbod van recreatieve voorzieningen aan de west- en oostzijde van Lansingerland. Dit is een nadrukkelijk aandachtspunt voor toekomstgericht beleid, mede gezien de bevolkingstoename juist westelijk in en ten westen van Lansingerland.

Horeca

h1 Cafe-restaurant Meerenbos
h2 ‘t Zeeltje
h3 Restaurant De Lindehoeve
h4 Bergse Plas
h5 Restaurant ´t Hoekse Hout
h6 Brasserie Partycentrum Greenview
h7 Outdoor/Bergcafe Outdoor valley
h8 Pannekoekenhuis Du Chalet
h9 Restaurant Kruisweg

Routes

r1 Wandelingen Lage Bergse Bos
r2 Wandelingen Hoge Bergse Bos
r3 Mountainbike route
r4 Wandelingen Bleiswijkse Zoom
r5 Rottemeren, gps-route, 12 km
r6 nordic walking route
r7 wedstrijd rolski-route

Watergerelateerde voorzieningen

w1 zwemgelegenheid
w2 botenhelling
w3 visvijvers en -steigers
w4 Jachthaven Weideblik
w5 Jachthaven Meerenbos
w6 visvijver in Huijgensplantsoen

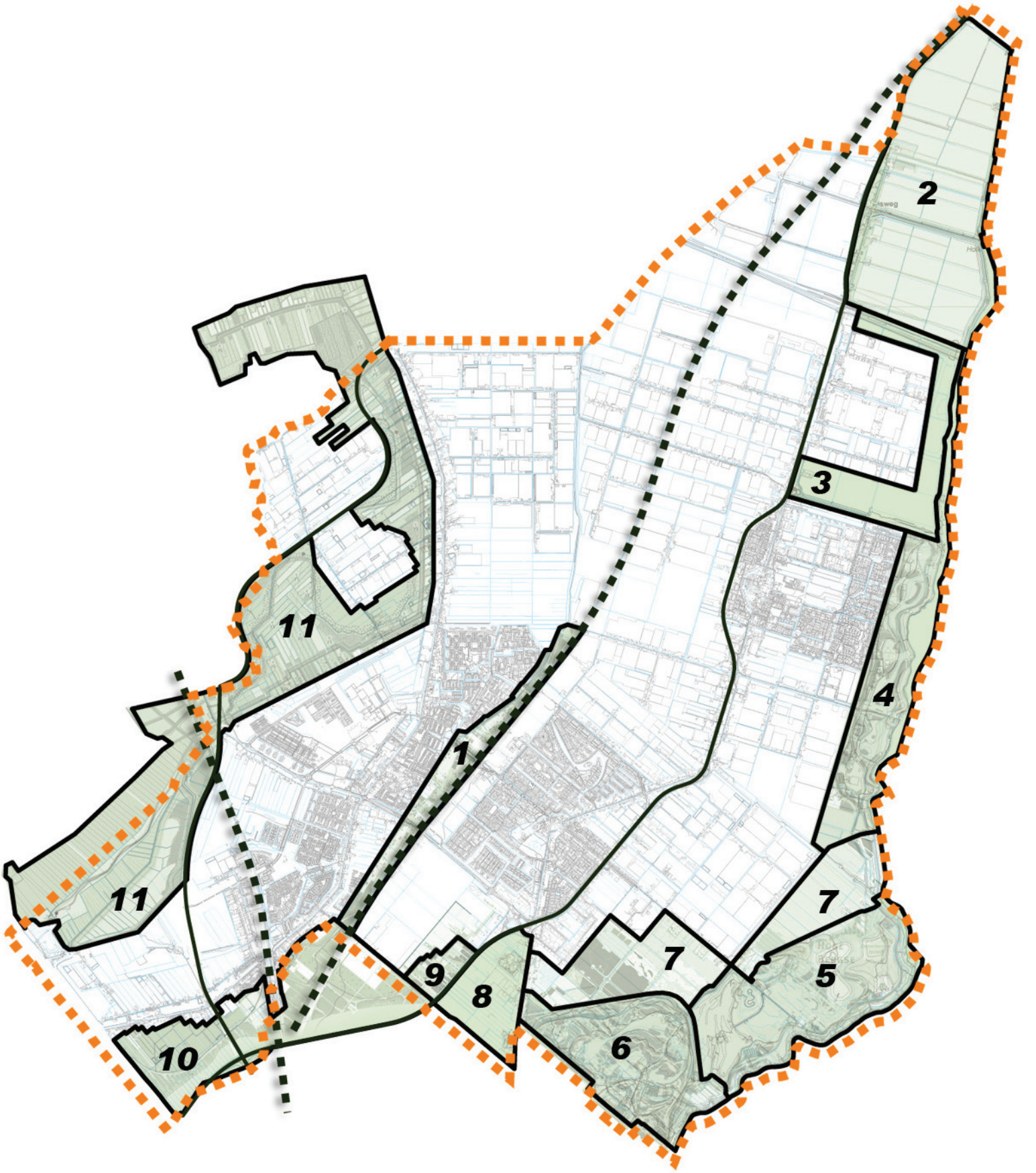
Leisure

- Golfbaan de Rotte Bergen
- Klimcentrum-Outdoor Valley
- Ski en Skate Centrum Bergschenhoek
- Hippisch Centrum Rottemeren
- Hippisch Centrum Stal Bernoski
- Manege Lansbergen
- Elysium
- Sport-recreatiecentrum Rottemeren
- Evenemententerrein
- Speeltuin De Kievit
- Manege Hillegersberg

K Dierenweide ‘t Ezelsbruggetje

Recreatieve voorzieningen in Lansingerland

Elf groen- en recreatiegebieden in Lansingerland

2.6 Groen- en recreatiegebieden in Lansingerland

De totale oppervlakte van de drie bestaande recreatiegebieden is circa 700 ha. De overige acht gebieden in ontwikkeling hebben een totale oppervlakte van ruim 1050 ha! Dit staat gelijk aan zo'n anderhalf keer de grootte van de reeds bestaande gebieden en is bijvoorbeeld ruim groter dan het Amsterdamse Bos (900 ha). Een enorme opgave van groot belang voor de toekomst van Lansingerland. Hieronder wordt per gebied een beknopte omschrijving gegeven van de stand van zaken (van planvorming en/of ontwikkeling). Het betreft de volgende gebieden, de nummering verwijst naar de plattegrond op de linkerpagina:

1. Landscheidingspark
2. Rottezoom
3. Bleiswijkse Zoom-noord
4. Bleiswijkse Zoom
5. Hoge Bergse Bos
6. Lage Bergse Bos
7. Hoekse Park
8. Bergweg-zuid
9. Park de Polder
10. Vlinderstrik
11. Groenzone Berkel-Pijnacker

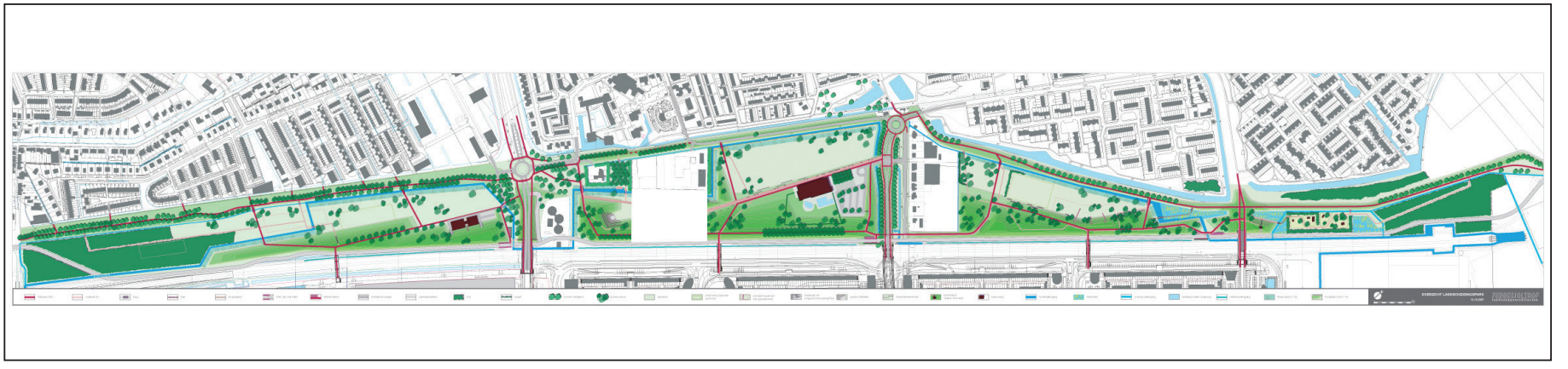
2.6.1 Landscheidingspark

Waar Het Landscheidingspark is een langwerpig park tussen de historische Landscheiding (grens tussen twee waterschapsgebieden) en de HSL. Het gebied is zo'n 60 ha groot en loopt in hoogte op richting de HSL. Het Landscheidingspark biedt compensatie voor de aanleg van de HSL en de Vinex-opgave.

Wat Het doel is om een levendig stadspark te ontwikkelen tussen Berkel en Rodenrijs en Bergschenhoek. Derhalve is een intensief recreatief programma gewenst. Gedacht wordt aan: bos, fiets- en wandelpaden, speeltoestellen, skatevoorzieningen, pannacourt, jongeren opvang plek (JOP), kinderboerderij, openluchttheater, waterpartijen, eventuele combinaties met horeca. Ook is in het park een groot zwembad met ligweide gepland. Veel aandacht gaat uit naar de recreatieve verbinding- en met omliggende woongebieden. Gezien de ligging nabij woonwijken in Berkel en Rodenrijs en Bergschenhoek heeft het Landscheidingspark een zeer belangrijke functie voor de directe recreatieve beleving van een zeer groot aantal inwoners van Lansingerland.

Wie De Stadsregio en de gemeente zijn verantwoordelijk voor de planontwikkeling en de financiering. Voor het Landscheidingspark is een ontwerp op hoofdlijnen gemaakt door Feddes/Olthof Landschapsarchitecten. Een deel van de grond moet nog aangekocht worden. Voor eventueel aanvullende recreatieve voorzieningen zijn kostendragers nodig.

Wanneer De eerste fase van het park is in uitvoering. Het betreft het noordelijke deel en het zwembadgebied. De tweede fase, het ontwerp van het centrale deel, is afgerond en wordt gevolgd door het ontwerp van het zuidelijke deel. De planning is dat het bestemmingsplan eind 2008 / begin 2009 is vastgesteld door de raad.

Landscheidingspark, voorlopig ontwerp

Rottezoom

Bleiswijkse Zoom-noord

Bleiswijkse Zoom

2.6.2 Rottezoom

Waar De Rottezoom is een toekomstig groen- en recreatiegebied ten noorden van de A12, tussen de Rotte en de N209. Rottezoom is onderdeel van het Regiopark Rottemeren. Het gebied is 280 ha groot.

Wat Het project is een uitwerking van het RR2020. Rottezoom vormt een essentiële schakel binnen het regiopark Rottemeren en verbindt het noordelijker voorziene Bentwoud met de zuidelijker gelegen Eendragtspolder, het Hoge en Lage Bergse Bos en het Hoekse Park. Belangrijk voor het recreatieve aanbod zijn de doorgaande recreatieve verbindingen door het Rottemerengebied, met name de verbinding met het Bentwoud en de Eendragtspolder. Daarnaast is de ecologische verbinding van belang, als onderdeel van de provinciaal ecologische hoofdstructuur. Ook dient de ontwikkeling van het groenproject het duurzaam behouden van een open landschap en het versterken van de cultuurhistorische aspecten. De recreatieve inrichting wordt gecombineerd met het vergroten van de waterbergingscapaciteit. In het RGSP2 en het RR2020 staat in de Rottezoom een recreatief knooppunt gepland.
Er is een visieontwerp gemaakt. Uitgangspunt is een tweedeling in een open, natuurlijk oostelijk deel en een dichter, recreatiever westelijk deel. De autotoegankelijkheid van het gebied wordt als een knelpunt ervaren.

Wie Participerende partijen in het ontwikkelingsproces zijn de provincie (projectverantwoordelijk), het Recreatieschap (toekomstige beheerder) en de gemeenten Zoetermeer en Lansingerland. Rekening gehouden moet worden met de gevolgen van de ontwikkelingen voor de bewoners van de Kruisweg. Het Bureau Nieuwegracht heeft het visieontwerp gemaakt.
125 ha wordt uit rijksmiddelen verworven en ingericht. Voor de overige kosten moeten kostendragers gezocht worden (bijv. PPS-constructie).

Wanneer In 2006 hebben de Provincie en de gemeente Bleiswijk een intentieovereenkomst ondertekend. De Startnotitie MER Rottezoom is op 6 maart 2008 ter visie gelegd. Het project dient, met uitzondering van de PPS-hectaren, uiterlijk in 2013 te zijn afgerond. De voortgang van de planontwikkeling is in grote mate afhankelijk van de financieringsmogelijkheden.

2.6.3 Bleiswijkse zoom-noord

Waar De Bleiswijkse zoom-noord is de open ruimte tussen de N209 en de Rotte, parallel aan de Heulslootweg, en de strook langs de Rotte tussen de A12 en de Lange Vaart. Het gebied is 48 ha groot. Het is een onderdeel van het Regiopark Rottemeren en vormt de verbinding met de N209 en de Groendalseweg.

Wat In het RR2020 is het gebied als recreatiegebied bestemd. Ook andere claims zweven nog boven het gebied, zoals woningbouw en sportvelden. De planontwikkeling is nog in de aanvangfase. Het bestaande fietspad langs de Lange Vaart is te krap bemeten en derhalve te druk. De 48 ha kunnen verlichting bieden. Gedacht wordt aan een waterrijk recreatiegebied met doelgroeproutes (fiets-, wandel-, skeelerpaden) door een open landschap. Kenmerkend is de zichtrelatie tussen de Rotte en de N209. De groenstrook eindigt bij een markant punt bij de Rotte: bij het pontje en café-restaurant Meerenbos. Er is een mogelijkheid om (gebouwde) recreatieve voorzieningen te ontwikkelen. Gezien de ligging nabij woonwijken in Bleiswijk heeft het gebied een belangrijke functie voor de directe recreatieve beleving van een groot aantal inwoners van Lansingerland.

Wie Bij dit project is een groot aantal participanten betrokken: de Provincie, de Stadsregio, de gemeente, het Hoogheemraadschap (watergang), het Recreatieschap (toekomstig beheer), Terra en Noordhoek (eigenaar en pachter), AMvest (ontwikkelaar).

Wanneer Het bestemmingsplan moet herzien worden. Een gedeelte van de 48 ha is nog niet in eigendom van het Recreatieschap en er zijn kostendragers nodig om de herinrichting financieel haalbaar te maken.

2.6.4 Bleiswijkse zoom

Waar De Bleiswijkse Zoom is het bestaande recreatiegebied tussen Bleiswijk en de Rottemeren. Het gebied is 244 ha groot.

Wat De Bleiswijkse Zoom is een groen en waterrijk dagrecreatiegebied langs de westelijke oever van de Rotte met dagcampings, speel- en ligweiden en wandel-, fiets- en ruiterpaden. In het noordelijke deel zijn voorzieningen om actief of juist loom te ontspannen: aan het strand, in de vijver, op de grasvelden. Het zuidelijke deel is meer toegespitst op de recreant die rust zoekt. Hier liggen de meeste fiets-, wandel- en ruiterpaden. Op veel plaatsen zijn er mooie doorkijkjes naar de Rotte. Er zijn diverse horecagelegenheden en commerciële voorzieningen aanwezig zoals het Elysium en het Sport en Recreatie Centrum Rottemeren.
Cafe Meerenbos verhuurt kano's en roeiboten. Met de veerpont kun je vanaf de Bleiswijkse Zoom naar Zevenhuizen varen. In de Bleiswijkse Zoom zijn drie wandelroutes uitgezet. Het gebied is parkachtig ingericht met afwisselend open en besloten gedeelten.

Wie Het Recreatieschap Rottemeren heeft het gebied in eigendom. Groenservice Zuid-Holland is de beheerder.

Wanneer Voor de Bleiswijkse Zoom zijn geen grote ontwikkelingen of herinrichtingen voorzien.

Hoge en Lage Bergsche Bos

2.6.5 Hoge Bergse Bos

Waar Het Hoge Bergse Bos is 242 ha groot en gelegen aan de Rotte. Het gebied wordt voor de auto goed ontsloten via de Hoeksekade, al is geen sprake van een bekende, aantrekkelijke en directe entree.

Wat De heuvels van het Hoge Bergse Bos vormen een uniek gebied. Op een voormalige puinstortplaats is dit recreatiegebied volledig ingericht voor de sportieve recreant. Klimmen, mountainbiken, survival, skaten, golfen, kanoën en nog veel meer behoren tot de mogelijkheden. Er is horeca aanwezig, een evenemententerrein en werk van diverse beeldende kunstenaars. Er zijn drie wandelroutes uitgezet. De inrichting is een afgeleide van de landschapsstijl met hoogteverschillen, meanderende waterpartijen en een afwisselend beeld met gras en bossages en boomgroepen.

Wie Het gebied is in eigendom bij het Recreatieschap Rottemeren. Groenservice Zuid-Holland is de beheerder. Belangenpartijen zijn Vereniging De Rotte en de Stichting Rotteverband. Het Recreatieschap verleent vergunningen voor evenementen.

Wanneer Voor het Hoge Bergse Bos zijn geen grote ontwikkelingen of herinrichtingen voorzien.

2.6.6 Lage Bergse Bos

Waar Het Lage Bergse Bos ligt op grondgebied van Lansingerland en grenst aan de Rotterdamse deelgemeente Hillegersberg-Schiebroek. De toegankelijkheid is goed, maar weinig representatief. Het Lage Bergse Bos is 215 ha groot. Ten noorden van het Lage Bergse Bos is het Hoekse Park-west in ontwikkeling. Op de grens met het Lage Bergse Bos is een recreatief concentratiepunt voorgesteld.

Wat Het Lage Bergse Bos is een parkachtig recreatiebos en uitermate geschikt voor extensieve vormen van recreatie zoals wandelen. Het ontmoetingsplein is het centrale punt in het gebied. Hier staat Paviljoen de Bergse Plas en het jeu de boules terrein. Vanaf hier is er mooi uitzicht op de speelvijver die dwars door het gebied slingert. Op de dagcampings mag van zonsopgang tot zonsondergang met tent of caravan gerecreëerd worden. Tevens zijn horecavoorzieningen aanwezig. In het Lage Bergse Bos zijn drie wandelingen uitgezet en bewegwijzerd.

Wie Het gebied is in eigendom bij het Recreatieschap Rottemeren. Groenservice Zuid-Holland is de beheerder. De Belangengroepering Rotta is een betrokken partij.

Wanneer De aanleg van de A13-16 zal een grote impact hebben op het Lage Bergse Bos. Een deel van het recreatiegebied zal opgeofferd dan wel heringericht moeten worden, afhankelijk van de tracé-keuze. De inzet van Rijkswaterstaat is om de A13-16 voor 2020 aan te leggen.

2.6.7 Hoekse Park

Waar Het Hoekse Park bestaat uit een westelijk en een oostelijk gedeelte, gescheiden door de Hoeksekade. Het westelijke gedeelte ligt ten noorden van het Lage Bergse Bos, het oostelijke gedeelte ligt noordelijk van het Hoge Bergse Bos. In totaal is het Hoekse Park circa 180 ha groot.

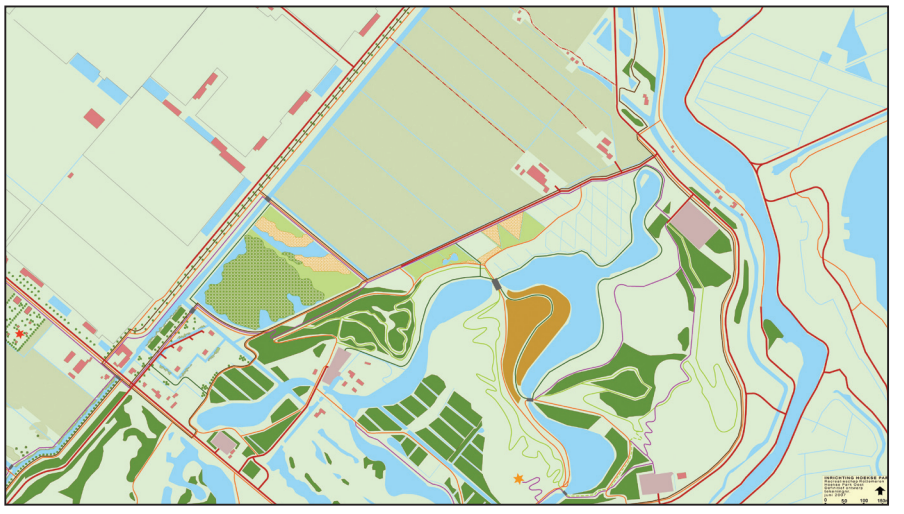
Wat Het Hoekse Park is een groot en centraal gelegen recreatiegebied. Het oostelijke deel wordt met name ingericht voor extensieve vormen van recreatie zoals wandelen, fietsen en natuur- en landschapsbeleving. Het Recreatieschap wil hier een zorgboerderij realiseren. Het westelijke deel biedt kansen voor ontwikkeling van recreatieve voorzieningen, waaronder een natuurcamping. Op de grens met het Lage Bergse Bos is een recreatief concentratiepunt gedacht. Veel aandacht gaat uit naar recreatieve routes: wandel-, fiets- en ruiterpaden en waterverbindingen. Het ontwerp handhaaft de orthogonale verkavelingstructuur van het landschap. Hierdoor ontstaat een contrast met de meanderende vormentaal van het Hoge en Lage Bergse Bos.

Wie De Stadsregio is opdrachtgever voor de herinrichting; het Recreatieschap Rottemeren voert de opdracht uit namens de Stadsregio. De gemeente Lansingerland is betrokken en verantwoordelijk voor het planologische en juridische kader. DLG is bezig met de verwerving van de gronden.

Wanneer Voor het Hoekse Park is een masterplan opgesteld als uitwerking van het RGSP2. De gemeente is bezig met een bestemmingsplan en een MER. Het Recreatieschap Rottemeren werkt aan een inrichtingsplan.

Ontwerp Hoekse Park-west

Ontwerp Hoekse Park-oost

Bergweg-zuid

2.6.8 Bergweg-zuid

Waar De driehoek Bergweg-zuid is ingesloten tussen de N209, de Bergweg-zuid en de Wildersekade. In het gebied zijn onder andere de panden van Rogam en de voormalige Rustenburg gesitueerd. Het gebied is circa 50 ha groot. In de huidige situatie is het gebied en de omgeving een belangrijke barrière voor een recreatieve en ecologische oostwest-verbinding.

Wat Het gebied is onderdeel van de Groenzone Noordrand. De belangrijkste functie wordt het faciliteren van een goede recreatieve en ecologische verbinding tussen de Vlinderstrik en het Lage Bergse Bos. Door de gemeente wordt ingezet op een aantrekkelijke recreatieve en ecologische onderdoorgang als onderdeel van de verbreding van de N209. Aanvullend daarop is ook bij het kruispunt met de Ankie Verbeek-Ohrlaan een goede oversteek vereist, vanwege de scholen en sportvoorzieningen in Schiebroek. De exacte inrichting is afhankelijk van het toekomstige tracé van de A13-16. Naar verwachting wordt Bergweg-zuid geen recreatief verblijfsgebied, maar met name een doorgangsgebied. Gebouwde recreatieve voorzieningen zijn niet uitgesloten. Van de exacte invulling van het gebied ligt nog niets vast.

Wie De provincie is opdrachtgever voor de verbreding van de N209. De gemeente Lansingerland gaat het bestemmingsplan ontwikkelen. Rijkswaterstaat is sturend met betrekking tot de A13-16; de Stadsregio ontwerpt de landschappelijke inpassing van de snelweg en de ecologische en recreatieve verbinding. Er is sprake van enkele grote grondeigenaren. Het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard gaan in het plangebied een gemaal plaatsen.

Wanneer Het project is in afwachting van de tracékeuze van de A13-16 (naar verwachting in mei 2008). Vervolgens kan gestart worden met de planvorming en de verplaatsing en/of inpassing van voormalig Rustenburg en Rogam.

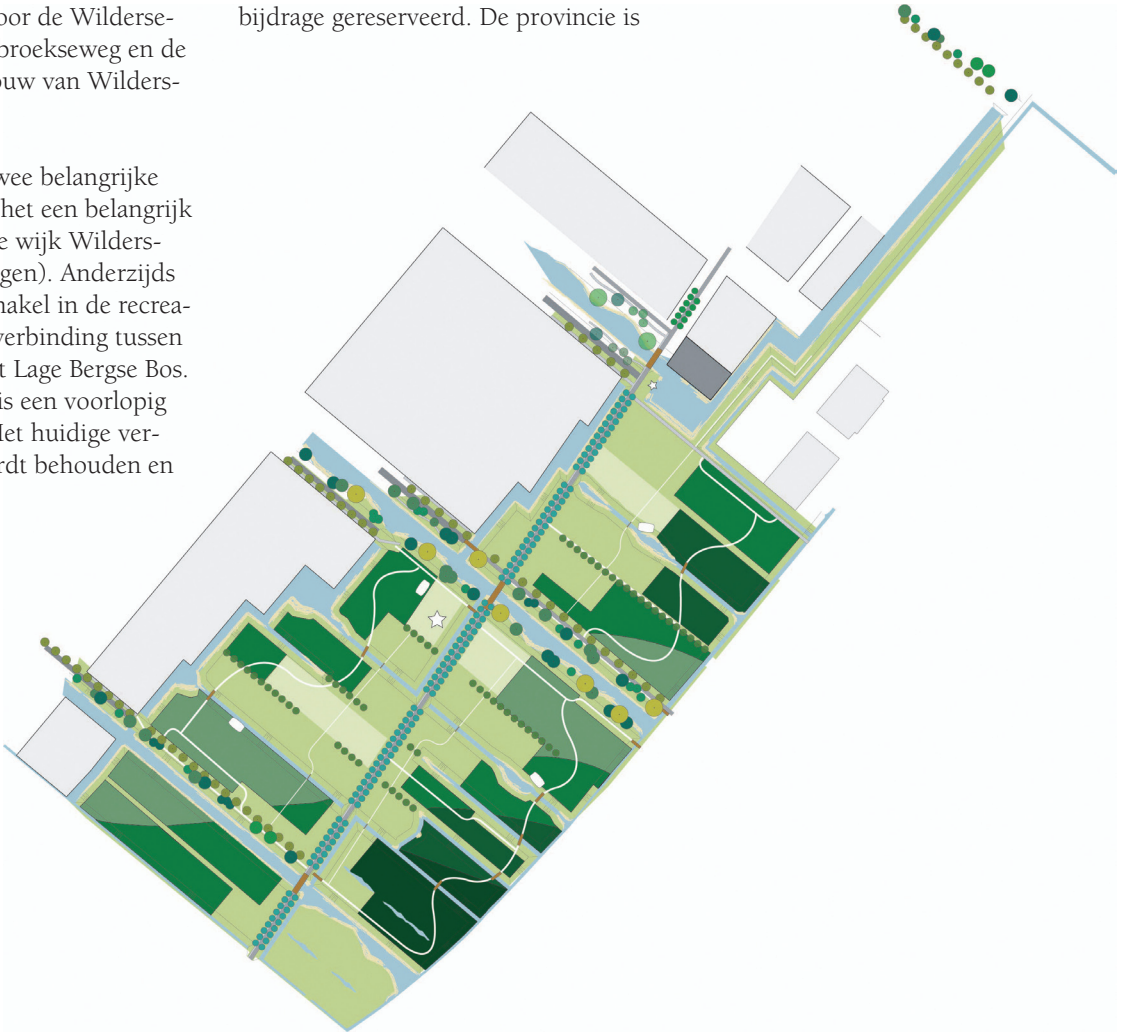
2.6.9 Park de Polder

Waar Park de Polder staat ook wel bekend als het 35 Ke-park. Het park is onderdeel van de wijk Wilderszijde en mag niet bebouwd worden vanwege de veiligheidscontouren van Rotterdam Airport. Het gebied is ruim 20 ha groot en wordt begrensd door de Wildersekade, de N209/Schiebroekseweg en de toekomstige nieuwbouw van Wilderszijde.

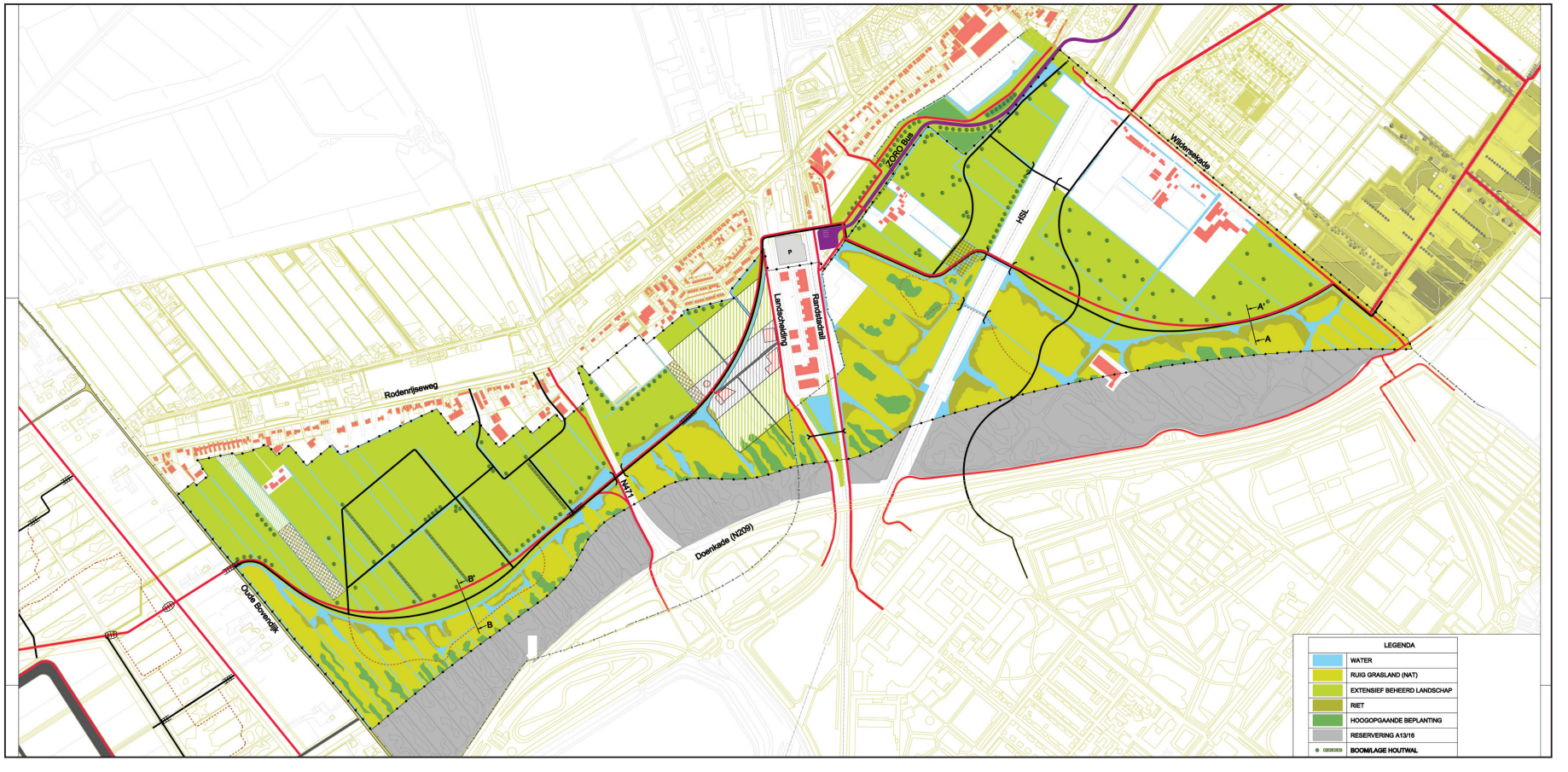
Wat Het Park heeft twee belangrijke functies. Enerzijds is het een belangrijk uitloopgebied voor de wijk Wilderszijde (ca 2600 woningen). Anderzijds is het een cruciale schakel in de recreatieve en ecologische verbinding tussen de Vlinderstrik en het Lage Bergse Bos. Voor Park de Polder is een voorlopig ontwerp opgesteld. Het huidige verkavelingspatroon wordt behouden en versterkt. De 'lange lijnen' vanuit Wilderszijde zijn geïntegreerd. Met behulp van bospercelen wordt een afwisselend open en besloten park gemaakt. Gezien de ligging heeft Park de Polder een belangrijke functie voor de directe recreatieve beleving van de bewoners van Wilderszijde.

Wie De gemeente Lansingerland stelt het ontwerp en het bestemmingsplan op. Afstemming vindt plaats met Rotterdam over de aansluitingen van de recreatieve en ecologische verbinding. Voor het gebied is een financiële rijksbijdrage gereserveerd. De provincie is partij bij de verbreding en onderdoorgang van de N209. Vanzelfsprekend worden de waterverbindingen afgestemd met het Hoogheemraadschap van Schieland en de Krimpenerwaard.

Wanneer Het definitief ontwerp wordt opgesteld in 2008. De uitvoering moet afgerond zijn voor 2010. In 2008 wordt reeds gestart met grondwerkzaamheden. De percelen naast de Wildersekade zijn nog niet aangekocht.

Voorlopig ontwerp Park de Polder

Masterplan Vlinderstrik

2.6.10 Vlinderstrik

Waar De Vlinderstrik is onderdeel van de Groenzone Noordrand. De begrenzing wordt gevormd door de N209 (zuid), de Landscheiding/Rodenrijseweg (noord), de Wildersekade (oost) en de Oude Bovendijk (west). Het gebied is circa 100 ha groot, waarvan 70 ha op grondgebied van Lansingerland. Het gebied wordt doorsneden door de HSL, RandstadRail en de N471.

Wat Voor dit gebied is een masterplan opgesteld door dS+V. Het belangrijkste uitgangspunt is dat een goede ecologische en recreatieve verbinding wordt gemaakt tussen Midden-Delfland/ Polder Schieveen en het Rottemerengebied. In het gebied komen vrijliggende voet- en fietspaden met een doorgaand karakter. Het open karakter wordt behouden, evenals het verkavelingspatroon. Het gebied krijgt een ecologische functie en wordt extensief ingericht en beheerd. Nabij het station Berkel en Rodenrijs is een recreatief concentratiepunt opgenomen; gedacht wordt aan een publiekstrekker (bijvoorbeeld een reptielendierenpark) en eventueel nog wat omliggende (horeca-)voorzieningen. De voorgestelde inrichting langs het tracé van de A13-16 kan in zuidelijke richting worden voortgezet als blijkt dat het tracé in zuidelijke richting opschuift.

Wie De financiering van de Vlinderstrik is als 'leefbaarheidsimpuls' gekoppeld aan de aanleg van de Tweede Maasvlakte. De Stadsregio is trekker van de planvorming. De gemeente Rotterdam heeft veel gronden in eigendom, maar nog niet alles.

Wanneer Het Masterplan wordt begin 2008 ter vaststelling aangeboden aan de betrokken gemeentebesturen. Daarna wordt een bestemmingsplan gemaakt en vervolgens met de onteigening gestart. Het gehele gebied moet in circa 2013 ingericht zijn.

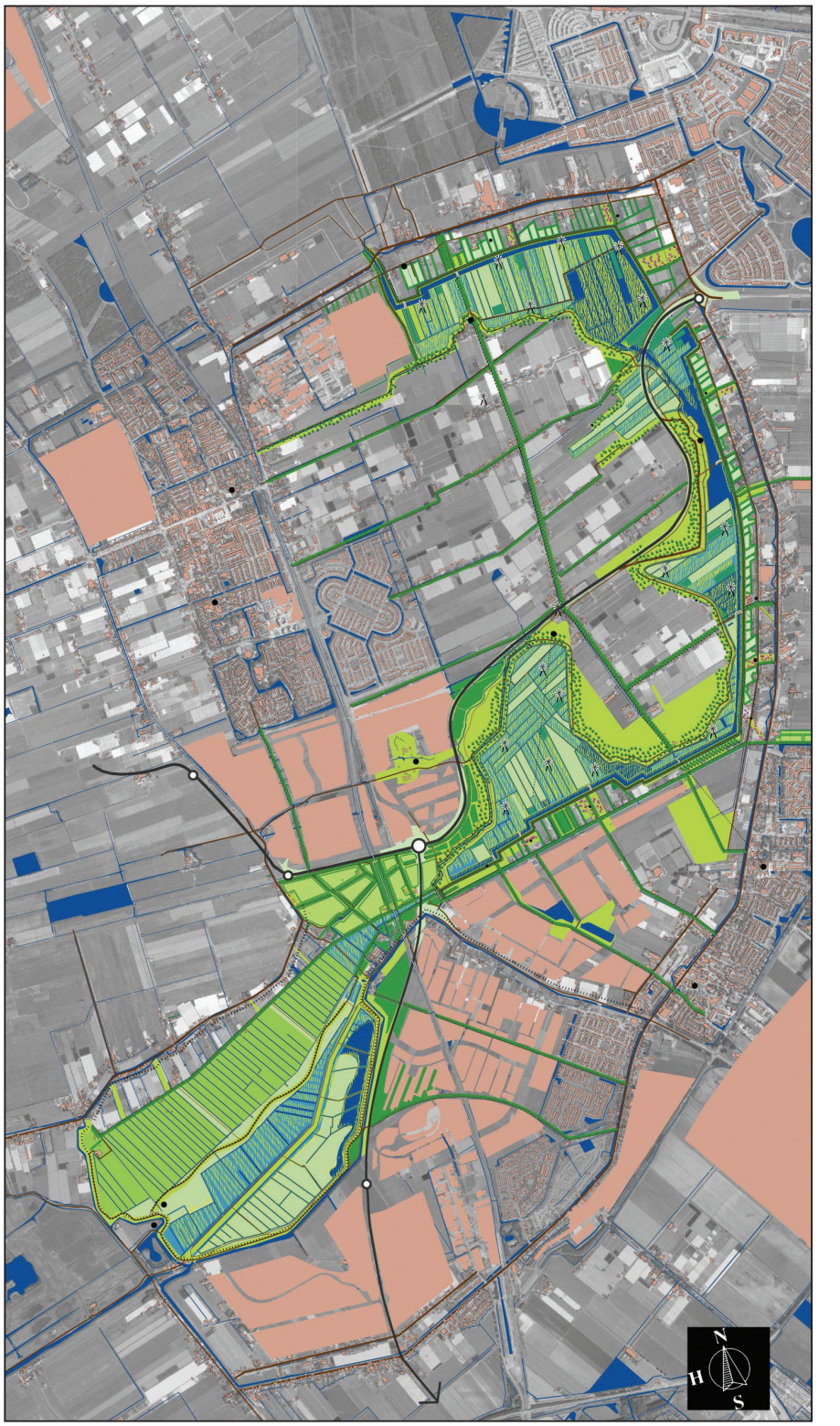
2.6.11 Groenzone Berkel-Pijnacker

Waar De Groenzone Berkel-Pijnacker is het niet bebouwde gebied tussen Lansingerland en Pijnacker-Nootdorp. Het gebied is circa 580 ha groot waarvan 330 ha op Lansingerlands grondgebied. De Groenzone wordt doorsneden door de N470/N471 en plooit zich om het glas in de Voorafsche polder.

Wat De Groenzone is onderdeel van de Groenblauwe Slinger en een uitwerking van het RR2020. Het is een belangrijke recreatieve en ecologische verbinding tussen bestaande gebieden als de Ackerdijkse plassen en de Balij. Voor de Groenzone is een masterplan opgesteld door bureau HNS. Het cultuurlandschap met de karakteristieke strokenverkaveling wordt gehandhaafd. De toekomstige inrichting wordt geschikt voor met name extensieve vormen van recreatie. Voor verschillende doelgroepen worden recreatieve routes gerealiseerd, waaronder een bevaarbare route. Aan meer intensievere recreatieve voorzieningen moet nog invulling gegeven worden. In het plan is rekening gehouden met ca 70 woningen als kostendrager voor extra recreatieve voorzieningen. Gezien de ligging nabij woonwijken in Berkel en Rodenrijs en Pijnacker heeft het centrale deel van de Groenzone een zeer belangrijke functie als recreatief uitloopgebied. De recreatieve programmering moet geïntensiveerd worden om vraag en aanbod met elkaar in balans te houden.

Wie Staatsbosbeheer is de beoogde beheerder. Het Hoogheemraadschap Delfland is betrokken bij de wateropgave. De gemeenten Lansingerland en Pijnacker-Nootdorp nemen de uitvoering ter hand. Andere betrokken partijen zijn de provincie, DLG en natuur- en milieuorganisaties.

Wanneer De uitvoering vindt plaats in 2011-2014.

Masterplan Groenzone Berkel-Pijnacker

2.7 Bewoners- en ondernemersenquête

Door de gemeente Lansingerland is een grote steekproefsgewijze postenquête verspreid onder de inwoners en een selecte postenquête onder ondernemers. Gevraagd is naar de bevindingen omtrent buitenrecreatie, waterrecreatie, buitensport, binnensport, evenementen en festivals en grotere voorzieningen (waarin een aantal leisure-, sport- en wellnessvoorzieningen zijn samengebracht). De typen vragen gaan over vrijetijdsbesteding en tevredenheid van vrijetijdsvoorzieningen.

Het aanbod van vrijetijdsvoorzieningen binnen de gemeente Lansingerland is breed te noemen. Zo zijn wellness-, horeca-, leisure-, sport- en recreatievoorzieningen in grote mate aanwezig. Dit aanbod wordt aangevuld met winkel- en culturele voorzieningen in de omliggende steden.

Het meest populair onder de inwoners zijn buitenrecreatie en het bezoeken van evenementen of festivals. Minder populair zijn waterrecreatie, binnensport of buitensport niet zijnde in verenigingsverband. De meest beoefende activiteiten zijn wandelen, fietsen, zwemmen en het bezoeken van braderieën.

De meeste inwoners zijn te spreken over goed onderhoud, goede toegankelijkheid, grote belevingswaarde, goede kwaliteit, goede organisatie en de gezelligheid van evenementen. Er is ook een deel van de inwoners dat ontevreden is over vrijetijdsvoorzieningen, hetgeen te wijten is aan overlast, slecht onderhoud, slechte toegankelijkheid, weinig groen, weinig voorzieningen dan wel beperkte mogelijkheden.

Een aanzienlijk deel van de inwoners is ontevreden over het aanbod van voorzieningen. Gemist wordt:
- een recreatieplas/zwemwater;
- recreatieve routes en verbindingen;
- een kinderboerderij;
- meubilair als prullenbakken, straatmeubilair en bewegwijzering;
- een educatief centrum;
- verhuur van voorzieningen;
- uitspanningen/horeca;
- openbaar groen;
- ouderenvoorzieningen;
- kindervoorzieningen;
- sportfaciliteiten (atletiek, badminton, trimmen, hockey, voetbal);
- popconcerten en grote evenementen.

De helft van de ondernemers ziet kansen voor nieuwe voorzieningen, waaronder een bowlingbaan, zwembad, speelgelegenheid, horeca en buitensportlocaties. Daarnaast zien zij kansen voor segmenten: voor kinderen (speelruimte), jongeren (avontuurlijke voorzieningen/overnachtingen), gezinnen (pannenkoekenrestaurant) en persoonlijke aandacht (kleinschalige eetgelegenheden).

Een derde van de ondernemers wil gaan uitbreiden en nog eens een derde is geïnteresseerd. Een wat kleiner deel wil een nieuwe voorziening en/of een nieuw bedrijf opzetten. Naast kansen voor nieuwe voorzieningen, segmenten en zichzelf zien enkele ondernemers kansen voor de gemeente. Een soepelere regelgeving en betere samenwerking zouden het opzetten van voorzieningen veraangenamen.

Daarnaast kan de gemeente het initiatief nemen door zich in te zetten voor de komst van evenementen naar de gemeente. Een gevulde evenementenkalender levert een belangrijke bijdrage aan de recreatieve behoefte. Op dit vlak is behoefte aan een coördinator.

Conclusies

De inwoners van Lansingerland zijn over het algemeen gezien tevreden met de vrijetijdsvoorzieningen en het aanbod daarvan binnen de gemeente. Daartegenover staat nog een redelijk groot aantal inwoners dat ontevreden is met de vrijetijdsvoorzieningen en tekortkomingen oppert waarmee rekening gehouden dient te worden. De ondernemers' plannen en kansen komen in grote lijnen overeen met de wensen van de inwoners. Dit is een grote plus voor de verdere ontwikkeling van Lansingerland als vrijetijdsgemeente. De inwoners hebben behoefte, de ondernemers hebben visie, dus kan er gesteld worden dat Lansingerland als vrijetijdsgemeente perspectieven biedt.

Rotterdam 11
Zevenhuizen 5,4
Zevenhuizerplas
Bleiswijkse
Verlaat 2,-
Zoetermeer 8,5
Bleiswijk 1,8
21867/001

2.8 Landelijke trends

Algemeen

Via literatuur en internet is onderzoek gedaan naar landelijke trends met betrekking tot recreatie en vrijetijdsbesteding. In het algemeen is er een afname van de hoeveelheid vrije tijd. Het maatschappelijke proces van individualisering zorgt voor een grotere belangstelling voor ongeorganiseerde sportieve activiteiten. Van invloed op het recreatiegedrag zijn de demografische ontwikkelingen zoals vergrijzing, verkleuring en toename van het aantal kleinere huishoudens. Dit resulteert in ieder geval in een grotere groep vitale en daadkrachtige ouderen. In het algemeen wordt vrije tijd nadrukkelijker geassocieerd met vrijheid: men wil het recreatieprogramma flexibel in kunnen vullen. Dit vraagt om ruime keuzemogelijkheden.

Nog steeds zijn wandelen en fietsen de populairste activiteiten tijdens een sportieve dagtocht. De snelste stijgers zijn golfen en watersport. Van belang is ook dat het platteland verrommelt, er komen steeds meer stedelijke ontwikkelingen. Dit gaat ten koste van kwaliteitsbeleving van routegebonden vormen van recreatie.

Fietsen

De groeiende aandacht voor milieu en gezondheid zorgt voor extra waardering van de fiets als vervoermiddel voor recreatie. De fietspaden en wegen worden steeds drukker, ook als gevolg van andere doelgroepen als skeeleraars, ruiters, wandelaars. De landschappelijke aankleding van routes en de plaatsing van rustpunten en picknickvoorzieningen is vaak niet voldoende. Het aanbod aan rustige paden en wegen dreigt geïsoleerd te worden door barrières, als snelwegen en spoorlijnen.
Hieronder nog een aantal interessante wetenswaardigheden over fietsen:

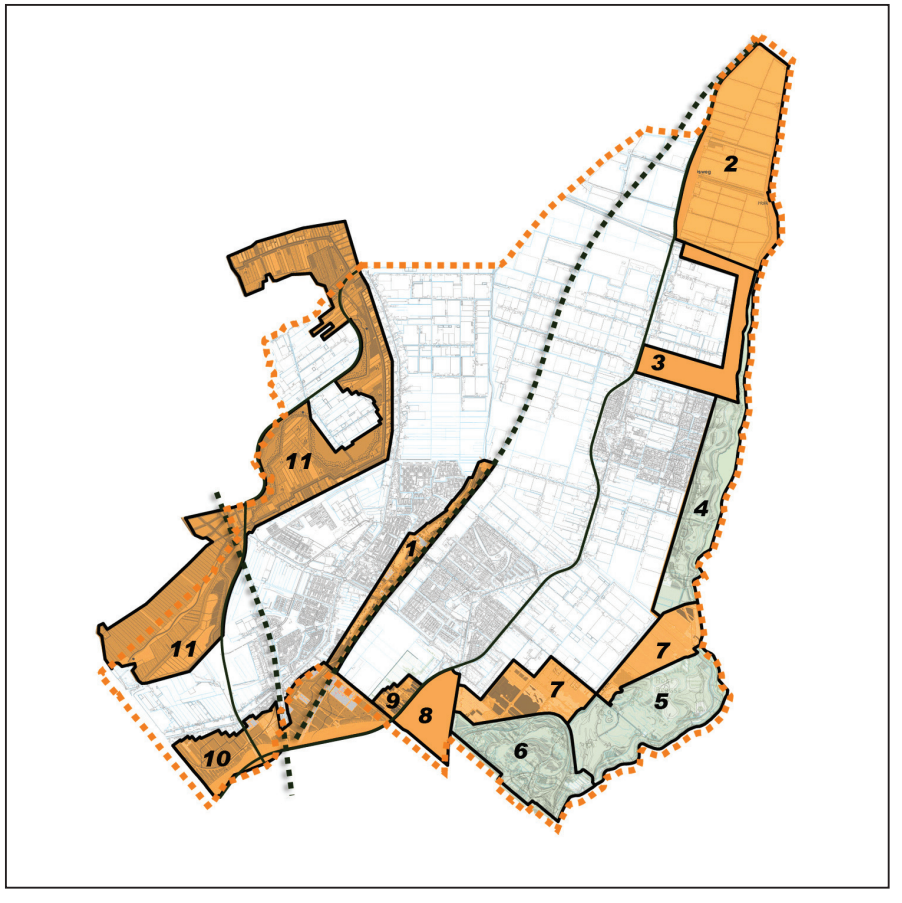
- recreatieve activiteiten zoals fietsen worden graag ondernomen dicht bij huis;
- fietstochten worden met name onderbroken voor het nuttigen van een consumptie, een hapje of drankje;
- voor recreatieve fietsers is het belangrijk dat zij via groene routes in het buitengebied komen; een fietser wil niet meer dan 5 km afleggen tot een aantrekkelijk gebied; de toegangsweg moet dan wel veilig zijn;
- er moeten verschillende wegen zijn, zodat men niet langs dezelfde weg terug hoeft;
- 40% van de recreatieve fietsers maakt gebruik van uitgezette routes; van de routefietsers maakt 60% gebruik van bewegwijzerde routes.

Wandelen

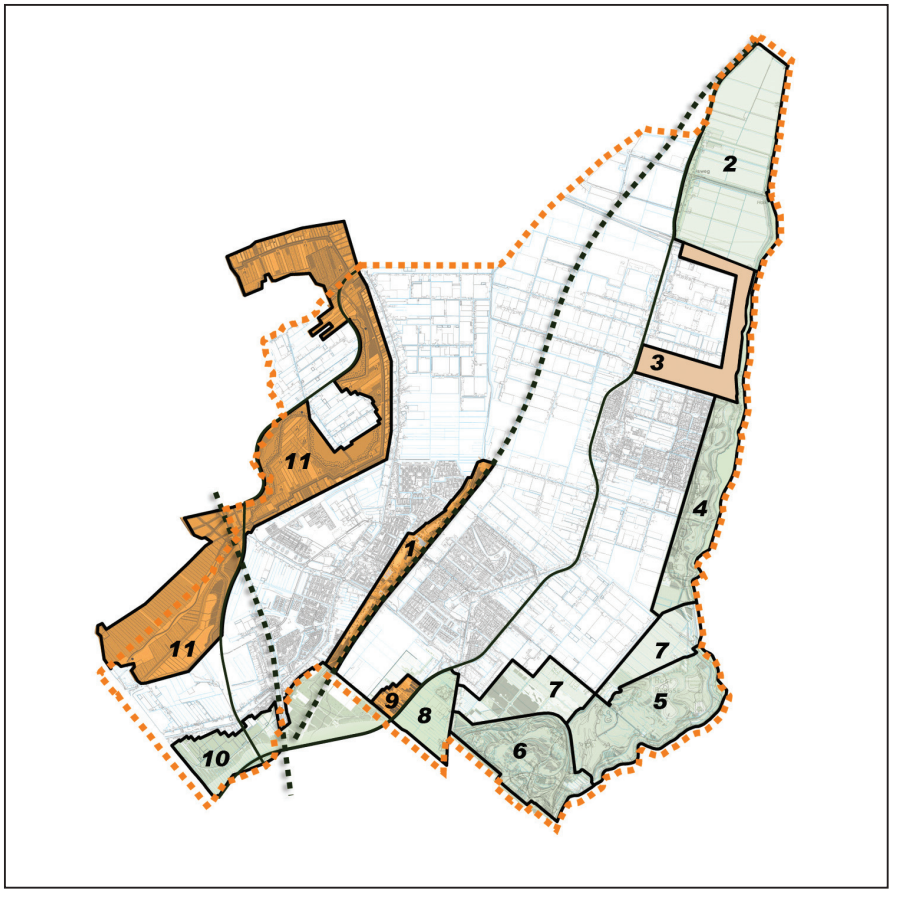
Ook wandelen blijft ongekend populair. Het wandelen ontwikkelt zich tot sportieve en avontuurlijke vormen zoals nordic walking en GPS wandelen. Andere trends zijn nordic blading, nordic running, skiken, et cetera.

Paardrijden

De hippische sport is enorm in opkomst. Er is een stijgende lijn te zien van het aantal actieve paardensporters en van het aantal paardrijritten in Nederland. Er is behoefte aan meer pensionstallen en maneges in de buurt van woonkernen en daarmee ook aan mogelijkheden om vanuit de stal te kunnen rijden.

Acht groen- en recreatiegebieden in ontwikkeling

Gebieden met een directe uitloopfunctie en een financieel tekort

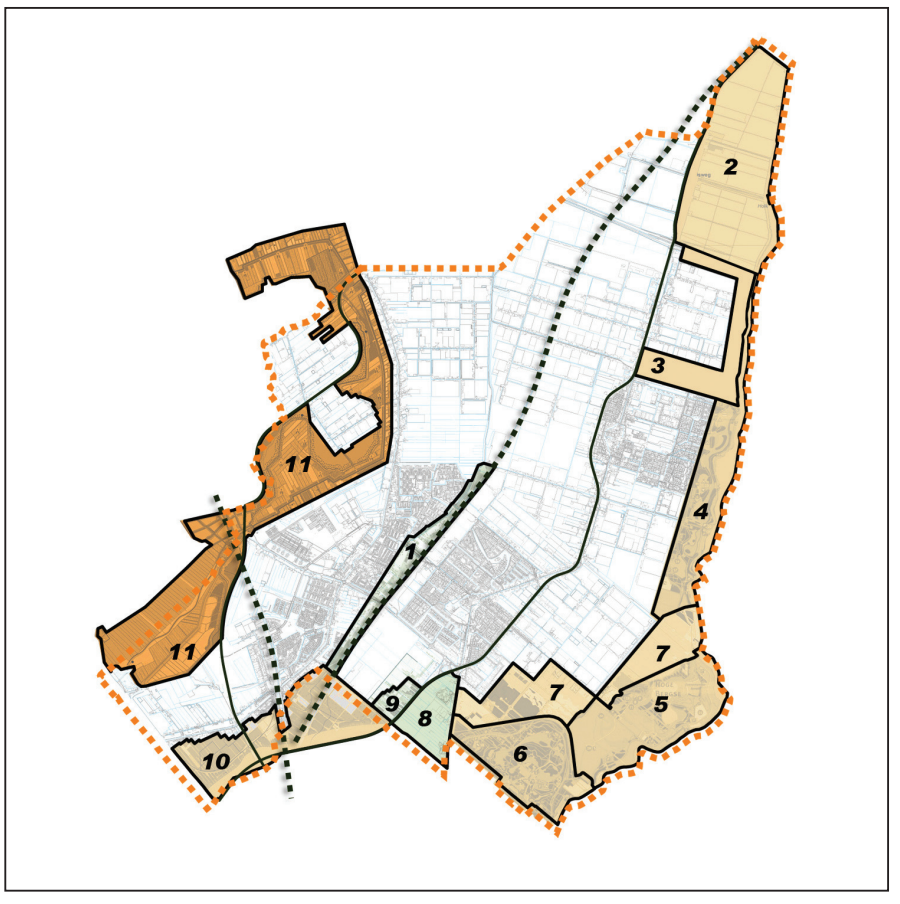
3. Probleemverkenning

3.1 Inleiding

De inventarisatie geeft een goed inzicht in de kwaliteiten, kansen en knelpunten van groen en recreatie in Lansingerland. Dit is van belang om tot een visie te komen op een samenhang-ende ontwikkeling van groen- en recreatiegebieden. Hieronder worden de gesignaleerde knelpunten beschreven, onderverdeeld naar inrichting en beheer (algemeen), recreatieve voorzieningen en recreatief routenetwerk.

3.2 Inrichting en beheer

De eerste constatering is dat de gemeente Lansingerland voor een enorme opgave staat op het gebied van groen en recreatie. Van de elf groen- en recreatiegebieden zijn er acht in ontwikkeling. In totaal wordt de komende jaren circa 1050 ha groengebied ingericht binnen de gemeentegrenzen. De ontwikkeling vindt plaats op projectniveau. De gemeente is één van de participanten in het ontwikkeltraject, veelal in de vorm van een projectleider. De afstemming tussen projecten is onvoldoende georganiseerd. Oftewel, op niveau van het richtinggevende beleid (zie hoofdstuk 2) heeft afstemming plaatsgevonden, maar bij de ontwikkeling van de verschillende deelgebieden is niet een verantwoordelijke aan te wijzen voor de afstemming. Voor de gemeente is afstemming van belang. Met name op het gebied van voorzieningen, het routenetwerk en de uiterlijke verschijningsvorm.

Gebieden met beheer door derden (aandachtspunt is Groenzone Berkel-Pijnacker)

Een groot aantal partijen is betrokken bij de groen- en recreatiegebieden op het grondgebied van Lansingerland. Dit leidt soms tot verwarring bij burgers (bijvoorbeeld aanvraag evenementen), maar ook bij het ambtelijk apparaat (positie en zeggenschap ten opzichte van het externe krachtenveld).

Met de elf groen- en recreatiegebieden wordt de komende jaren een stevige regionale groenstructuur gerealiseerd. Op projectniveau wordt invulling gegeven aan het richtinggevende beleid en getracht goede verbindingen te maken met het stedelijk weefsel. Op het niveau van de gemeente Lansingerland is geen overzicht van wensen en eisen, kansen en bedreigingen, probleemstelling en doelstellingen. Ten behoeve van het woonplezier van de eigen inwoners is het van belang dat Lansingerland een ambitie formuleert op het gebied van groen en recreatie.

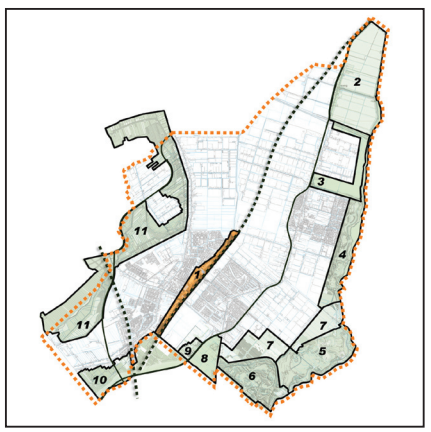
De financiering voor een aantal projecten is niet of nauwelijks toereikend. Het resultaat is dat in veel projecten wordt gezocht naar kostendragers. Bijvoorbeeld door het inpassen van woningen en/of commerciële voorzieningen. Voor andere projecten wordt het geringe inrichtingsbudget als richtinggevend genomen. Afhankelijk van de positie in het stedelijke weefsel is dit acceptabel dan wel onacceptabel. Voor Lansingerland dient prioriteit uit te gaan naar de groengebieden die als direct uitloopgebied gaan functioneren voor de eigen inwoners. Het betreft de volgende gebieden:
- het Landscheidingspark;
- park De Polder;
- de Groenzone Berkel-Pijnacker.

In een later stadium kan de Bleiswijkse Zoom-Noord aan dit lijstje worden toegevoegd. Deze gebieden moeten optimaal ingericht kunnen worden. Eventuele kostendragers dienen zorgvuldig beschouwd te worden in relatie tot de gewenste verblijfskwaliteiten.

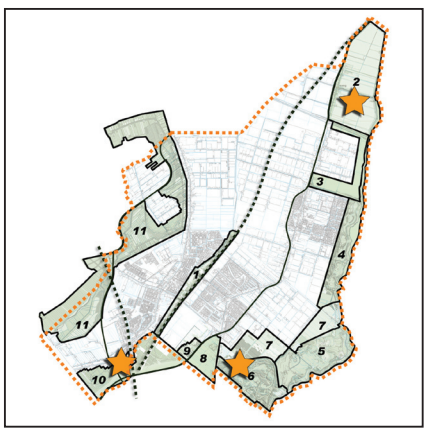
Het (toekomstige) beheer van acht van de elf groen- en recreatiegebieden is (naar verwachting) niet in handen van de gemeente Lansingerland. Bijvoorbeeld, vanaf 2010 betaalt Lansingerland slechts 5% van de beheerkosten van het Regiopark Rottemeren. Beheer van groengebieden is geen 'core business' van Lansingerland. Dit wordt niet als een knelpunt ervaren. Echter, een mogelijk knelpunt is te verwachten in de Groenzone Berkel-Pijnacker. Het beheer van dit gebied gaat naar Staatsbosbeheer. Dit gebied wordt nu extensief ingericht; het accent ligt op landschapsbehoud, natuurontwikkeling en de wateropgave. Naar verwachting zal de toekomstige recreatieve druk groot zijn. Het is goed denkbaar dat dit gebied zich zal doorontwikkelen met intensievere vormen van recreatie. De beperkte invloed van de gemeenten (Lansingerland en Pijnacker-Nootdorp) op het beheer (en de doorontwikkeling) van de Groenzone geeft een afhankelijkheidspositie ten opzichte van Staatsbosbeheer. Dit is een belangrijk aandachtspunt in de contractvorming met Staatsbosbeheer.

Logischerwijs treedt Lansingerland wel op als beheerder van het Landscheidingspark. Over het beheer van Park de Polder en Bergweg-zuid is nog geen oordeel geveld.

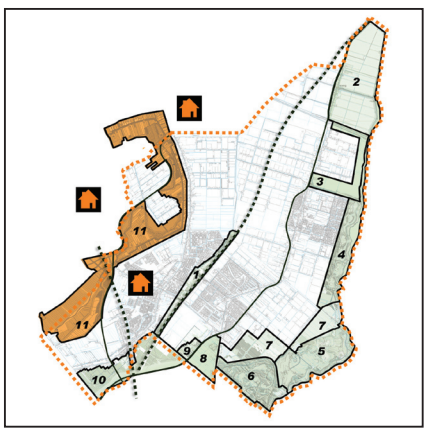
Bij veel inwoners van Lansingerland ontbreekt het besef en het overzicht van recreatieve routes en voorzieningen. De presentatie van het recreatieve aanbod verdient de aandacht.

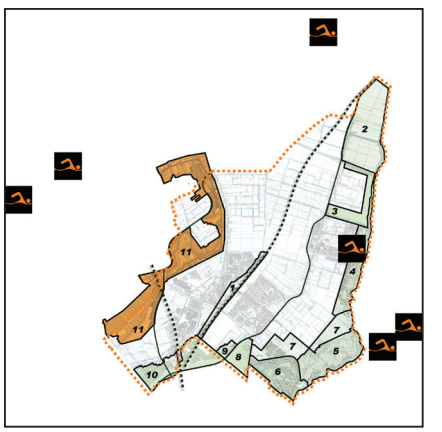
Recreatieve programmering Landscheidingspark

Invulling geven aan recreatieve concentratiepunten

Verstedelijkingsdruk rondom Groenzone Berkel-Pijnacker

Verdeling zwemwater ten opzichte van Groenzone en aangrenzende wijken

3.3 Recreatieve voorzieningen

Het Landscheidingspark moet het levendige stadspark worden van Lansingerland. Het verkrijgen van de gewenste levendigheid is een lastige opgave. Het park is ingesloten tussen twee 'natuurlijke' barrières: de Landscheiding en de HSL. Aan het park wordt niet gewoond. In de planvorming wordt veel aandacht besteed aan de recreatieve verbindingen met de omliggende wijken. Toch zal het succes van het park in grote mate afhankelijk zijn van een zorgvuldige en wervende recreatieve programmering.

In het RR2020 zijn drie zogenaamde recreatieve concentratiepunten ingetekend in Lansingerland die nog ontwikkeld moeten worden: in de Rottezoom, het Hoekse Park en De Vlinderstrik. Voor de Vlinderstrik wordt Serpo, het reptielendierenpark, genoemd als kandidaat. In het Hoekse Park en de Rottezoom is nog geen invulling gegeven. Vanuit Lansingerland worden deze recreatieve concentratiepunten positief onderkend. Echter, er is onvoldoende visie op de mogelijke invulling van de concentratiepunten.

Aanvullend op het onderwerp van de recreatieve concentratiepunten is de belangstelling van Decathlon, een grootschalige outdoorshop met daaromheen openbaar toegankelijke oefencourts, voor een vestigingslocatie in Lansingerland. Onderdeel van de formule is dat Decathlon bereid is tot het organiseren van spraakmakende sportieve evenementen. Op dit moment ontbreekt het aan visie om dit soort ontwikkelingen te toetsen. Echter, het beeld is ontstaan dat het in Lansingerland ontbreekt aan voldoende variëteit voor (leeftijds)doelgroepen voor wat betreft grootschalige voorzieningen. In dit kader is Decathlon een kans voor Lansingerland en kan het de gemeente 'op de kaart' zetten.

Ook na de realisatie van de groen- en recreatiegebieden is er sprake van een disbalans van recreatieve voorzieningen in het oostelijk en westelijk deel van Lansingerland. Enerzijds is dit vanzelfsprekend en gerechtvaardigd. Het Regiopark Rottemeren is een bestaand en volwassen recreatiegebied, kent een (boven)regionale aantrekkingskracht en is goed autotoegankelijk (al laat de bekendheid van de entrees te wensen over). Anderzijds wordt juist de Groenzone Berkel-Pijnacker in de toekomst gekenmerkt door een hoge recreatieve druk van omliggende wijken in Berkel en Rodenrijs en Pijnacker. In de planvorming voor de groenzone wordt met name ingezet op extensieve vormen van recreatie. De huidige extensieve voornemens zullen een knelpunt opleveren tussen de recreatieve vraag en het aanbod.

In en rondom Lansingerland is buitenzwemwater beschikbaar langs de Rotte. Tussen Lansingerland en Pijnacker-Nootdorp ontbreekt zwemwater. Het realiseren van zwemwater in de Groenzone is lijkt onmogelijk vanwege onder andere zoute kwelstromen. Het Hoogheemraadschap heeft hierover negatief geadviseerd. Echter, het ontbreken van zwemwater in de Groenzone is een gemis gezien de verstedelijkingsconcentratie. Dit correspondeert met één van de uitkomsten van de bewonersenquête. Nader en zorgvuldig onderzoek is vereist.

In Lansingerland ontbreekt het aan verblijfsaccommodaties voor verschillende doelgroepen (zakelijk, recreatief). Zo liggen er op diverse bureau's binnen de gemeente aanvragen voor bijvoorbeeld een camping, camperstandplaatsen, hotels, et cetera. Deze aanvragen kunnen niet worden getoetst aan beleid of ambitie.

In het collegeprogramma wordt gesproken over een educatief centrum. Dit is ook één van de wensen vanuit de bewoners. Op dit moment ontbreekt een educatief centrum in de planvorming voor de deelgebieden.

Het ontbreekt in Lansingerland aan een volwaardig en gevarieerd jaarvullend programma met betrekking tot evenementen en activiteiten. De gemeente is deels afhankelijk van externe partijen als het Recreatieschap.

Uit de ondernemersenquête komt naar voren dat het facilitatiebeleid voor ondernemersinitiatieven op het gebied van groen en recreatie te wensen over laat. Veelal onder druk van bijvoorbeeld actiecomités of georganiseerde bewoners is het beleid relatief conserverend.

De hippische sport is enorm in opmars in Nederland. Lansingerland groeit infrastructureel niet mee met de sterk groeiende belangstelling voor ruiterpaden en -routes en het faciliteren van paardensportevenementen. Terwijl in principe de randvoorwaarden in Lansingerland aanwezig zijn.

De onderhoudsloods van GZH aan de Hoeksekade gaat over naar de vogelvereniging Rotta. Dit biedt mogelijkheden voor het realiseren van recreatief programma. Op dit moment is de gemeente niet betrokken bij de eventuele invulling en te ondernemen activiteiten.

Verder is sprake van een aantal minder concrete ontwikkelingen op het gebied van recreatieve voorzieningen. Met betrekking tot spelen zijn nieuwe concepten in opkomst als avontuurlijk spelen (speeldernis). Dit vereist ruimte en autotoegankelijkheid. Het geplande recreatieve concentratiepunt in het Hoekse Park is hiervoor in potentie geschikt, vanwege het geplande speelbos. De behoefte met betrekking tot spelen binnen Lansingerland is niet bekend. Er is geen speelbeleid waaraan eventuele aanvragen getoetst of ontwikkelingen gestimuleerd kunnen worden.

Volkstuintjes zijn van alle tijden, evenals de verplaatsing van volkstuintjes. In de Groenzone Berkel zijn mogelijke vestigingslocaties voor volkstuinen opgenomen. Er is geen Volkstuinenbeleid om ontwikkelingen te toetsen en te sturen.

Fietstocht van 1 uur

Wandelingen van 1 uur

3.4 Recreatief routenetwerk

Zoals onder 3.2 is geconstateerd is de groen- en recreatieve structuur op het niveau van Lansingerland een aandachtspunt. Dit wordt goed zichtbaar wanneer indicatieve wandelingen en fietstochten worden uitgezet van 1 uur vanuit de eigen woning. Een substantieel deel van de tocht gaat door recreatief minder aantrekkelijke gebieden (bebouwing, glastuinbouw). Dit heeft ook te maken met de kruisingen met 'natuurlijke' barrières als de Rotte, de N209, de HSL en de Landscheiding. Met name aantrekkelijke recreatieve verbindingen in oostwest-richting ontbreken. 'Bekende' voorbeelden zijn de rechte wegen door de glastuinbouw, zoals de Groendalseweg en de Anthuriumweg. Maar ook bijvoorbeeld historische linten zijn veelal 'industrieel' van karakter en liefdeloos ingericht. Andere voorbeelden van plekken waar de grofmazigheid van het netwerk een negatieve invloed heeft op de recreatieve beleving zijn:
- beperkte oversteekbaarheid van de Rotte;
- het ontbreken van een doorgaande recreatieve verbinding vanaf de Vlinderstrik naar het Lage Bergse Bos;
- het beperkte aantal verbindingen tussen Berkel en Rodenrijs over de N470 naar de Groenzone.

Het recreatieve routenetwerk in Lansingerland moet fijnmaziger en aantrekkelijker.

De fietspaden binnen Lansingerland zijn slecht bewegwijzerd en nauwelijks verknoopt. De uitstraling is weinig aantrekkelijk. Buiten de bestaande recreatiegebieden ontbreekt het in grote mate aan voorzieningen langs de recreatieve routes.

Nog weinig recreatieve routes kennen een scheiding van doelgroepen, zodat op drukkere momenten snel overlast ontstaat.

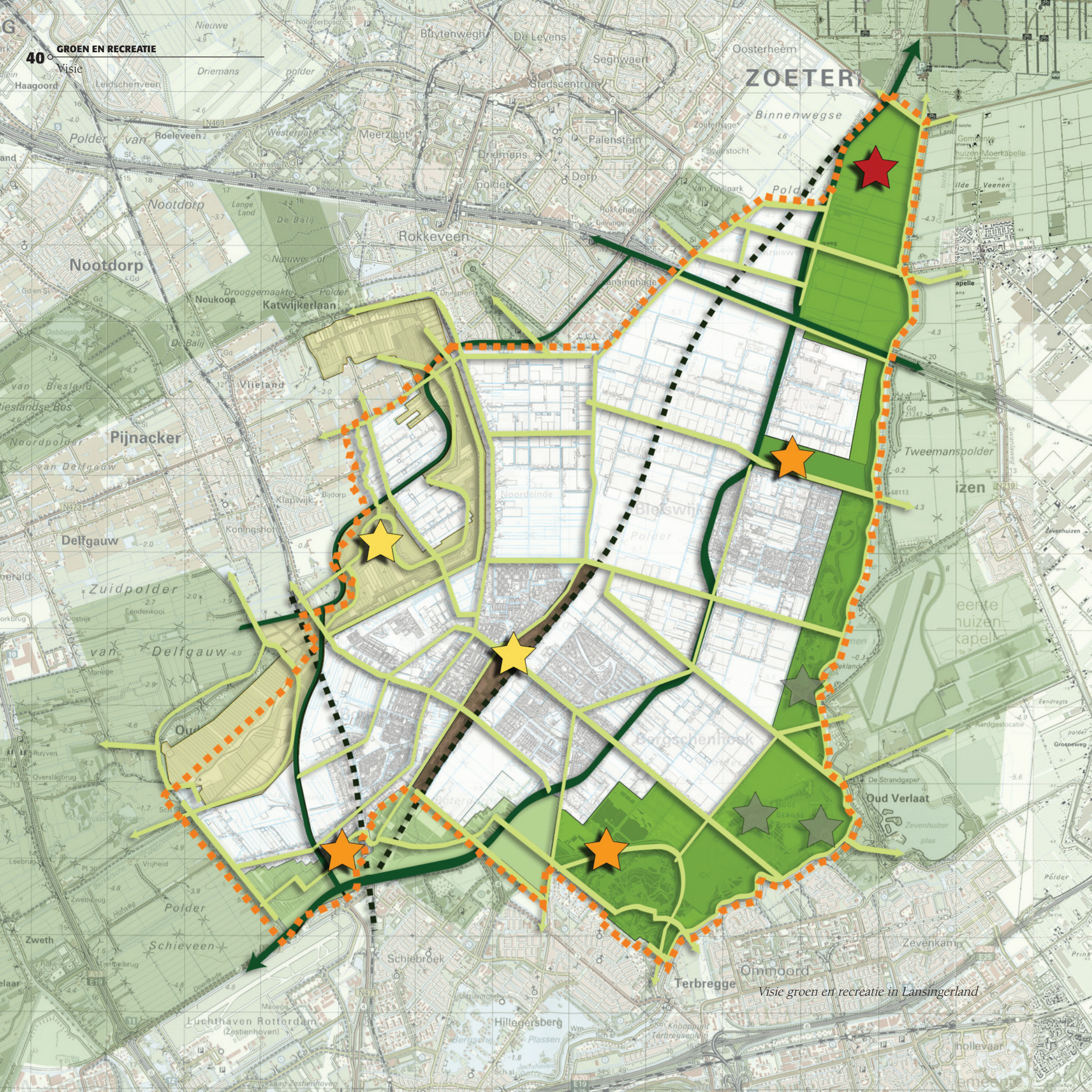
Ook de uitstraling van de toevoerwegen naar de recreatiegebieden is niet representatief. Beleid is geweest om de toevoerwegen niet te manifest vorm te geven en te bewegwijzeren. Dit leidt er enerzijds toe dat de recreatiegebieden wel goed autotoegankelijk zijn, maar de bekendheid van die toegankelijkheid bij veel mensen minimaal is.

Het aantal parkeerplaatsen in de bestaande gebieden wordt als een kwaliteit ervaren. De vraag is gerechtvaardigd of dit in de toekomst zal volstaan.

Ook de autotoegankelijkheid van de groengebieden in ontwikkeling is een aandachtspunt (Groenzone Berkel-Pijnacker, Bergboezem, Rottezoom, Vlinderstrik, Bergweg-zuid).

Ontbreken van aantrekkelijke recreatieve verbindingen

Visie groen en recreatie in Lansingerland

4. Visie

4.1 Inleiding

De vorige hoofdstukken bieden aanknopingspunten voor een visie op de samenhangende ontwikkeling van groen- en recreatiegebieden. Hieronder wordt deze visie nader toegelicht. Eerst op hoofdlijnen (4.2) en vervolgens op onderdelen van de plankaart. Onder 4.3 wordt de visie gegeven op de wenselijke verschijningsvorm en recreatieve voorzieningen. Onder 4.4 wordt de visie op een fijnmazig groen en recreatief raamwerk nader toegelicht.

4.2 Visie op samenhang

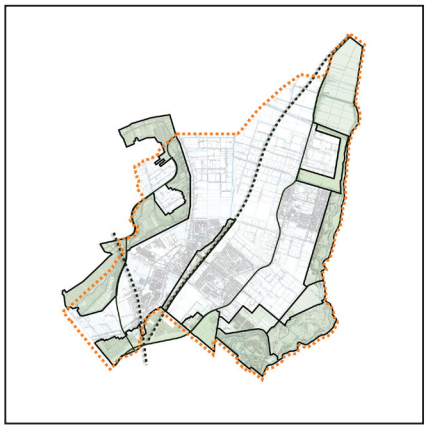
Lansingerland bezit elf groen- en recreatiegebieden. Bij nadere bestudering van de plannen zijn vier onderscheidende typologieën te benoemen:
- het stadspark 'Landscheidingspark';
- het regiopark 'Rottemeren';
- het landschapspark 'Berkel-Pijnacker';
- de groenzone 'Zuidrand Lansingerland'.

De vier typologieën komen 'als vanzelfsprekend' voort uit enerzijds de landschappelijke ontstaansgeschiedenis en anderzijds de situering in het infrastructurele netwerk. De vier typologieën bieden Lansingerland een rijk en afwisselend aanbod met betrekking tot groen en recreatie. Uitgangspunt moet zijn om de onderscheidende karakteristieken te koesteren.

In de vier typologieën gaan recreatieve concentratiepunten fungeren als trekker voor en uitvalsbasis van de groen- en recreatiegebieden. Eén concentratiepunt bezit meerdere recreatievoorzieningen en voldoende parkeergelegenheid. Vanaf hier vertrekken wandel-, fiets- en/of kanoroutes. De concrete invulling is afhankelijk van vraag, aanbod en de gewenste gebiedskwaliteit en -identiteit. De doelgroep is sterk afhankelijk van de situering nabij het openbaar vervoer en in het wegennetwerk. Onderscheid kan worden gemaakt in een landelijk, regionaal en lokaal recreatief concentratiepunt.

De elf groen- en recreatiegebieden vormen een goed netwerk op regionaal schaalniveau. Echter, op lokaal niveau is het netwerk te grofmazig. Wenselijk is een fijnmaziger raamwerk met goed functionerende en aantrekkelijke recreatieve routes. Met name in de oostwest-verbindingen en de aantrekkelijkheid van het raamwerk is meerwaarde te behalen.

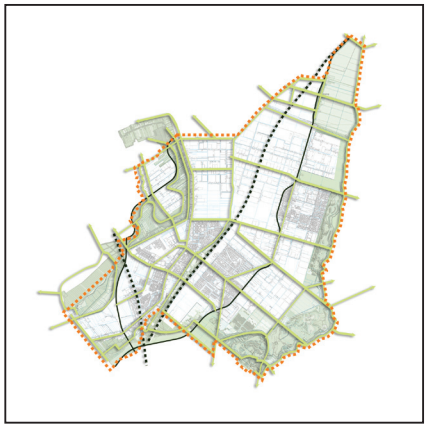
Elf gebieden

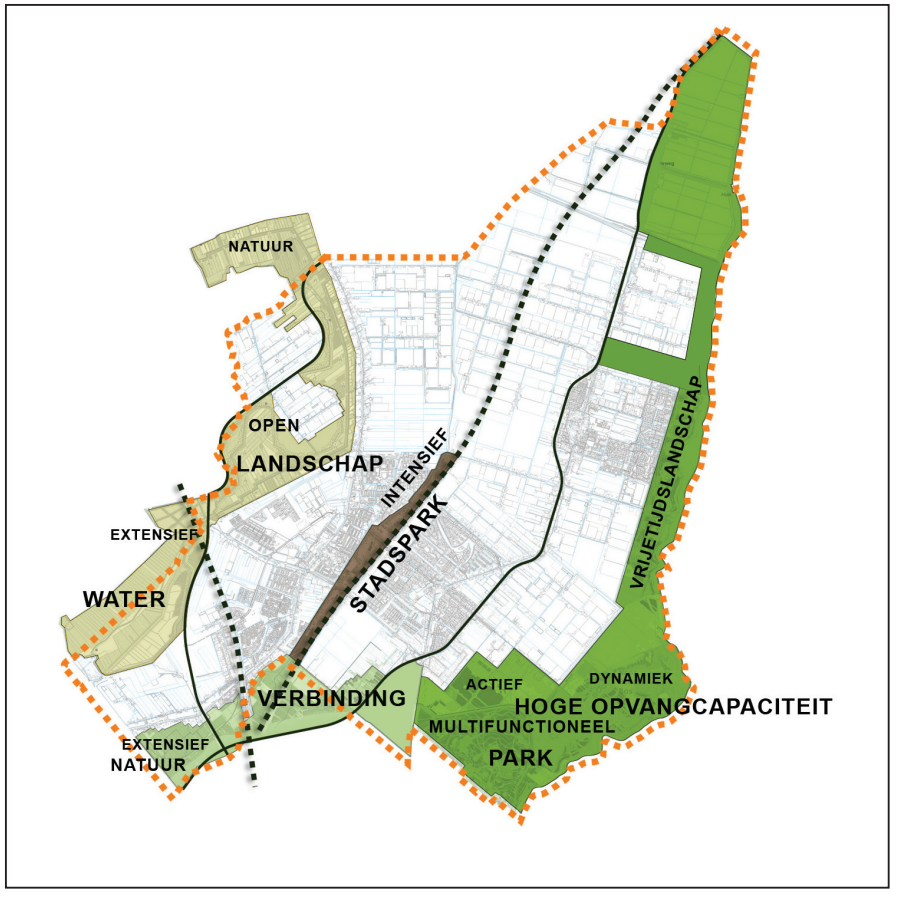
Vier typologieën

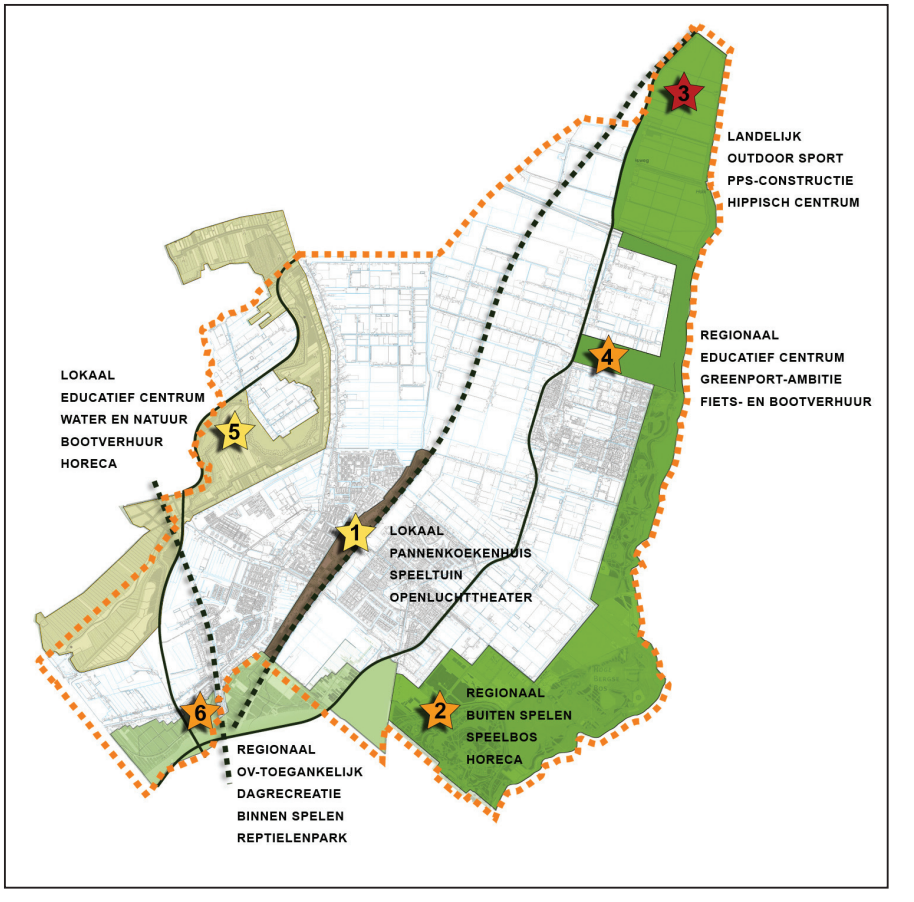
Recreatieve concentratiepunten

Fijnmazig raamwerk

Vier typologiën groen- en recreatiegebied

Programmatische invulling recreatieve concentratiepunten

4.3 Samenhang door onderscheid

Het onderscheidende karakter van de vier typologieën moet behouden en versterkt worden. In aansluiting op de betreffende karakteristiek moet invulling gegeven worden aan de recreatieve concentratiepunten.

Stadspark 'Landscheidingspark'

Het Landscheidingspark is hét stadspark van Lansingerland. Het park wordt een echte verblijfsplek met ruim aanbod voor intensieve vormen van recreatie. Voorgesteld wordt om het stadspark als een lokaal recreatief concentratiepunt (ster nr. 1 op linkerpagina) in te richten en bijzondere voorzieningen te creëren bij de entrees, zoals:
- een kinderboerderij (geen zorgboerderij of educatief centrum);
- een zwembad met ligweide;
- één of enkele speeltuinen;
- een pannekoekenhuis;
- een eetcafé/bistro;
- een openluchttheater;
- een oranjerie/theetuin;
- kunstatelier, in openbare ruimte.

De inrichting en beheer van het park is intensief. Veel aandacht wordt besteed aan goede langzaam verkeersverbindingen met de omliggende wijken. Water heeft vooral een recreatieve functie. Natuurontwikkeling is ondergeschikt aan de recreatieve functie.

Regiopark 'Rottemeren'

Het Regiopark is een verzamelnaam voor verschillende groen- en recreatiegebieden, waaronder het Hoge en Lage Bergse Bos, het Hoekse Park, de Bleiswijkse zoom, de Bleiswijkse zoomnoord en de Rottezoom. De Rotte verbindt de verschillende onderdelen met elkaar en maakt het geheel meer dan de som der delen. Bestaande én nieuwe onderdelen van het Regiopark hebben een parkachtige en bosrijke inrichting.

Het Regiopark heeft een regionale aantrekkingskracht met veel recreatievoorzieningen en routes. Er is sprake van een hoge recreatieve opvangcapaciteit. Het Regiopark faciliteert diverse doelgroepen en is een dynamisch en actief vrijetijdslandschap. Als zodanig moet het Regiopark verder ontwikkeld worden.

Aanvullend op bestaande concentratiepunten wordt voorgesteld om drie recreatieve concentratiepunten toe te voegen aan het Regiopark. Op de grens tussen het Hoekse Park en het Lage Bergse Bos (ster nr. 2, conform RGSP2) komt een regionaal recreatief concentratiepunt. Een passende invulling lijkt een scala aan voorzieningen die gerelateerd zijn aan avontuurlijk buitenspelen, zoals:
- een speelbos;
- een speeldernis;
- midgetgolf;
- lichte horeca.

Mits een goede en directe autoverbinding wordt gerealiseerd met de N209 kan in de Rottezoom (ster nr. 3, conform RR2020) een recreatief concentratiepunt komen met landelijke aantrekkingskracht, mede gezien de ligging aan de A12. Met dit concentratiepunt kan Lansingerland zich profileren. Gezien de grootte van het gebied kan gedacht worden aan:
- grootschalige outdoorsport inclusief gebouwde voorzieningen, zoals Decathlon (de gebouwde voorzieningen zijn vanzelfsprekend ondergeschikt aan de outdoorvoorzieningen);
- een hippisch centrum met gerelateerde voorzieningen;
- beiden genoemde mogelijkheden zo mogelijk in combinatie met een PPS-constructie.

Een derde mogelijkheid is een regionaal recreatief concentratiepunt in de Bleiswijkse zoom-noord (ster nr. 4). Deze locatie ligt centraal in het glastuinbouwgebied en is uitermate geschikt om de ambitie en identiteit van de Greenport op een aansprekende wijze te verbeelden. In combinatie met de ligging aan de Rotte kan gedacht worden aan een invulling met:
- glasgerelateerd educatief centrum;
- lichte horeca en/of verblijfsaccommodaties;
- fiets- en botenverhuur;
- waterrecreatie.

Landschapspark 'Berkel-Pijnacker'

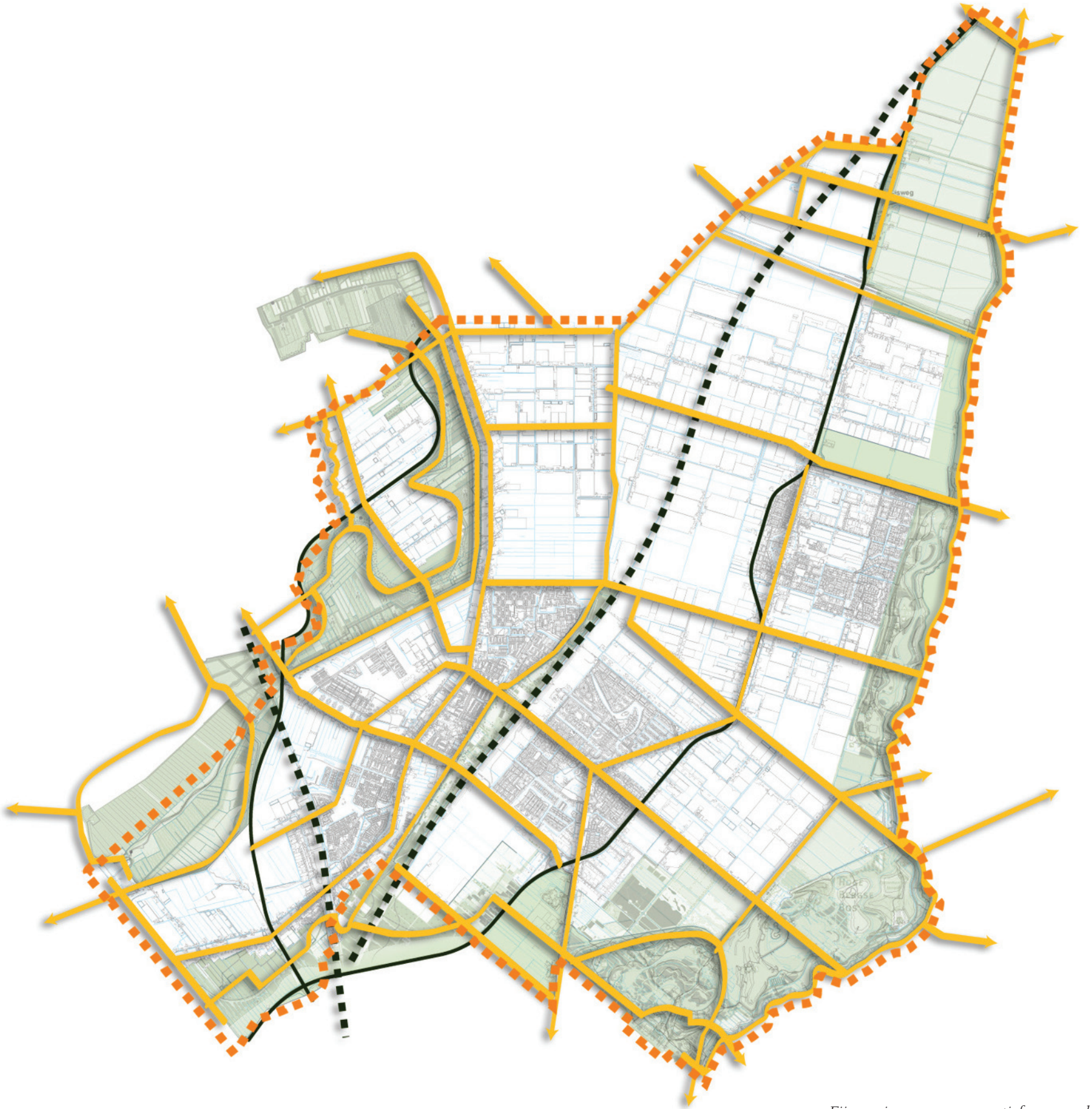
De Groenzone Berkel-Pijnacker is onderdeel van de Groenblauwe Slinger. Met de voorgestane inrichting wordt de balans gezocht tussen landschap, natuur, water en recreatie. Het cultuurlandschap blijft herkenbaar. Het gebied blijft relatief open en is zeer waterrijk. De Groenzone is een extensief uitloopgebied voor omliggende wijken. De inrichting en het beheer is extensief. Veel aandacht gaat uit naar waterberging en watergerelateerde natuurontwikkeling.

Voorgesteld wordt om een recreatief concentratiepunt in dit gebied te ontwikkelen (ster nr. 5). Dit is een belangrijk middel om de recreatieve opvangcapaciteit te vergroten en vormt een belangrijke trekker voor en uitvalsbasis van het gebied. Logischerwijs sluit het thema van het concentratiepunt aan bij het natuurlijke en waterrijke karakter. Voor de verdere uitwerking ligt samenwerking met de gemeente Pijnacker-Nootdorp voor de hand. Gedacht kan worden aan:
- een educatief centrum, landschap-, water- en natuurgerelateerd;
- horeca;
- boot- en kanoverhuur.

Een aandachtspunt voor recreatieve voorzieningen in de Groenzone is de autobereikbaarheid.

Groenzone 'Zuidrand Lansingerland'

Tot de Groenzone Zuidrand Lansingerland (in het RR2020 Groenzone Noordrand genoemd) behoren de deelprojecten Vlinderstrik, Park de Polder en Bergweg-zuid. De Zuidrand wordt niet zozeer een verblijfsgebied, maar eerder een 'doorgangsgebied'. Een uitzondering hierop vormt Park de Polder, als uitloopgebied voor de wijk Wilderszijde.
Op hoofdlijnen richt de planvorming zich op goede doorgaande wandel- en fietsroutes én een ecologische verbinding tussen Polder Schieveen en het Regiopark Rottemeren. Hierdoor wordt de barrièrewerking van de grootschalige infrastructuur verminderd. De inrichting en het beheer zijn zeer extensief. Dit biedt kansen voor natuurontwikkeling.
In de Vlinderstrik is een regionaal recreatief concentratiepunt gepland (ster nr. 6). De locatie is goed toegankelijk met het openbaar vervoer (station Berkel en Rodenrijs) en daarmee zeer geschikt voor dagrecreatie. Gedacht kan worden aan gebouwde recreatieve voorzieningen die zich richten op het gezin:
- Serpo, het reptielendierenpark, wordt reeds genoemd als kandidaat;
- een Doe-museum en/of ontdekhoek;
- een overdekte speeltuin;
- aanvullende horecavoorzieningen.

Fijnmazig groen en recreatief raamwerk

4.4 Samenhang door verbinden

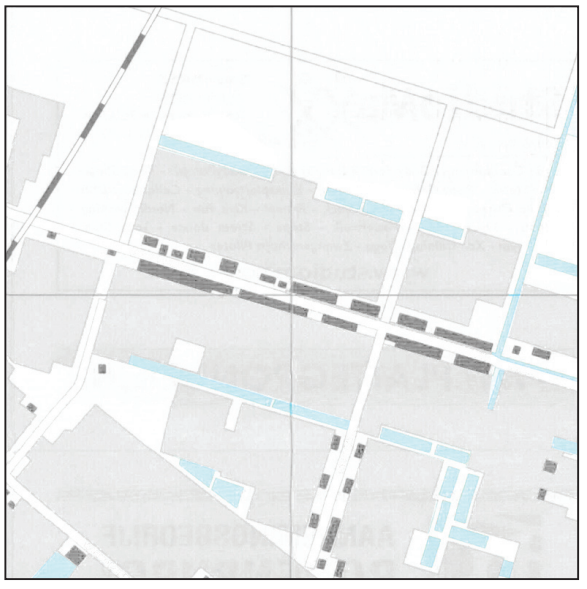
Dé opgave voor Lansingerland is om een aantrekkelijk en fijnmazig groen en recreatief raamwerk te ontwikkelen op het niveau van de gemeente zelf. Dit raamwerk is een aanvulling op en verfijning van de grove structuur van de elf groen- en recreatiegebieden. Het doel is met name om de eigen inwoners aantrekkelijke recreatieve routes aan te bieden tussen de woonwijk en de grotere groen- en recreatiegebieden.

Het raamwerk faciliteert diverse vormen van langzaam verkeer en vormt de belangrijkste toegangen voor de recreatiegebieden. In een later stadium moet het raamwerk gespecificeerd worden naar doelgroep: fietsen, skeeleren, wandelen, ruiterroutes, bevaarbare routes, rustplekken, et cetera. Voor de verschillende doelgroepen worden aantrekkelijke routes gecreëerd. Fysieke barrières, zoals de Rotte, de N209 en de N470/N471, worden geslecht met meer, directere en sociaal veilige passages.

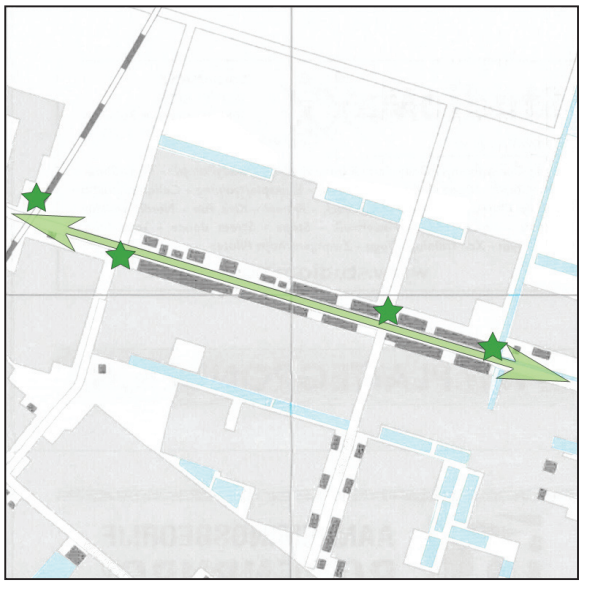
Het voornaamste is dat het raamwerk groen en aantrekkelijk wordt ingericht. Stevige groenblauwe structuren begeleiden de recreatieve routes. Op markante locaties worden rustplekken gerealiseerd. Het raamwerk wordt goed en eenduidig bewegwijzerd, alsmede (horeca)voorzieningen langs of nabij het raamwerk.

Het resultaat is een groene doorademing van het stedelijke weefsel en de glastuinbouw. Bij eventuele herstructureringen van wijken of glastuinbouw moet in overweging genomen worden om meer ruimte te reserveren voor een groene inrichting. Het raamwerk kan dan bijvoorbeeld opgewaardeerd worden met een fijnmazige ecologische structuur, doelgroepenroutes, water, et cetera.

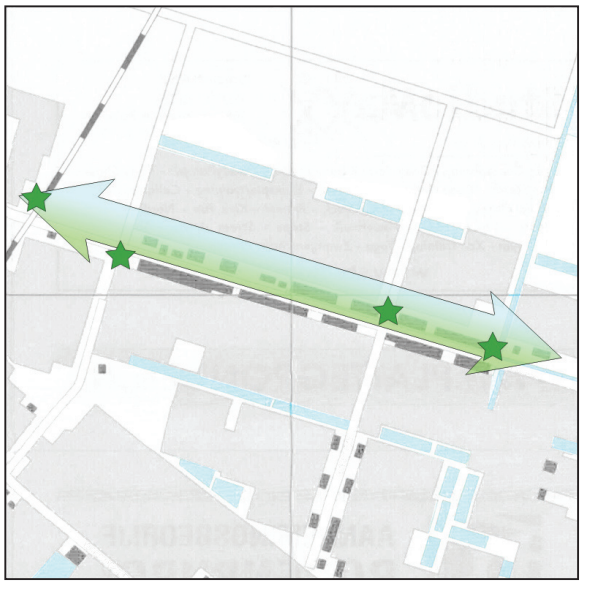
Met het groen-recreatieve raamwerk wordt vormgegeven aan de ambitie van Lansingerland Parkstad door de juiste balans tussen ‘park en stad’ te realiseren.

Huidige situatie

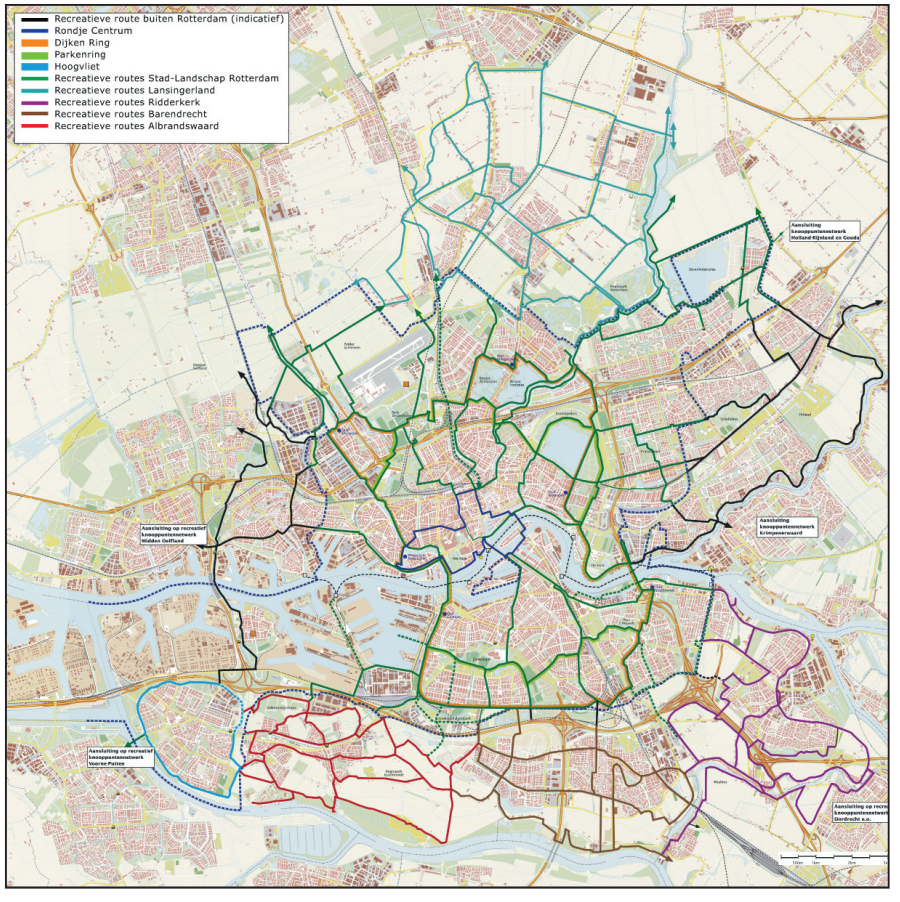

Eenvoudige opwaardering door het vergroten van de recreatieve aantrekkelijkheid

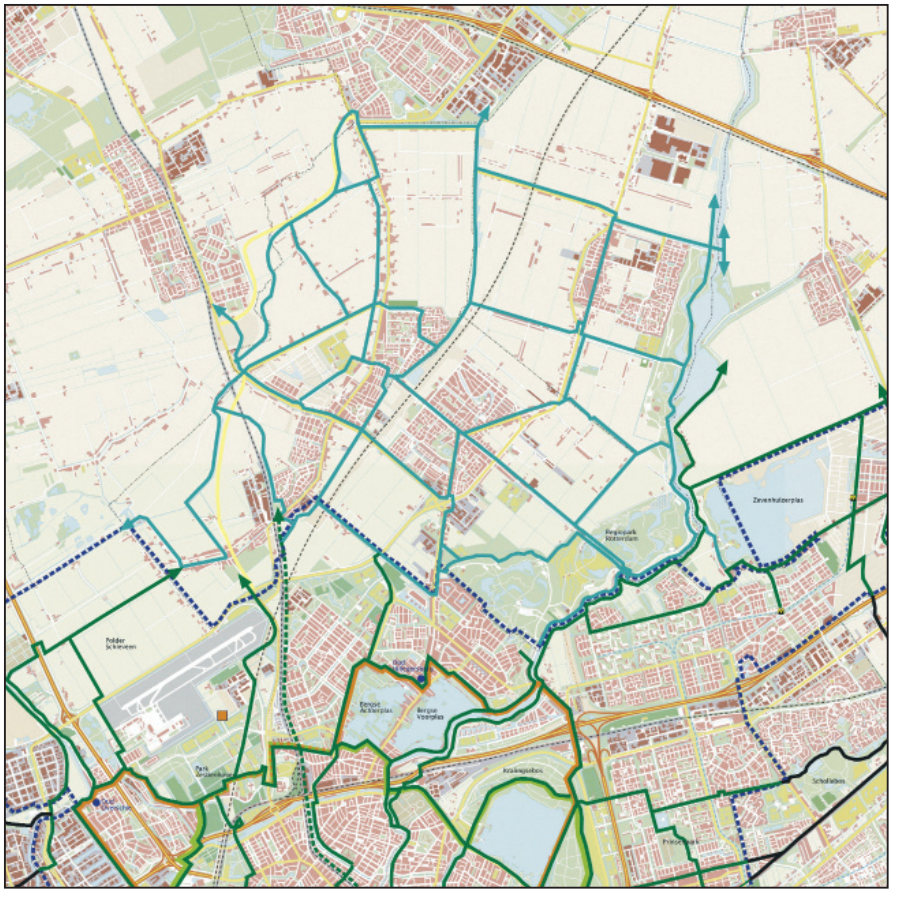

Ingrijpende opwaardering door herstructurering

Beoogd fietsknooppuntennetwerk Stadsregio

Beoogd fietsknooppuntennetwerk in Lansingerland

5. Opgaven

5.1 Inleiding

Wanneer de probleemverkenning gespiegeld wordt aan de visie kunnen mogelijke oplossingsrichtingen worden geformuleerd voor de gesignaleerde knelpunten. Deze mogelijke oplossingsrichtingen zijn soms zeer stellig, concreet en direct uitvoerbaar. Andere oplossingsrichtingen zijn minder stellig en vereisen nader onderzoek.

In een drietal matrixen zijn de probleemverkenning, de mogelijke oplossingsrichtingen en het type opgaven gecombineerd. Hierbij is dezelfde indeling aangehouden als in de probleemverkenning: inrichting en beheer (algemeen), recreatieve voorzieningen en recreatief routenetwerk. De matrixen zijn weergegeven in de bijlagen.

Uit de matrixen is een selectie gemaakt van de meest relevante opgaven, de zogenaamde topprioriteiten voor Lansingerland op het gebied van groen en recreatie. Deze opgaven, tien in totaal, zijn nader omschreven onder 5.2 tot en met 5.11. Benoemd zijn ook betrokken partijen en zo mogelijk een indicatieve inschatting van de totale uitvoeringskosten. Uitvoering van een aantal prioriteiten behoeven bekostiging door de gemeente, andere bekostiging door derden. De laatstgenoemde prioriteiten zullen door de gemeente bij de desbetreffende derden moeten worden ingebracht.

De keuze voor de 10 prioriteiten is tot stand gekomen door alle opgaven te toetsen aan de hand van criteria. De gekozen criteria zijn voor een belangrijk deel afgeleid van de gewenste identiteit van de gemeente en de inhoud van de bestuursopdracht. De toegepaste criteria zijn:
- Ambitie en identiteit;
- Kwaliteit;
- Continuïteit, instandhouding en bewaken;
- Realisatie korte termijn;
- Bijdrage aan samenhang en balans;
- Bijdrage aan verbinding en verknoping;
- Effectiviteit;
- Bijdrage aan variëteit, nu en in de toekomst.

Met elkaar vormen de 10 geprioriteerde opgaven een weerspiegeling van doorgaande bedrijfsvoering. Het gaat om personeel voor de realisatie van doelstellingen en de borging voor de lange termijn (zie opgaven onder 5.2 en 5.3), kwantitatief en kwalitatief gewenste en op (relatief) korte termijn haalbare producten (5.4 tot en met 5.8), presentatie van het product (5.9) en doorgaande productontwikkeling (5.10 en 5.11).

5.2 Supervisor Groen en Recreatie

Opgave De gemeente Lansingerland stelt een gemeentelijke Supervisor Groen en Recreatie aan om de afstemming van en sturing op de ontwikkeling van de groen- en recreatiegebieden te organiseren.

Toelichting De supervisor is primair verantwoordelijk voor de uitvoering van de visie op de samenhangende ontwikkeling van groen- en recreatiegebieden en is de schakel tussen enerzijds de projectleiders en anderzijds de directie en het bestuur. De supervisor is verantwoordelijk voor alle projectoverstijgende aspecten als het routenetwerk, de (afstemming van) voorzieningen, de landschappelijke verschijningsvorm van de projecten in relatie tot elkaar, inzicht in en prioritering van inrichtings- en beheerbudgetten, subsidiemogelijkheden, afstemming met het externe krachtenveld, et cetera.

Kosten Naar verwachting kan deze functie verricht worden in 0,4 fte en kost circa € 30.000,- per jaar.

Participanten Gemeente Lansingerland

5.3 Coördinator Evenementen

Opgave Aanstellen van een gemeentelijk Coördinator Evenementen die zorgdraagt voor een gevulde en aantrekkelijke evenementenkalender voor de inwoners van Lansingerland.

Kosten De functie van coördinator van de evenementenkalender kost ca 0,4 fte, jaarlijks zo'n € 20.000,-. Voorgesteld wordt een werkbudget van € 50.000,-

Participanten Gemeente Lansingerland, Recreatieschap Rottemeren

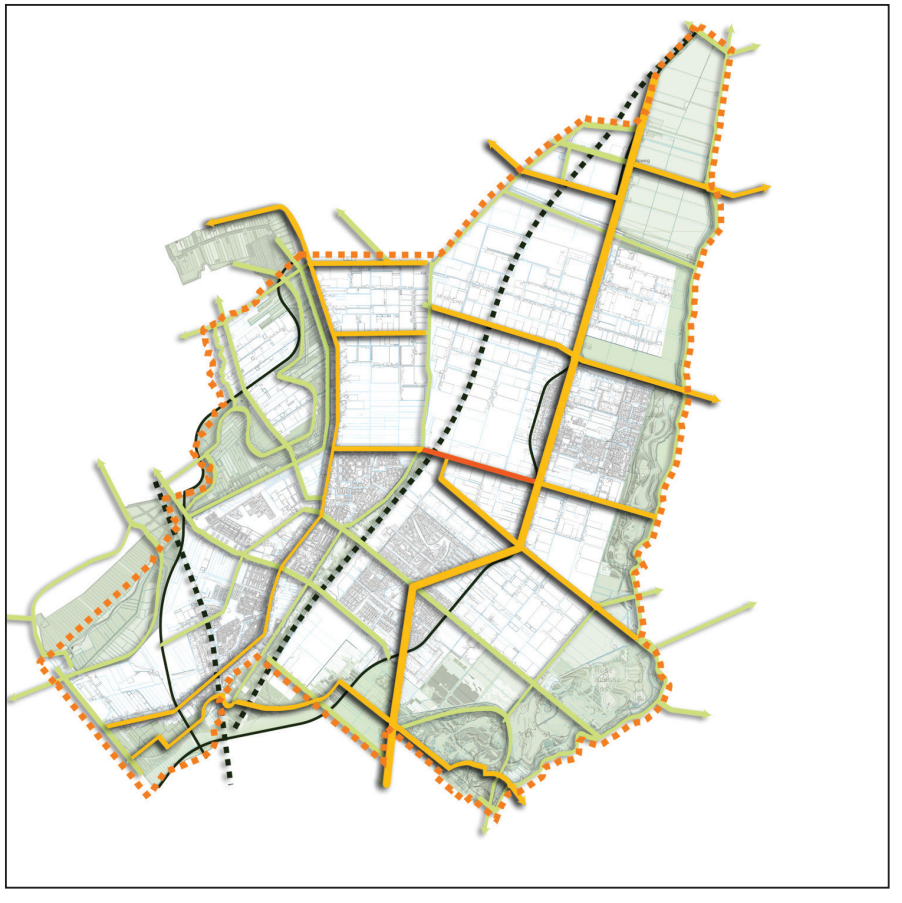
5.4 Fietsknooppuntennetwerk

Opgave Participeren in het Stadsregionale project van het fietsknooppuntennetwerk om Lansingerland te verbinden met het regionale, recreatieve fietsroutenetwerk.

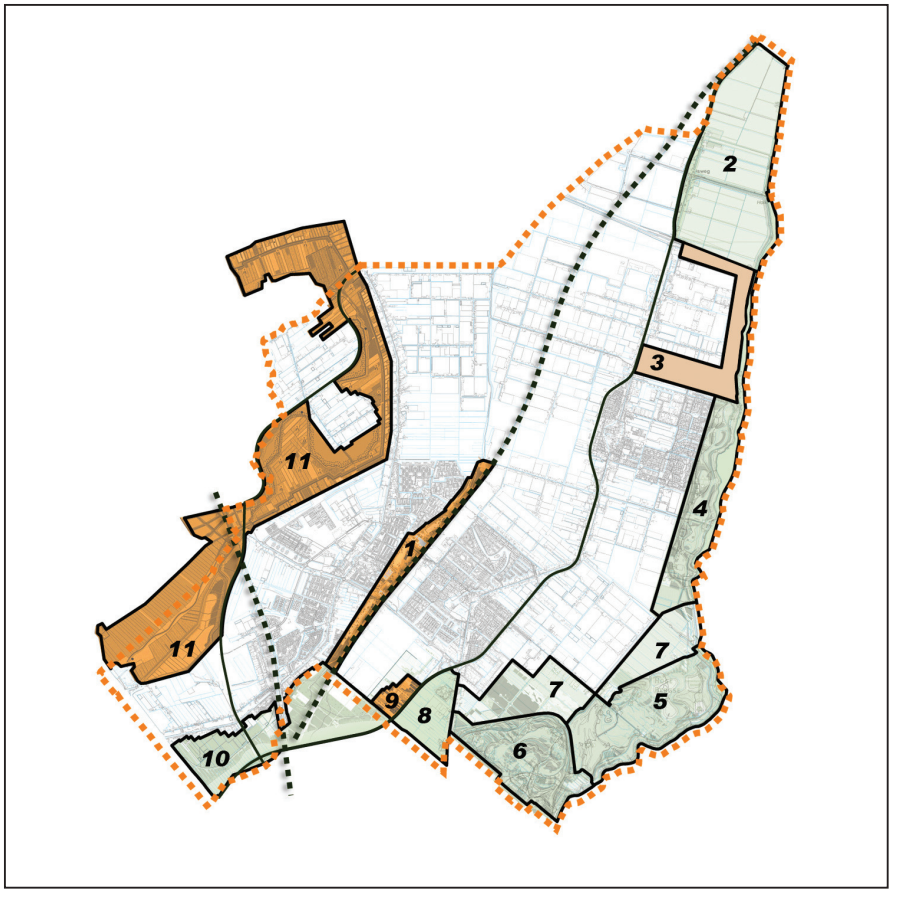
Toelichting Op dit moment is het bureau Dopheide toerisme & recreatie in opdracht van de gemeente Rotterdam bezig met de ontwikkeling van een fietsknooppuntensysteem voor Rotterdam en omgeving. Het gaat om een fijnmazig routenetwerk, bestemd voor toeristen, recreanten en inwoners. Bewegwijzering vindt plaats via unieke benummering van knooppunten. Bij een knooppunt kan een keuze worden gemaakt uit diverse richtingen.
Op een aantal plekken in Nederland werkt dit systeem al. Zo kennen onder meer Zeeland, de Hoekse Waard en Limburg deze vorm van bewegwijzering. Het systeem kent een aantal belangrijke voordelen: veel keuzemogelijkheden, overzichtelijkheid en compleetheid, verbetering verkeersveiligheid, regiopromotie én uitbreidbaarheid.
Promotie van het fietsknooppuntensysteem is mogelijk via bijvoorbeeld een fietsroutekaart, internet en via huis aan huis bladen.

Bureau Dopheide ontwikkelt het systeem. De deelnemende individuele gemeenten betalen voor realisatie, onderhoud en promotie.
Kosten Ambtelijke kosten zijn beperkt. Dit lijkt een mooie taak voor de supervisor. De kosten voor Lansingerland zijn € 650,- excl. BTW per km te bewegwijzeren traject. Geschat wordt dat 100 km routenetwerk op grondgebied van Lansingerland 'verknoopt' kan worden. Het benodigde budget is € 80.000,-. Ook moet rekening gehouden worden met jaarlijks terugkerende onderhouds- en beheerkosten (€ 35,- per km excl. BTW).

Participanten Stadsregio, gemeente Lansingerland, buurgemeenten.

Prioritering in groen-recreatief raamwerk

Extra financiering voor drie groen- en recreatiegebieden

5.5 Groen-recreatief raamwerk

Opgave Het ontwikkelen van een aantrekkelijk en fijnmazig groen en recreatief raamwerk zodat de inwoners van Lansingerland via aantrekkelijke routes verbonden zijn met de groen- en recreatiegebieden. Belangrijk aandachtspunt hierin is het maken van toegankelijke, bekende en aantrekkelijke 'entrees' van de gebieden. Hiertoe is het noodzakelijk om zo spoedig mogelijk het Mobiliteitsplan, het Waterplan én een Beleidsplan Groen op te stellen en af te stemmen. Op korte termijn kan het recreatieve gehalte van de Anthuriumweg worden vergroot als voorbeeldproject.

Toelichting In deze visie is een aanzet gegeven tot een fijnmaziger groen en recreatief raamwerk. Een nadere uitwerking hiervan vergt zorgvuldige studie naar de groenstructuur, de waterstructuur en de (langzaam) verkeersstructuur. Voor deze drie beleidsterreinen moet een visie worden opgesteld en op elkaar worden afgestemd. Het Waterplan en het Mobiliteitsplan staan op de planning, het Beleidsplan Groen is nog niet ingepland. Voorgesteld wordt om ook dit zo spoedig mogelijk op te stellen, maar daar is dus extra budget voor nodig. De combinatie van de drie plannen moet resulteren in een integraal uitvoeringsprogramma. Vanuit deze studie worden de volgende prioriteiten gesteld in het opwaarderen van het groen-recreatieve raamwerk:

1. realiseren van recreatieve en ecologische verbinding Vlinderstrik-Lage Bergse Bos;
2. realiseren van recreatieve en ecologische verbinding tussen Merenweg en de Noordeindseweg;
3. opwaarderen van recreatieve oost-west-verbindingen door het glastuingebied zoals de Anthuriumweg, en de Groendalseweg;
4. opwaarderen van historische linten: de Rodenrijseweg/Noordeindseweg, de Bergweg-noord/Oosteindseweg en de Kruisweg.

Vooruitlopend op het uitvoeringsprogramma vanuit de beleidsplannen water, verkeer en groen kan vast gestart worden met het recreatief aantrekkelijker maken van de Anthuriumweg. Tezamen met de Merenweg (wordt opgewaardeerd als onderdeel van de stedenbouwkundige visie Wilgenlei) is dit de eerste belangrijke recreatieve oostwest-verbinding door de glastuinbouw. De route Merenweg-Anthuriumweg is als belangrijke groene doorvaart aangeduid in de opgavenkaart Greenport in het RR2020.
Het recreatief aantrekkelijker maken van de Anthuriumweg kan met behulp van bomen, hagen, wateroevers, asverspringingen, verblijfsplekken en/of verfraaiïngen van het asfalt of het glas. Ingrepen moeten zorgvuldig afgestemd worden met de glastuinbouwfunctie. De glastuinbouw mag geen hinder ondervinden van de nieuwe inrichting.

Kosten Het opstellen van een Beleidsplan Groen kost ca € 35.000,-. De kosten van een meer liefdevolle inrichting van de Anthuriumweg zijn vooralsnog moeilijk in te schatten. Op dit moment wordt gedacht een herinrichting voor ca € 50.000,-.

Participanten Gemeente Lansingerland, Recreatieschap Rottemeren

5.6 Aanvullende financiering

Opgave Aanvullende financiering voor inrichting (en beheer) toekennen aan drie van de elf groen- en recreatiegebieden die vanwege hun situering een belangrijke recreatieve uitloopfunctie hebben voor de inwoners van Lansingerland. Het betreft de volgende gebieden met bijbehorende prioriteit:
- prioriteit 1: het Landscheidingspark;
- prioriteit 2: Park de Polder;
- prioriteit 3: de Groenzone Berkel-Pijnacker.

Toelichting Geconcludeerd is dat een groot aantal groen- en recreatiegebieden kampt met een financieel tekort. Veelal wordt binnen het project gezocht naar kostendragers. Een andere oplossing is dat de gemeente Lansingerland (meer) bijdraagt aan herinrichting (en beheer) van (onderdelen van) de projecten. Bijvoorbeeld door deze op te nemen op een meerjarenbegroting. Hierin moet prioriteit worden gegeven aan de gebieden met de belangrijkste opvangfunctie voor de inwoners van Lansingerland:
- prioriteit 1: Landscheidingspark;
- prioriteit 2: Park de Polder;
- prioriteit 3: Groenzone Berkel-Pijnacker.

In een later stadium kan de Bleiswijkse zoom-noord aan dit lijstje worden toegevoegd.

Per project is een inschatting gemaakt van de tekorten. Voor het Landscheidingspark gaat het om het behalen van het beoogde ambitieniveau en het toevoegen van wenselijk recreatief programma.

Voor Park de Polder is het beschikbare budget net voldoende voor de grondwerkzaamheden, de aanleg van paden en de aanplant van jong groen. Voor extra elementen die het park een aantrekkelijk uitloopgebied maken voor Wilderszijde is geen budget. Gedacht kan worden aan wandel- en fietsbruggen, enkele grotere speelvoorzieningen, verblijfsplekken, et cetera.

De Groenzone is nu financieel rond, mede dankzij de ontwikkeling van ca 70 woningen in het gebied. Echter, voor extra voorzieningen (educatief centrum, intensief programma, verbeterde (auto)toegankelijkheid vanuit de aanliggende wijken, et cetera) is meer geld nodig. Ook Pijnacker-Nootdorp is hierin belanghebbend.
Voor de Groenzone wordt een uitvoeringsorganisatie opgericht. In dit kader kan nader onderzoek verricht worden naar het gewenste aanvullende programma en de financiering daarvan.

Kosten Voor het Landscheidingspark en park De Polder is een kosteninschatting gemaakt van het extra benodigde budget:
- Landscheidingspark: € 700.000,-
- Park de Polder: € 360.000,-
- Groenzone Berkel: PM

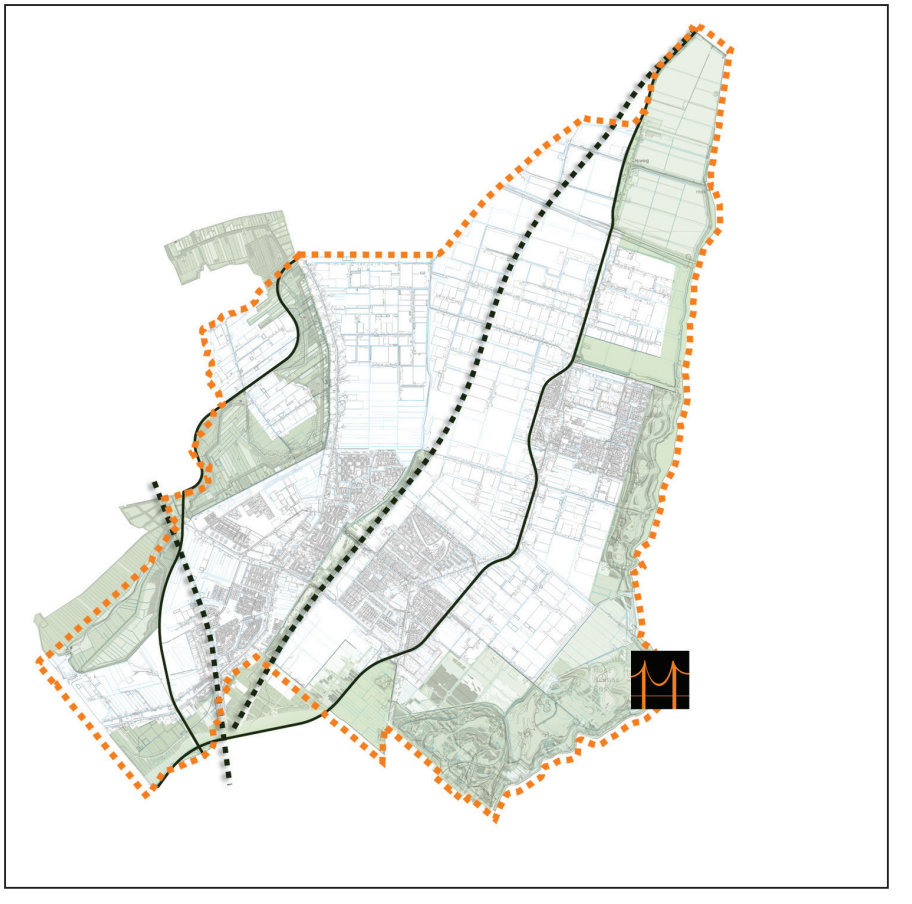
Participanten Gemeente Lansingerland, Gemeente Pijnacker-Nootdorp (PM)

Beoogde locatie nieuwe brug

Invulling geven aan recreatieve concentratiepunten

Brug over de Rotte

5.7 Recreatieve concentratiepunten

Opgave Initiatief nemen voor en sturing geven aan de invulling van recreatieve concentratiepunten, als belangrijke trekkers voor en uitvalsbasis van de groen- en recreatiegebieden.

Toelichting Recreatieve concentratiepunten worden gekenmerkt door een combinatie van voorzieningen, een goede autotoegankelijkheid en goede recreatieve verbindingen met het achterliggende groen- en recreatiegebied. De recreatieve concentratiepunten zijn zowel trekker als entree en geven in belangrijke mate invulling aan de identiteit van het gebied. De gemeente Lansingerland moet initiërend, faciliterend en waar nodig sturend zijn aan de invulling van de recreatieve concentratiepunten. Dit lijkt een schone taak voor de gemeentelijk supervisor. Het betreft zes recreatieve concentratiepunten:
1. Landscheidingspark;
2. Hoekse Park;
3. Rottezoom;
4. Bleiswijkse Zoom-noord;
5. Groenzone Berkel-Pijnacker;
6. Vlinderstrik.

Op pagina 42 en 43 zijn de punten nader beschreven en ‘gekleurd’.

Kosten De invulling van de recreatieve concentratiepunten is veelal marktgerelateerd; de gemeente treedt in principe niet op als financier.

Participanten De recreatieve concentratiepunten worden binnen de projecten nader uitgewerkt. De participanten verschillen per project en worden hier niet nader benoemd. De gemeentelijke supervisor bewaakt de onderlinge afstemming.

5.8 Brug over de Rotte

Opgave Aanleggen van één extra brug over de Rotte, zodat een fijnmaziger recreatief netwerk ontstaat rondom de Rotte en een directe en veilige langzaam verkeersroute met het Zevenhuizerplasgebied.

Toelichting Een directe, sociaal- en verkeersveilige verbinding met het Zevenhuizerplasgebied is een absolute meerwaarde voor de inwoners van Lansingerland. Het Zevenhuizerplasgebied voorziet in recreatieve voorzieningen die in Lansingerland niet beschikbaar zijn. De autotoegankelijkheid is lastig want relatief ‘ver om’. De huidige bruggen sluiten niet direct aan op de recreatieve structuur rondom de Zevenhuizerplas en leiden altijd over het smalle, verkeersonveilige dijkje aan de oostzijde van de Rotte.

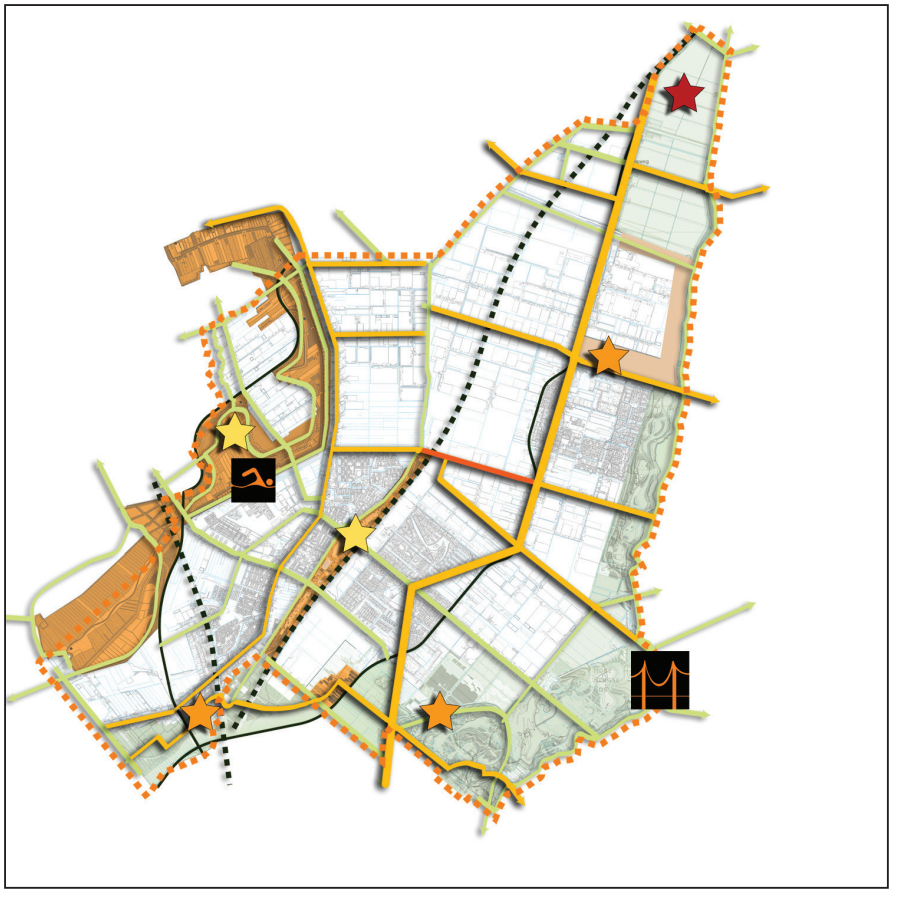
Een fijnmaziger netwerk over de Rotte vergroot de wandel- en fietsmogelijkheden. Tevens worden de leisurevoorzieningen in het Hoge Bergse Bos beter toegankelijk voor langzaam verkeer vanaf de oostzijde van de Rotte.

Kosten Een nieuwe brug nabij het Hoge Bergse Bos kost circa € 132.000,- excl. BTW en exclusief voorbereidend onderzoek.

Participanten Gemeente Lansingerland, Gemeente Rotterdam, Stadsregio, Recreatieschap Rottemeren, watersportverenigingen

Onderzoek naar zwemwater in Groenzone

Opgavenoverzicht

5.9 Presentatie van het aanbod

Opgave Aan de eigen inwoner meer bekendheid geven van het recreatieve aanbod door een overzichtelijke en aantrekkelijke presentatie.

Toelichting De presentatie van het recreatieve aanbod kan op verschillende manieren worden vormgegeven: een brochure, kaartmateriaal, een boekje, informatie op de site van de gemeente, et cetera.

Kosten De kosten zijn sterk afhankelijk van de gekozen oplossing (bijv. website of drukwerk) en zijn derhalve niet gespecificeerd. Van belang is dat ambtelijke tijd wordt vrijgemaakt om deze representatie vorm te geven én te beheren.

Participanten Gemeente Lansingerland, Recreatieschap Rottemeren

5.10 Zwemwater in Groenzone Berkel-Pijnacker

Opgave Onderzoeken van mogelijkheden voor zwemwater in de Groenzone Berkel-Pijnacker, vanwege het ontbreken van zwemwater nabij Berkel en Rodenrijs en Pijnacker.

Toelichting Uit de probleemverkenning blijkt dat de woonwijken aan de westzijde van Lansingerland ver zijn verwijderd van zwemwater in de buitenruimte. In de bewonersenquête is het tekort aan zwemwater als een knelpunt aangegeven. Eerder onderzoek heeft uitgewezen dat het vanwege kwelstromen onmogelijk lijkt om oppervlaktewater met zwemwaterkwaliteit te realiseren. Gezien het recreatieve belang voor Lansingerland, juist aan de westzijde, maar ook voor Pijnacker, wordt nader en diepgaand onderzoek aanbevolen om de mogelijkheden te onderzoeken. Dit kan als onderdeel van het nog op te stellen Waterplan voor Lansingerland. De te onderzoeken locatie is logischerwijs gelijk aan de zoeklocatie voor het recreatieve concentratiepunt. De autotoegankelijkheid van de Groenzone is een belangrijk aandachtspunt.

Kosten Het onderzoek naar zwemwater kan gekoppeld worden aan het Waterplan. Derhalve dient geen extra onderzoeksbudget te worden toegekend.

Participanten Gemeente Lansingerland, Gemeente Pijnacker-Nootdorp, Hoogheemraadschap Delfland, Staatsbosbeheer, Provincie Zuid-Holland, natuur- en milieuorganisaties

5.11 Visie op hippische sport

Opgave Visie en ambitie formuleren op de hippische sport. Lansingerland heeft de potentie om zich (boven)regionaal te profileren met deze sport in opkomst.

Toelichting Geconstateerd is dat de hippische sport enorm in opkomst is en dat Lansingerland in potentie zeer geschikt is om deze sport te faciliteren. Lansingerland kan zich hiermee zelfs profileren als groene, recreatieve gemeente in aanvulling op de stedelijke én landelijke milieu's in de omgeving. De ervaring is al aanwezig met grootschalige paardenevenementen in het Hoge Bergse Bos. Voorgesteld wordt om nader onderzoek te verrichten naar de 'markt' van de hippische sport in combinatie met de ambitie van Lansingerland.

Kosten Voor een verkennend onderzoek moet een budget gereserveerd worden van € 35.000,-

Participanten Gemeente Lansingerland, Recreatieschap Rottemeren

5.12 Veehouderij

Opgave Het inpassen van veehouderij in één of meer gebieden die nog niet in ontwikkeling zijn.

Toelichting De aanwezigheid van grondgebonden veehouderij geeft een absolute recreatieve meerwaarde, voor zowel de huidige als de toekomstige bewoners van Lansingerland.

Kosten De invulling kan binnen de planontwikkeling plaatsvinden, er zijn geen extra kosten.

Participanten Afhankelijk per gebied.

5.13 Overzicht en vervolg

In voorgaande paragrafen zijn de tien topprioriteiten voor de gemeente Lansingerland op het gebied van groen en recreatie weergegeven:
- aanstellen van Supervisor Groen en recreatie;
- aanstellen van Coördinator Evenementen;
- deelname aan het stadsregionale Fietsknooppuntennetwerk;
- aantrekkelijker maken van het groen-recreatieve raamwerk;
- aanvullende financiering voor het Landscheidingspark, Park de Polder en de Groenzone Berkel-Pijnacker;
- invulling geven aan de recreatieve concentratiepunten;
- onderzoek naar de mogelijkheden voor zwemwater in de Groenzone Berkel-Pijnacker;
- een extra, nieuwe brug over de Rotte;
- het verbeteren van de presentatie van het recreatieve aanbod;
- opstellen van visie en ambitie op het gebied van de hippische sport.

De opgaven met eventuele bijbehorende financiële consequenties zijn verwerkt in een overzichtelijke meerjarentabel en opgevoerd in de kadernota 2009-2012 (en de intensivering van en nieuw beleid voor 2008).

Het ligt voor de hand om de opgavenexcercitie en -prioritering jaarlijks te actualiseren. Hiermee wordt jaarlijks een nadere uitwerking gegeven van deze visie op een samenhangende ontwikkeling van groen- en recreatiegebieden. De matrixen op de volgende pagina's kunnen hierbij als inspiratie dienen.

Bijlagen

Bijlage 1: opgaven inrichting en beheer

PROBLEEMVERKENNING INRICHTING EN BEHEER (ALGEMEEEN)	OPLOSSINGSRICHTING	CONCRETE OPGAVE	BELEIDSMATIG VRAAGSTUK
De gemeente Lansingerland staat voor een enorme opgave op het gebied van groen en recreatie. De gemeente is een van de vele participanten, veelal in de vorm van een projectleider. De afstemming tussen de projecten en projectleiders onderling is, voorafgaand aan deze studie, niet of nauwelijks georganiseerd.	De gemeente moet de afstemming organiseren voor de projecten op haar grondgebied (en de directe omgeving daarvan). Het ligt voor de hand om een Supervisor Groen en Recreatie te benoemen. Deze functie wordt verantwoordelijk voor de afstemming met betrekking tot routes, voorzieningen, verschijningsvorm, beheer, financiering, subsidiemogelijkheden, etc.	X	
Zoals gezegd is een groot aantal partijen betrokken bij de ontwikkeling en het beheer en onderhoud van groen- en recreatiegebieden. Dit leidt tot onduidelijkheid over aspecten van groen en recreatie.	Het is gewenst een overzicht te maken van het 'externe krachtenveld' van alle betrokken partijen. Gedacht kan worden aan waterschappen, recreatieschappen, staatsbosbeheer, belangengroeperingen, actiecomitées, gemeentelijke diensten, etc.		X
Met de elf groen- en recreatiegebieden wordt de komende jaren een stevige regionale groenstructuur gerealiseerd. Op niveau van Lansingerland is echter nog geen (visie op een) samenhangende groen- en recreatieve structuur. Dit gaat ten koste van het woonplezier van met name de eigen inwoner.	In hoofdstuk 4 van dit rapport is een eerste aanzet gegeven tot een visie op een samenhangende groen- en recreatieve structuur in Lansingerland. Deze aanzet moet uitgewerkt worden in gemeentebrede plannen voor groen, water en mobiliteit.		X
Voor een groot aantal gebieden in ontwikkeling is de financiering een probleem. Per project wordt gezocht naar kostendragers, los van de vraag of niet beter elders kostendragers gezocht kunnen worden.	Er moet een overzicht komen van eventuele tekorten van de groen- en recreatiegebieden. Vanuit dat overzicht kan naar oplossingen worden gezocht. De uitkomst kan zijn dat een project zijn eigen broek op moet houden of dat elders kostendragers gevonden moeten worden. Dit is bij uitstek een politieke afweging die met voldoende inzicht in de feiten gemaakt moet worden.	X	
Het beheer van acht van de elf groen- en recreatiegebieden is uitbesteed aan externe partijen als het Recreatieschap en Staatsbosbeheer. Over het algemeen ondervindt de gemeente hier geen hinder van. Met betrekking tot de Groenzone Berkel-Pijnacker kan in de toekomst een knelpunt ontstaan omdat vraag en aanbod hier uiteen lijken te lopen.	In de contractvorming met Staatsbosbeheer als toekomstige beheerder van de Groenzone Berkel-Pijnacker moet ruimte geboden worden voor de 'doorontwikkeling' van het gebied met meer intensievere recreatieve voorzieningen.		X
Meer dan in het verleden zijn en worden burgers en bedrijven betrokken bij de inrichting en het beheer van groen- en recreatiegebieden. Gedacht kan worden aan adoptieprojecten, vrijwilligerswerk, subsidiemogelijkheden, etc. Gezien de grote heveelheid groen- en recreatiegebieden en de ambitie van Parkstad en Vrijetijdsgemeente ligt hier een kans voor de gemeente om zich te profileren richting de eigen inwoners.	De betrokkenheid van burgers en bedrijven bij de inrichting en het beheer kan als een kans gezien worden. De gemeente moet onderzoek verrichten naar de mogelijkheid om derden in te schakelen bij de inrichting en het beheer én de voor- en nadelen daarvan.		X

PROBLEEMVERKENNING RECREATIEVE VOORZIENINGEN	OPLOSSINGSRICHTING	CONCRETE OPGAVE	BELEIDSMATIG VRAAGSTUK
Het Landscheidingspark moet het levendige stadspark worden van Lansingerland. Het succes van het park is voor een grote mate afhankelijk van een zorgvuldige en wervende recreatieve programmering.	Extra middelen moeten worden ingezet om het park de gewenste levendigheid te geven voor alle doelgroepen. Nodig zijn de 'traditionele' trekkers. Gedacht kan worden aan een kinderboerderij, een pannekoekenhuis, een speeltuin (vereniging, avontuurlijk spelen, speeldernis). En dat in combinatie met een goede (auto)toegankelijkheid.	X	
Naast het Landscheidingspark zijn er nog vier recreatieve concentratiepunten ingetekend in Lansingerland die nog ontwikkeld moeten worden: in de Rottezoom, de Bleiswijkse zoom-noord, het Hoekse Park en De Vlinderstrik. Serpo, het reptielendierenpark wordt in de Vlinderstrik genoemd als kandidaat. In het Hoekse Park, de Rottezoom en de Bleiswijkse zoom-noord is nog geen invulling bekend.	De invulling van de recreatieve concentratiepunten is van groot belang voor het gebruik en de waardering voor groen- en recreatiegebieden. Het betreft veelal commerciële voorzieningen die vanuit de markt moeten komen. Lansingerland kan hierin echter een enthousiasmerende en actieve rol spelen. Enerzijds door een visie te formuleren, anderzijds door actief te netwerken onder potentiële gegadigden. Op dit moment doet Decathlon zich voor als een kans.	X	
Met de huidige/toekomstige ontwikkelingen voor ogen is er sprake van een disbalans voor wat betreft de aanwezige recreatieve voorzieningen in het oostelijk en westelijk deel van Lansingerland. Enerzijds is dit gerechtvaardigd. Het Regiopark Rottemeren kent een (boven)regionale aantrekkingskracht en is goed autotoegankelijk. Anderzijds wordt juist de Groenzone Berkel-Pijnacker, ten westen van Lansingerland, in de toekomst gekenmerkt door een hoge recreatieve druk van omliggende wijken.	Onderzocht moet worden of de recreatieve opvangcapaciteit, de recreatieve aantrekkelijkheid en de autotoegankelijkheid van de westelijke groen- en recreatiegebieden in een juiste verhouding staat tot de te verwachten recreatieve druk van de omliggende wijken.		X
Het ontbreekt in Lansingerland aan een volwaardig en gevarieerd jaarvullend programma met betrekking tot evenementen en activiteiten.	Gestreefd moet worden naar een gevulde evenementenkalender met differentiatie, allure en (landelijke) publiekstrekkers. Het betreft hier evenementen op lokatie (evenmententerrein B'hoek), in het gehele recreatiegebied en in de gehele gemeente. Aanvullend hierop moet een coördinator worden aangesteld die verantwoordelijk is voor een aantrekkelijke en gevulde evenementenkalender.	X	
Ook met betrekking tot recreatieve programmering, evenementen, et cetera, is de gemeente in grote mate afhankelijk van externe partijen als het Recreatieschap. Dit geldt in ieder geval voor acht van de elf deelgebieden. De afdwingbaarheid en zeggenschap van de gemeente is beperkt. Dit vormt voor de Groenzone Berkel-Pijnacker een belangrijk aandachtspunt (zie ook matrix op vorige pagina).	Voor de gebieden waar inrichting en beheerafspraken nog moeten plaatsvinden zeer alert zijn op de gemeentelijke positionering waardoor maximale invloed mogelijk is. Dit geldt met name voor de Groenzone Berkel-Pijnacker.		X
Uit de ondernemersenquette komt naar voren dat het facilitatiebeleid voor ondernemersinitiatieven op het gebied van groen en recreatie te wensen over laat. Veelal onder druk van bijvoorbeeld actiecomitées of georganiseerde bewoners is het beleid relatief conserverend.	Beleid bijstellen en in samenhang brengen met de visie en ambitie als Lansingerland Vrijetijdsgemeente.		X
Het onbreekt aan verblijfsaccommodatie voor verschillende doelgroepen (zakelijk, recreatief). Zo liggen er op diverse bureau's binnen de gemeente aanvragen voor bijvoorbeeld een camping, camperstandplaatsen, hotels, et cetera. Deze aanvragen kunnen niet worden getoetst aan beleid of ambitie.	Op basis van behoefteonderzoek, kengetallen en het ondernemersklimaat gestalte geven aan verblijfsaccommodaties als hotel, camping en camperovernachtingsmogelijkheid		X
In het collegeprogramma wordt onder andere gesproken over een educatief centrum. Op dit moment ontbreekt één (of meerdere) educatief centrum in de planvorming voor de deelgebieden.	Mede inspelend op het versterken van de balans tussen het oosten en westen van Lansingerland onderzoeken of gemeenschappelijke opzet en exploitatie met de buurgemeente PijnackerNootdorp in de Groenzone Berkel-Pijnacker mogelijk is. De situering in de landschappelijke, natuur- en waterrijke Groenzone leent zich voor landschaps- en natuureducatie. Een combinatie met een goede auto-toegankelijkheid en een recreatieve trekker maakt een dergelijke plek tot een zogenaamd lokaal recreatief concentratiepunt.. Voor de Bleiswijkse zoom-noord kan gedacht worden aan een glasgerelateerd educatief centrum waarin de visie en ambitie van de greenport op een aantrekkelijke wijze wordt gepresenteerd.	X	

Bijlage 2: opgaven recreatieve voorzieningen

Voor de Vlinderstrik wordt het reptielendierenpark Serpo genoemd als mogelijke kandidaat om invulling te geven aan het recreatief concentratiepunt. Tevens ligt bij de gemeente een locatieaanvraag van Decathlon, een grootschalige outdoorshop met daaromheen openbaar toegankelijke oefencourts. Op dit moment ontbreekt het aan visie om deze ontwikkelingen te toetsen. Echter, het beeld is ontstaan dat het in Lansingerland ontbreekt aan voldoende varieteit voor (leeftijds) doelgroepen voor wat betreft grootschalige voorzieningen.	Vanuit deze visie ontstaat het beeld dat het wenselijk is om het aanbod uit te breiden. Ontwikkelingen als Serpo (Vlinderstrik) en Decathlon worden als kansen gezien. Enerzijds om het aanbod voor de eigen inwoners te vergroten. Anderzijds om de gemeente 'op de kaart' te zetten als 'vrijetijdsgemeente'. Dergelijke voorzieningen functioneren tevens als recreatieve concentratiepunten en wellicht als kostendragers. Concreet betekent dit dat gesprekken met Serpo en Decathlon moeten worden aangegaan om tot wederzijdse meerwaarde te komen.	X	
De onderhoudsloods van GZH aan de Hoeksekade gaat over naar de vogelvereniging Rotta. Op dit moment is de gemeente niet betrokken bij de eventuele invulling en te ondernemen activiteiten.	Deze ontwikkeling lijkt een kans om het educatieve aanbod te vergroten, hoogstwaarschijnlijk natuur- en vogelgerelateerd. Het netwerkcontact met Rotta moet worden aangegaan om gezamenlijk te verkennen welke samenwerkingsmogelijkheden er zijn.	X	
De hippische sport is enorm in opmars in Nederland. Lansingerland groeit infrastructureel niet mee met de sterk groeiende belangstelling voor ruiterpaden en -routes en het faciliteren van paardensportevenementen. Ook hier geldt dat de huidige hippische voorzieningen zijn geconcentreerd in het Hoge en Lage Bergse Bos en de Bleiswijkse Zoom. In de Groenzone Berkel-Pijnacker zijn ruiterpaden opgenomen in het ontwerp.	Landelijk is de hippische sport booming. Lansingerland heeft in potentie een goed vestigingsklimaat vanwege het grote areaal aan groen- en recreatiegebieden en een goede autotoegankelijkheid. Het uitbreiden van de huidige voorzieningen, in overleg met de aanwezige exploitanten, moet gezien worden als een kans. Een eerste stap daarin is een uitgebreide inventarisatie van wensen. Een vervolg kan zijn het opstellen van een visie en ambitie op de hippische sport in Lansingerland.		X
In en rondom Lansingerland is outdoor zwemwater beschikbaar langs de Rotte, in de Zevenhuizerplas en in de Dobbeplas. Gezien de verstedelijkingsconcentratie kan geconstateerd worden dat zwemwater tussen Lansingerland en Pijnacker-Nootdorp gemist wordt. Dit is ook één van de uitkomsten van de bewonersenquête. Het realiseren van zwemwater in de Groenzone Berkel lijkt onmogelijk vanwege onder andere zoute kwelstromen. Het Hoogheemraadschap heeft hierover negatief geadviseerd.	Vanwege de relevantie van zwemwater in de Groenzone (voorziet in behoefte, trekker, hoge opvangcapaciteit) moet de discussie hieromtrent zorgvuldig worden afgerond. Aanbevolen wordt om alle feiten inzichtelijk te maken en eventueel nader onderzoek te verrichten.		X
Volkstuintjes zijn van alle tijden, evenals de verplaatsing van volkstuintjes. In de Groenzone Berkel zijn mogelijke vestigingslocaties voor volkstuinen opgenomen. Het is niet duidelijk welk beleid Lansingerland hanteert met betrekking tot (de situering van) volkstuinen.	Een van de uitwerkingen van deze visie op een samenhangende ontwikkeling van groen en recreatie moet zijn hoe om te gaan met de inpassing van volkstuinen.		X
Met betrekking tot spelen zijn nieuwe concepten in opkomst als avontuurlijk spelen (speeldernis). Dit vereist ruimte en autotoegankelijkheid. De behoefte binnen Lansingerland hiernaar is niet bekend. Er is geen speelbeleid waaraan eventuele aanvragen getoetst of ontwikkelingen gestimuleerd kunnen worden.	In potentie heeft Lansingerland een goed vestigingsklimaat voor nieuwe (commerciële) vormen van spelen. In principe is het een consequente uitwerking van de ambitie tot vrijetijdsgemeente. Aanbevolen wordt om een gemeentebreed speelbeleid op te stellen met betrekking tot bestaande voorzieningen en nieuwe ontwikkelingen.		X

Bijlagen

Bijlage 3: opgaven recreatieve routenetwerk

PROBLEEMVERKENNING RECREATIEF ROUTENETWERK	OPLOSSINGSRICHTING	CONCRETE OPGAVE	BELEIDSMATIG VRAAGSTUK
Anno 2008 is het onvoldoende mogelijk om aantrekkelijke recreatieve routes (rondjes) te ondernemen vanuit de eigen woning. Oorzaken zijn het ontbreken van aantrekkelijke oostwest-verbindingen, een beperkte oversteekbaarheid van barrières (Rotte, Landscheiding, HSL, etc.)	Realiseren van een aantrekkelijk fijnmazig recreatief routenetwerk voor verschillende doelgroepen. Dit begint met gemeentebrede visies op onder andere groen, water en mobiliteit. Aangetekend moet worden dat de westelijk gelegen groen- en recreatiegebieden in circa 2012-2015 worden gerealiseerd.		X
	Aantrekkelijker maken van het huidige, potentieel recreatieve raamwerk. Bestaande lijnen in het landschap moeten niet alleen functioneel (verkeer, veiligheid, verlichting) maar ook liefdevol worden vormgeven. Na een periode van ongekende groei en dynamiek moet het landschap gerepareerd worden. De gewenste routes moeten benoemd worden en als input meegegeven worden aan het mobiliteitsplan Lansingerland.		X
Het huidige netwerk is te grofmazig.	Concretiseren van gewenste fijnmazigheid met prioritering van uitvoering en/of herinrichting.		X
Recreatief aantrekkelijke oostwest-verbindingen ontbreken.	Zie hierboven, aantrekkelijker maken van bestaande functionele verbindingen.	X	X
	Verbeteren van passages bij noordzuid-barrierès.	X	X
De fietsvebinding tussen de Vlinderstrik, Park de Polder en de driehoek Bergweg-zuid vormt in de huidige situatie een groot knelpunt en is ook in de toekomstige situatie nog niet zeker.	Realiseren van een fietsonderdoorgang bij de N209. Realiseren van een recreatieve route door Bergweg-zuid, langs de tocht. Realiseren van een goede oversteekmogelijkheid op het toekomstige kruispunt bij de Ankie Verbeek-Ohrlaan.	X	
De Rotte is op onvoldoende plekken oversteekbaar. Hierdoor is het oostelijk gelegen gebied niet optimaal bereikbaar en wordt een recreatief aantrekkelijk 'rondje' gefrustreerd. Het Zevenhuizerplasgebied is vanuit Lansingerland indirect bereikbaar. Langzaam verkeer moet ten allen tijde over de smalle en verkeersonveilige dijk aan de oostzijde van de Rotte.	Op een tweetal plekken moet de Rotte beter oversteekbaar worden. Enerzijds een extra brug situeren nabij het Hoge Bergse Bos, een direkte en verkeersveilige aansluiting op het Zevenhuizerplasgebied. Anderzijds moet onderzocht worden of het rendabel is om het pontje in het verlengde van de Heulslootweg/Lange Vaart het gehele jaar te laten varen. Zo niet, dan moet de afweging gemaakt worden om het pontje te vervangen voor een langzaam verkeersbrug.	X	X
Fietspaden binnen Lansingerland zijn slecht bewegwijzerd en op dat punt nauwelijks verknoopt met de omgeving	De Stadsregio is een fietsknooppuntennetwerk aan het ontwikkelen. Voor geringe moeite en kosten kan Lansingerland 'meeliften'. Het voordeel van deze regionale aanpak is de verknoping met de omgeving. Tevens werkt het netwerk als een groeimodel zodat de toekomstige groen- en recreatiegebieden in Lansingerland eenvoudig kunnen worden aangetakt.	X	
Het huidige aanbod aan routes en voorzieningen wordt niet in z'n geheel gepresenteerd, bij vele inwoners ontbreekt het besef en overzicht.	Deelnemen aan het routeknooppuntennetwerk. Presenteren van het totaalaanbod, zowel in papieren als in digitale vorm, al dan niet i.s.m. omliggende gemeenten en/of ondernemers. Gedacht kan worden aan een boekje, brochure, website.	X	
Het ontbreekt in Lansingerland aan voorzieningen langs de recreatieve routes. Gedacht kan worden aan verblijfs- en rustplekken, maar ook aan horeca. Ook wanneer de westelijke groen- en recreatiegebieden ingericht zijn, zal het op basis van de huidige plannen ontbreken aan voorzieningen langs de routes.	Op basis van het beoogde recreatieve routenetwerk moet een visie worden opgesteld met betrekking tot het realiseren van (commerciële) voorzieningen (rustplekken, lichte horeca, educatief centrum, etc.). Voor het westelijk gedeelte kan gedacht worden aan een samenwerking met Pijnacker-Nootdorp.		X
In de ontwikkeling van groen- en recreatiegebieden sluimert steeds het mogelijk conflict tussen de economische wens tot krapte (m.b.t. commerciële voorzieningen) en de recreatieve invalshoek met de behoefte aan uitbreiding en verfijning van het routenetwerk.	Nodig is een permanent bewustzijn van de recreatieve ambitie van Lansingerland. Mee te nemen in de visie zoals die hierboven is benoemd.		X
In Lansingerland zijn op weinig recreatieve routes de doelgroepen (wandelen, fietsen, skaten, ruiters) gescheiden. Sommige wandel- en fietspaden leveren door de intensiteit en multi-gebruik hinder en onveiligheid op.	Inventariseren om welke routes het gaat en de mogelijkheden in kaart brengen om het gescheiden gebruik door doelgroepen te realiseren.		X
De uitstraling van de 'auto-aanvoerroutes' is niet wervend. De autotoegankelijkheid is te weinig bekend onder de inwoners. Ook voor de westelijke groen- en recreatiegebieden is de autotoegankelijkheid een aandachtspunt.	In het nog op te stellen Mobiliteitsplan Lansingerland zal een visie opgesteld moeten worden voor de autotoegankelijkheid van groen- en recreatiegebieden. Gedacht kan worden aan de directheid van de ontsluiting, bebording, een huisstijl, een aantrekkelijke groene inrichting (en beheer) als voorbode voor het recreatiegebied, etc.		X
Huidige parkeervoorzieningen bij wandelstartpunten schieten in de toekomst mogelijk tekort door een groeiend bevolkingsaantal en recreatieve tijdsbesteding.	Capaciteiten en vraagontwikkeling naast elkaar zetten zodat inzicht wordt verkregen en zonodig ingrepen kunnen worden verricht met betrekking tot aanvoerroutes en parkeervoorzieningen.		X